

İçindekiler

- Söz ve EylemdeGündem.....	2
- Toplumsal ve Siyasal Gündemden.....	4
- Pentagon'un Bir Sonraki "Savaş Alanı"- (Çeviri).....	15
- Sermayenin "Kara Yüzleri" "Özel Güvenlikçiler"- Ferda Kar.....	18
- Komünist Hareket Dağınıklığını Aşmalıdır- İsmail Dokumacı.....	20
- Çaldağı'nı Kurtarıncaya Kadar Sürekli Eylem- Ali Gök.....	21
- Yenilgiye Açılan Kapı: "Tek Ülkede Sosyalizm"- Murat Sağlam...	22
- Güvencesizlik Üzerine- N. Fırat.....	35
- Yeni Sendika Yasası Üzerine-Hacay Yılma.....	41
- Darbeler, Ergenekon ve 12 Eylül- Mustafa Özkan.....	45
- Kahramanca Mücadele Acı Yenilgi (Çeviri) - Bahman Azad.....	47
- Çaldağı Mücadelesi Yükseliyor- Erdem Eren.....	58
- Turgutlunun Kalbi Çaldağı- Turgay Tunç.....	60
- "Tembellik Hakkı"- A.Kızıltoprak.....	61
- Şiir - Vietnam Devrimi- Arif Damar.....	63

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tahir Ozan
Aylık, Siyasi, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir
Baskı tarihi:Nisan 2013
Basım yeri: Özdemir Matbaacılık,
Dvutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
Blok No: 145 Topkapı-İstanbul
Tlf. 0212 577 54 92

İletişim:

Web. www.sözveeylem.org

Manisa-Turgutlu: Turan Mah. Kurultay Sk.
No:21 Kat:1 Turgutlu

Söz ve Eylemde Gündem

“Çözüm”de Çözülmemek

Devlet, son birkaç yıldır Kürt sorununda sürekli yalpalıyor. Bu yalpalama, burjuvazinin sorun karşısında içine düştüğü çaresizliğin dışı vurumudur. 2011’de ilan ettiği “açılım” politikasından istediği sonucu alamayınca yeniden inkâr ve imha politikasına geri döndü. Suriye’ye karşı yürütülen emperyalist müdahaleyi, Kürt halkına karşı imhaya dönüştürebileceğini hesap etti. Ne var ki “Evdeki hesap çarşıya uymadı.” Başarılı olamayınca müzakere adı altında yeniden “açılım” politikasına geri döndü.

Burjuvazinin Kürt ulusal mücadelesi karşısında bir uçtan öteki uca savrulmasına yol açan bu süreç, kuşkusuz ki bölgede köklü bir değişimi öngören emperyalist müdahalelerden bağımsız olarak ele alınamaz. Her şeyden önce, Suriye’de Türkiye’nin başrolü üstlendiği emperyalist müdahale, bölge dengelerini önemli ölçüde Kürtler lehine değiştirdi. Suriye’de, Kürt Özgürlük Hareketi önderliğinde fiili olarak bir Kürt özerk bölgesi oluştu. Kürt sorunu, tümüyle Kürdistan sorunu haline gelmeye başladı. Sorun Türkiye sınırları dahilinde bir Kürt sorunu olmaktan çıkarak bir Kürdistan sorununa dönüştükçe, Türkiye açısından tehlike giderek daha da büyüyor.

Bölgede son bir ay içinde olup bitenler; Obama’nın İsrail ziyareti, İsrail’in Türkiye’den “özür” dilemesi, Barzani’nin Irak merkezi hükümetiyle sorunlarının siyasal değil, sınır sorunu olduğunu açıklaması, Emperyalist devletlerin,

Türkiye üzerinden ağır silahları, Suriye-Ürdün sınırına aktarmaları, NATO’nun Suriye’ye karşı askeri müdahale seçeneğini masada tuttuğunu açıklaması, İsrail’in İran’ yönelik tehditleri, bölgede Türkiye, İsrail arasında Barzani’yi de içine alacak bir savaş eksenini yaratma çabaları... bütün bunlar, bölgede giderek büyüyen bir savaşın hazırlıklarının yapıldığına işaret ediyor. Türkiye burjuvazi ise bölgede savaş hazırlıklarının olanca hızıyla sürdüğü böyle bir ortamda Kürt Özgürlük Hareketi’nden -vaat ettiği kırıntılar uğruna- silah bırakmasını istiyor ve böylelikle içinde debelendiği çaresizliği, Kürtlerin çaresizliği haline getirerek aşmaya çalışıyor.

Ortadoğu’da savaş hazırlıklarının olanca hızıyla sürdüğü, tarafların pozisyonlarını her fırsatı değerlendirerek güçlendirdiği, Türk burjuvazisinin de bölgede devam etmekte olan emperyalist müdahale ve Kürt ulusal mücadelesinin ulaştığı yeni boyut karşısında konumunu gözden geçirdiği, yeni strateji ve taktiklere yöneldiği bir durumda Kürt Özgürlük Hareketinin de değişen durumu göz önüne alarak, kendi konumunu yeniden belirlemesi, güçlerini yeniden mevzilendirmesi bir gereklilik ve zorunluluktur.

Tarihte hiçbir mücadele düz bir hat boyunca gelişmedi, gelişmiyor. Geri çekilmeler, taktik değişiklikler, geçici uzlaşmalar, güçleri yeniden konumlandırarak ileri atılmalar mücadelenin doğasında vardır. Hem tarihsel deneyimin, hem de Kürt Özgürlük Hareketinin otuz yılı

aşkın savaşım deneyiminin kanıtladığı gibi, taktik değişikliklerinin zorunlu olduğu dönemler, aynı zamanda mücadelenin de en kritik dönemleridir. Böylesi dönemler, savrulmalara, tereddütlere, tartışma ve çalkantılara en açık dönemlerdir. Bugün Kürt özgürlük mücadelesi, bir dizi olasılığı bağrında taşıyan, tam da böyle bir dönemden geçiyor.

“Müzakere” adı altında yürütülmekte olan sürecin, ulusal mücadele içinde yer alan farklı sınıf ve onların siyasal temsilcilerinde farklı beklentiler yaratması bu süreçte burjuva seçenek olan Kültürel Özerklik ile devrimci seçenek olan Demokratik Özerliğin daha net bir biçimde ayrışması ve karşı karşıya gelmesi kaçınılmazdır. Bu süreç daha şimdiden, ağırlıklı olarak AKP içinde örgütlenmiş olan Kürt burjuvazisini harekete geçirdi. Burjuva liberal çevrelerden aldığı destekle daha da cesaretlenen Kürt bur-

juvazisi, Türk burjuvazisinin yarattığı dehşeti kullanarak kan, gözyaşı ve kardeşlik edebiyatı üzerinden, adım adım Kültürel Özerkliğe doğru yol alıyor. Önümüzdeki dönemde Kültürel Özerkliğe dayalı burjuva çözümün daha da güçleneceği olasılığı yabana atılamaz. Burjuvazi Kültürel Özerkliğe dayalı bir çözümün, ancak Kürt Özgürlük Hareketinin tasfiyesine bağlı olduğunu çok iyi biliyor. Bu yüzden de tasfiyeyi çözümün önüne koyuyor.

“Müzakere” sürecinin bir diğer boyutu da sosyalist hareketin sürece yaklaşımıdır. Sosyalist hareket, geçmişte olduğu gibi bugün de

“ıfratla tefrit” (*) arasında gidip geliyor. Bir dönem, Kürt Özgürlük Hareketine burjuvaziyle aynı dili paylaşıp şoven bir yaklaşımla karşı çıkanlar, bugün onu burjuvaziyle işbirliği yapmakla suçlayabiliyor. Yine aynı şekilde dün Kürt ulusal mücadelesini desteklemenin sosyalist ve entenasyonalist olmak için yeterli olduğunu sananlar, bugün “müzakere” sürecin-

den “Türkiye’ye demokrasi getireceğini” söyleyebiliyor. Bazı sosyalist çevreler, Kürt sorununu çözme de “müzakere sürecinin merkezi idarenin zayıflatabileceği”ni dilendirebilmekteler. Bu, en hafif deyişle ya demokrasinin ne olduğunu bilmemek ya da burjuvaziyi, burjuva iktidarı hiç tanıyamamak demektir.

Bugün Kürt Özgürlük Hareketinin, bölgedeki değişimlerden hareketle bir taktik değişikliğe gittiği -gereceklerini tam olarak bilemesek de- bir gerçektir. Bizim açımız-

dan önemli olan, bu taktik değişikliğin mücadelenin pratik gereksinimlerini aşarak siyasi hedeflerden bir geri düşmeye yol açıp açmıyacağıdır.

Unutmamak gerekir ki, Hiçbir zafer savaşmadan kazanılamaz ve hiçbir savaş son çarpışmalar yaşanmadan kaybedilmiş sayılamaz.

(*) İfrat, övgüde aşırıya kaçmak; tefrit ise yergide alabildiğine acımasız olmaktır.

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

Düzenleyeler: Yusuf Erdem - Mustafa Kalyoncu – Ferda Kar

Osmanlı'da Oyun Çoktur

Halkımızın “Osmanlı'da oyun çoktur.” diye acı tecrübelerden süzölmüş bir atasözü vardır. Ünlü romancı Kemal Tahir, romanlarında Osmanlı'ya hiçbir biçimde güvenilemeyeceğini bıçak gibi keskin bir sözlerle dile getirir. Çetin Altan ise sıkı sık Osmanlı'da mertçe, göğüs göğse bir çarpışma anlayışı gelişemediğini belirtir; örneğin bu topraklarda “düello” benzeri eşit koşullarda dürüst ve açık bir çatışma kültürünün yeşeremediğinden söz eder; Osmanlı, “pusu kurar” ve düşman gördüklerini –onlardan birinin dostu görünerek birbirlerine kırdırır. Ayakta kalan ‘dost’unu ise pusu kurdurup boğdurur.

Bütün bunları niçin anımsatıyoruz? Şu nedenle: Selçuklu ve Osmanlı'dan kalma bu geleneği, bin yıllık devlet geleneğinin en kötü özelliklerini bugünün devleti de tevarüs etmiştir. Bu uğursuz miras, bugünün devletlileri tarafından da büyük bir ustalıklarla kullanılmaktadır.

Genlerinde Osmanlı devlet geleneğinin ve muktedirlerinin en güvenilmez, en kısıpıcı özelliklerini taşıyan 20. Ve 21. yüzyılın tüm Türk politikacıları da hain tuzaklar kurma becerisini göstermekte ve haleflerini bile kısıpandıracak bir kıvraklıkta oyunlarını sergilemektedirler ve sergileyeceklerdir.

Siz onlara diz çöktürmüş olabilirsiniz, onları barışa mecbur kılabilirsiniz, en ağır bedeller ödemeyi göze alarak inkâr ve imha zincirlerini parçalamış olabilirsiniz; ne var ki onların kuruyasica huylarını ortadan kaldıramazsınız. Çapsız olanları dahil, kurnaz, oyunbaz, güvenilmez ve tehlikelidirler. Bu nedenle de bu durumun bilincinde olmak, çok dikkatli olmak ve oyunlarını boşa çıkarmak gerekir.

Hangi amaçlarla neler yapabilirler? Stratejik hedefleri değişmemiştir: Devlet olarak “kökünü kazımak” naralarıyla defalarca ve tüm güçleriyle ve çok yönlü olarak saldırdıkları, ama her defasında da bu saldırılardan daha da güçlenerek çıkan Kürt Özgürlük Hareketi’ni etkisiz kılmak.

Neleri deneyebilirler? Örneğin;

- BDP’yi itibarsızlaştırmak, parçalamak, birbirine düşürmek, Özgürlük hareketinin diğer bileşenleriyle karşı karşıya getirmek, hareket üzerinde Kürt burjuvazisinin uzlaşmacı etkisini hegemon kılmaya çalışarak ve onu emek güçlerinden uzaklaşmak; böylece bu partiyi etkisizleştirmek.

- Yalnız Türkiye’de değil, tüm Ortadoğu denklemine Kürt Özgürlük Hareketinin herkeşçe kabul edilen, giderek artan bir gücü ve büyüyen bir etkisi var. Bu güç üzerinde ise

Öcalan'ın efsanevi, karizmatik bir etkisi var. Bu nedenledir ki, AKP'nin ve Erdoğan'ın kaderinin Öcalan'ın alacağı politik karara bağlı olduğu, hemen herkesin gördüğü bir realiteydi. Yalçın Akdoğan, 21 Mart günü bir televizyonda yaptığı bir değerlendirmede ifade ettiği “Öcalan elimizdeki bir mahkûm unsur”dur değerlendirmesi burjuvazinin bakış açısını ortaya koyuyor.

Öcalan'la masaya oturmaya mecbur kalan, AKP ve devlet bunu hiçbir zaman içine sindirememiştir ve sindiremeyecektir. Görüşmelerin ardından yeni bir itibarsızlaştırma kampanyasının başlatılması muhtemeldir. Öcalan'ın örgütlerle doğrudan iletişim kurmasına izin verilmemesi, ipleri elerinden kaybetmemek üzere sürecin manipüle edildiğinin açık bir göstergesidir.

- Kürt özgürlük hareketini dışarıda da silahsızlandırmaya çalışarak kendi sınıfsal geleceği açısından büyük bir tehlike potansiyeli taşıyan Rojava Devrim'ini -bölgedeki tüm gerici güçleri de kullanarak- en uygun fırsatta ezmeye çalışacaktır.

- Bütün bunlar için yaygın medya ve insan gücünü ('mele'ler) kullanarak demagojik ideolojik gücünü daha yoğun şekilde devreye sokacaktır. Burjuvazinin her sıkıştığında başvurduğu, birlik, beraberlik, kardeşlik, barış, adalet, gözyaşı edebiyatının arkasında imha ve katliamın olduğunu bu topraklarda en iyi Kürt halkı bilir.

- Özgürlük hareketini var olan ve potansiyel müttefiklerinden koparmaya çalışacaktır. Çünkü devrimci demokrasi ile sosyalist emek hareketi arasında oluşacak savaş arkadaşlığı, çevresinde bütün mazlumları, bütün muhalefet güçlerini (Alevi Muhalefeti, ezilen inanç grupları, gençlik ve kadın hareketi...) çevresinde toplayacak devrimci bir cephe, burjuvazi için sonun başlangıcı olacaktır. Bu ise, tüm Ortadoğu için devrimin tetikleyicisi olacaktır.

Özgürlük Hareketi ve devrimci güçler için ise en büyük güvence; Özgürlük Hareketinin bölgede statükocu güçleri dağılma sürecine sokmuş olması, sınırları anlamsızlaştırarak bölgesel bir güç olmayı başarmış olmasıdır. İkinci olarak, Özgürlük hareketinin yoldaşlığa, güvene, savaş arkadaşlığına dayanan demokratik işleyişi, bütün sorunların aşılmasını kolaylaştıracaktır. Üçüncüsü, bu topraklarda enternasyonalist komünist hareket –örgütsel ve nicel olarak güçsüzlüğüne karşı- nitel olarak gücünü arttırmakta, teori alanındaki pratiğiyle ve olanı biteni dupduruya ortaya koyma gücüyle göz doldurmakta, yol göstermekte ve devrimci birlik, örgütlenme ve sınıfıyla buluşma yolunda mesafe almaktadır. Bütün bunlar, azımsanmayacak değerlerdir ve burjuvazinin kurnaz fakat çapsız politikacıları, pek de akıllı olmayan 'devlet akli' karşısında bizlere güven vermektedir.

“Hakimiyet Milletindir” Sözü Bir Yalandır !

Başbakan Yard. Bekir Bozdağ, Kanal 24 televizyonundaki konuşmasında: “Başkanlık sistemi; siyasi istikrarı tesis, etkin bir yasama, bağımsız bir yasamayı tesis için şart olan bir sistemdir. Şimdi herkes söylüyor; Türkiye’de yasama, yürütme ayrıdır. Kağıt üzerinde ayrı ama fiilen bu kocaman bir yalandır. Çünkü yasama, yürütmenin her daim

emrindedir. Şu anda öyle, dün de öyleydi, bu sistem devam ettiği sürece öyle olacak.” diyerek Meclis kürsüsünde duvarda yazan “Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir.” sözünün palavradan ibaret olduğunu, gerçekte ise burjuva demokrasisinin iki yüzlülüğünü, bu demokrasinin mülk sahipleri için bir cennet, yoksullar ve emekçiler için bir aldatmaca olduğunu orta-

ya koymaktadır.

Mevcut sisteme göre Başkanlık sisteminin daha demokratik olduğunu söyleyerek, bir başka palavrayı yoksul ve emekçilere dayatıyor. Kapitalist sistemde demokrasinin, oy hakkının, partilerin, parlamentonun gerçekte neye hizmet ettiğini Engels “Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni. Syf.207.” açıkça ortaya koymuştur.

“Ezilen sınıf, yani gerçekte proleterya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla varolan toplumsal rejimi olanaklı tek rejim olarak düşünecek ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kanadını oluşturacaktır. Ama kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proleterya ayrı bir parti oluşturur ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer.”

Giresun’da İşçiler Yıllar Sonra Alanlarda

Yıllar sonra Giresun sokakları işçi-emekçi haykırılarıyla şenleniyor. Binlerce taşeron işçi

“Kuralsız Güvencesiz Çalışmaya Hayır! / Taşeron İşçiliğine Son!” demek için sokaklara indi.

İşçi derneklerinin Giresun Osmanağa meydanında düzenlediği ilk miting, uzun yıllar sonra, işçilerin kendileri adına ekonomik de olsa taleplerinin dillendirildiği önemli bir miting

olarak işçi sınıfı mücadele tarihinde yer bulacak ve bu başlangıcı kuşkusuz yeni ve daha kitlesel direnişler izleyecektir. Çünkü bölgede on binlerce, yüzbinlerce güvencesiz taşeron işçi, öfkesi burnunda patlamaya hazır bir kitle oluşturmaktadır.

KESK, sınıf dayanışması adına işçilerin dernekleri aracılığıyla düzenledikleri mitinge destek vermek için meydana yürüdü. Miting alanına girişte miting tertip komitesi, mitinge KESK

imzalı ve üzerinde sadece “TAŞERONLAŞTIRMAYA HAYIR!” istemi bulunan pankartla katılan KESK üyelerini alana almayacaklarını belirterek KESK’in destek amaçlı bu girişimi engellemişlerdir. Bu beklenmedik engelleme karşısında KESK GİRESUN ŞUBELERİ tutumu protesto ederek alana girmekten vazgeçmişlerdir.

Kurumsal olarak alana girmekten vazgeçen KESK üyeleri alana alınmamalarını protesto etmiş, ancak yine de üye arkadaşların bireysel olarak işçi dostların taleplerine destek veremelerine karşı olmadıklarını belirtmişlerdir.

Giresun işçi derneklerinin bu tavrı bizce beklenmedik bir tavır değildir.. Arka planında nelerin yattığını gayet iyi bilmekteyiz. İlk konuşmayı yapan miting tertip komitesi ve dernek sözcüsü konuşmacı “ Amacımız sadece ekonomik taleplerimizle sınırlıdır.” diye daha söze başlarken amaçlarının işçilerin taleplerini

dile getirmek, bu talepler için mücadele etmek olmadığını açığa vurmuştur. Açıktır ki hiç bir ekonomik talep, siyasal tercihlerden bağımsız değildir. İşçilere siyasal tepkileri yasaklayan bir önderlik, sendikal önderlik olamaz.

Birkaç cümle sonra sözünü “İnşallah isteklerimiz yerine gelir, amin.” diye sonlandıran dernek sözcüsü konuşmasını bir başka konuşmacıya bırakırken, yüz binlerce taşeron işçinin çalıştırıldığı bölgeden mitinge katılım, hiçte umut verici değildi.

Kendilerine desteğe gelen KESK’ in adına bile tahammülleri olmayan bu dernek yöneticilerinin amacı; işçilerin sorunlarına sahip çıkmak değil; bu sorunları kullanarak kendilerine ikbal kapısı açarken, işçileri de siyasi iktidarın kucağına atmaktır. Mitinge katılan, katılmayan tüm işçiler bilmelidirler ki; bu yöneticilerle ancak ‘yağmur duasına ‘ çıkılabilir.

Hey Tekstil İşçileri Patronun Evinde

İşten çıkarmaları protesto eden Hey Tekstil işçileri, şirket sahibi Süreyya Bektaş'ın evinin önünde toplandı.

14 aydır hakları için direnen Hey Tekstil işçileri, dün patronları Aynur – Süreyya Bektaş'ların Alkent 2000 sitesindeki villasının önünde gösteri yaptı.

İşçiler, Hey Tekstil patronlarının AKP'den CHP'den ve TOBB'den aldıkları güçle kendilerini mağdur etmeyi sürdürdüklerini, buna rağmen haklarını almakta kararlı olduklarını belirttiler. Eylemin yapılacağını haber alan emniyet güçlerinin evi korumaya almasına rağmen eylem iki saat sürdü.

Eylem Mango'da sürdü

Buradaki eylemi bitiren işçiler bir saat kadar

sonra Avcılar Pelikan Alışveriş Merkezi'ndeki Mango Giyim mağazasını bir saat boyunca işgal etti. İşçiler müşterilere Mango'yu boykot etme çağrısı yaptı. Heş Tekstil işçileri boykot çağrısı nedenini şöyle açıklıyor: "Mango Hey Tekstil'in üretim yaptığı uluslararası markalardan birisi. Mango kurumsal taahhüdüne rağmen alıcısı olduğu üretici kuruluşun işçi haklarını gasp etmesi karşısında söz verdiği yaptırımları uygulamıyor ve sorumluluk üstlenmiyor."

Bu eylem sırasında Mango mağazasının ve alışveriş merkezinin güvenlik görevlilerinin müdahale etmesi üzerine kısa süreli bir arbede yaşandı. İşçiler, özel güvenliğin müdahalesine direndi ve eylemlerini alışveriş merkezi önünde halka yaptıkları açıklamayla tamamladı.

Maden İşçilerinden Taşeron Şirketine Darbe

Kapitalist üretim sürecinin taşeronlaşma adı altında ortaya koyduğu güvencesiz ve esnek (kuralsızlaştırılmış) çalışma, bütün üretim sürecinin genel karakterini oluşturuyor. Taşeron şirketler sermayenin manivelası durumundadır. Bu şirketlere karşı, sınıfın yürüteceği örgütlü mücadele sermayenin bu silahını etkisiz hale getirecektir.

Zonguldak maden işçisinin cesaret ve kararlılıkla yürüttüğü mücadele, işçilerin kazanımı ile devam ediyor. 7 Ocak'ta Zonguldak Kozlu'da meydana gelen patlamada 8 işçinin hayatını kaybetmesinden sonra işçiler -tıpkı Güney Afrika platin madeninde polis tarafından katledilen arkadaşlarının anısına haksızlık olur diye madenlere girmeyen Afrikalı işçiler gibi- işverenin "ocağa girin" çağrısına "hayır" diyerek iş bırakma eylemi yaptılar.

Mücadelelerinden bekledikleri sonucu alan

işçiler, taşeron firmaya sendika haklarını kabul ettirdiler. İşçilerin yakın bir sürede Genel Maden İşçileri Sendikası önderliğinde toplu iş sözleşmesi masasına oturması bekleniyor. Kozlu'daki maden işçilerinin sendika mücadelesi 3,5 yıldır sürüyor. 2010 yılındaki Karadon faciasından sonra sendikalaşma çalışmasına hız veren işçiler 8 arkadaşlarının ölümünden sonra mücadelelerini daha kararlı bir biçimde sürdürmeye devam ettiler. Kozlu'da 120, Üzülmüş'de 110 işçisi bulunan Star Madencilik Şirketi, önce; yapılan işin madencilik değil inşaat işi olduğunu ileri sürerek sendikalaşmayı engelliyordu. Daha sonra bu iddiasına sendikanın yeterli çoğunluğu olmadığını iddia ederek yetkinin iptalini istedi. Sendika haklarına her türlü baskı ve tehdide rağmen boyun eğmeyerek kazandıklarını anlatan işçiler "Biz bir ilke imza attık. Herkes bizim kadar mücadele ederse başarı kaçınılmaz olur." diyerek, başarının sırrı-

nın birlik, kararlılık ve mücadelede olduğunu sınıf kardeşlerine duyuruyorlar.

Maden işçilerinin taşeron şirketlere karşı yü-

rüttükleri mücadelenin sınıf mücadelesi içinde örnek olacağını düşünüyor, işçilerin onurlu mücadelesini selamlıyoruz.

DiSK Genel-İş'ten Taşeronlaşmaya Karşı Yürüyüş

A KP hükümetinin, sermayenin çıkarları doğrultusunda çıkardığı yasalar can yakmaya devam ediyor. Belediyelerin kentsel hizmeti sağlayan kurumlar olmaktan ötede, sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden yapılandırılması sonucu, burjuva hukukunca kamusal sayılan hizmetlerin

parasallaştırılması, Belediyelerin kentsel hizmetler üzerinden ticari bir kuruluşa dönüştürülmesinin ilk adımı olmuştu. Daha sonra ise Belediyelerin hizmet alımı için ihaleler açarak kamusal alanın özelleştirilmesi, burjuvaziye sermaye aktarımının bir parçası durumuna getirilmişti. Ancak hizmet alımının özelleştirilmesi

süreçlerine karşı, Belediye işçilerinin direnci, kentsel hizmet alanın hızla özelleştirilmesini engellemiştir. Egemen sınıfın çıkarttığı yasalara karşı, Belediye işçilerinin direnci, belediye yönetimlerini tekrardan seçilebilmeyi garantilemek için kendi şirketlerini kurma yoluyla, iş güvencesini bir biçimde muhafaza etmelerine olanak vermişti. Ancak AKP hükümetinin yine sermayenin çıkarları doğrultusunda, Kamu İhale Kurumu'nda 2004 ve 2005 yıllarında yapılan değişikliklerle belediyelerin yapması gereken kamu zorunlu işlerinin kurmuş olduğu kendi

sendikasının önünde toplanarak, güvencesizliğe ve AKP hükümetine karşı çıkarak Basmane Meydanına yürüdüler ve diğer işçi grupları ile birleştiler. İşçiler, İzmir Büyükşehir Belediyesi önüne kadar süren ve binlerce İzmirlinin desteği ve katılımının sağlandığı bir yürüyüş ve iş bırakma eylemi gerçekleştirdiler. Yürüyüşte sıkça “taşeronlaşmaya hayır”, “direne direne kazanacağız”, “Faşizme karşı omuz omuza” sendikalı güvenceli yaşam”, Yaşasın halkların kardeşliği”, “taşeronda çalışmaya hayır”, “Yaşasın Disk Yaşasın Genel-İş” sloganları atıl-

şirketlerine ihalesiz verilmesinin önünü kapatıp, şeffaflık adı altında tüm sermaye gruplarına ihalelere girebilme imkanı sunmasıyla yaygınlaşan taşeronluk sistemi iş güvencesinin kaldıran temel bir unsur olmuştur.

Bu değişiklik kapsamında İzmir Büyükşehir Belediyesi şirketlerinde, KİK yasaları gereği ortaya çıkan güvencesiz çalışma koşulları ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın taşeronluk sistemini destekleyen konuşması DİSK tarafından yapılan yürüyüş ve mitingle protesto edildi. İşçiler Kapılar mevkiindeki Genel-İş

dı. Yürüyüş sonrası binlerce çalışana seslenen DİSK Genel-İş Genel Sekreteri Kani Beko” Başbakan bir yandan ‘Taşeronluğu sendikalar teklif ediyor., taşeronluk meselesi durup dururken ortaya çıkmadı’ diyor, Çalışma bakanı da “800 tl asgari ücret iyi para diyor”. Bunlar aklı başında insanın söyleyeceği sözler mi? Bu yolla taşeronlaşmanın önü açılarak; emeğin sömürülmesi, hizmetlerde kalitesizlik, iş cinayetleri,. Sendikasızlık, iş kazalarına karşı adeta davetiye çıkartılmaktadır” dedi.

Halen, İzmir Park ve Bahçeler Müdürlüğü

kapsamında 360 işçi taşeronda çalışmak zorunda bırakılarak sendikasıztırılmıştır. Ayrıca, İZELMAN ve İZBETON ‘da aynı oyunların oynandığı söylenmektedir. Taşeron sisteme izin vermeyecekleri vurgulayan işçiler, Hükümet, acilen sayıları bir milyona ulaşan taşeron işçi-

lerin, taşeronda çalışmasını engelleyecek, belediye şirketlerinde taşeron çalıştırmaya son verecek yasaları derhal çıkartmalıdır. Bu nedenle meşalemizin ateşini İzmir’den yakıyoruz” dediler.

Küller Üzerimde Alışveriş

Bir yıl geçti... 12 Mart 2012 gecesi Esenyurt AVM inşaatı, şantiye çadırında yanarak can veren işçilerin cinayetleri üzerinden...

Olayın ardından yapılan Bakanlık müfettişleri incelemelerinde, ölümlerin sebebini, acil çıkış kapısının ve yangın söndürme cihazının olmayışı ve elektrik tesisatının kurulumunun

çürümüşlüğünün iğrençlikleriyle karşı karşıya kalıyorlar. Bizler için tabii ki olayın bir de toplumsal yansıması olan önemli bir nokta: Yanıp kavrularak feci şekilde ölen 11 işçinin toplum vicdanında ve beğinde bıraktığı iz.

Psikologlar günümüzde en sık rastlanan bağımlılıklardan birinin alışveriş bağımlılığı olduğunu vurguluyorlar. İnsanların kendilerini

yanlışlığına bağlamışlardı. Bugün dava sürerken, sanık avukatları işçilerin elektrikli eşya kullanmalarının, yangına sebep olduğunu iddia ediyorlar. Yani suçlu, ölen işçiler oluyor. Bu hamleleriyle yetinmeyen avukatların, işçilerin ailelerine 40 bin lira karşılığında davadan vazgeçmeleri için telefon edildiği iddia ediliyor. Acılarıyla baş başa kalan aileler, sistemin

iyi hissetmek için alışveriş yaptıklarını, alışveriş yapınca bir rahatlama yaşandığını, fakat kısa bir süre sonra bu rahatlığın yerini pişmanlık ve suçluluğun aldığını söylüyorlar. Bu durum kapitalist sistemin şekillendirdiği tipik insan davranışlarıdır. Tüketim üzerine kurulu bir sistem, insanlığı da, vicdanı da bir meta gibi tükettiriyor. Kalıcı körlüklere, hafıza kayıplarına sebep

oluyor. Topluma bir kurt gibi giren tüketim aşkı insanı bu noktaya getiriyor. 220 milyon dolara mal edilip, Ekim 2012’de hizmete açılan AVM,

insanlarla dolup taşıyor. Bir şantiyede, işçilere insanca bir barınma olanağını bile çok gören bir anlayışa ödül vermiş olmuyor muyuz ?

Analar Doğursun, Kapitalizm Öldürsün!

Söz ve Eylem’in son sayılarında, sürekli 4+4+4’ün eğitimi iyileştirme yasası değil, çocukları, gençleri, fabrikalara çekme yasası olduğunu, zaten elverişsiz olan çalışma koşullarında çocuk işçi ölümlerinin olacağını kaygıyla dile getirmiştik. Maalesef Adana’dan gelen haber, bu kirli çarkın dönme-ye başladığının habercisi oldu.

13 yaşındaki Ortaokul öğrencisi pres makinasında hayatını kaybetti. Ailesi tarafından çay getir götür işlerinde çalıştığı zannedilen çocuk işçi, 100 lira haftalık ile pres makinasında çalıştırılıyordu. İnsanlara lütuf gibi sunulan yasa-

lar ve mevcut ekonomik koşullar, dönen çarkın motor gücünü oluşturuyor.

4+4+4 yasası, 15 yaşında sendikalı olabilme ve 16 yaşındaki çocukların ağır işte çalışmasının da yasalaşması ile sermaye bu alandaki eksikliklerini tamamlıyor. Hem kadınlar hem erkeklerle ilgili emeklilik yasalarında kendi lehine sürekli değişiklikler yapan kapitalist devlet, “kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez” misali iki çocuk üzerinde doğum yapan kadınların emeklilik yaşını aşağıya çekecek, yeni bir yasanın hazırlığı içinde. Kapitalist devletin neden çok fazla çocuğa gereksinim duyduğunu, çeşitli

raporlar da açıkça ortaya koyuyor.

Gündem Çocuk Derneği Çocuk Hakları Merkezi tarafından hazırlanan, Türkiye’de Çocuğun Yaşam Hakkı Raporu-2012’de yer alan tabloda; devlet eliyle ortaya çıkan yaşam hakkı ihlalleri sonucu 2012 yılında 46 çocuğun yaşa-

mını kaybettiğini, devletin önlem almadığı için ortaya çıkan yaşam hakkı ihlallerinde ise 563 çocuğun hayatını kaybettiği belirtiliyor. Kapitalist sistem, yasalarıyla kendisi için aydınlık günler hazırlarken, çocuklarımız için karanlık günler hazırlıyor.

Pandora’nın Kutusu Açıldı

Ayıldır Türkiye gündeminde estirilen barış rüzgarları, toplumda barışla birlikte demokrasi ve özgürlükler konusunda da bir takım beklentilere sebep oldu. Merakla beklenen kutu açıldığında ise emekçilere, memurlara, öğrencilere, sendikalara ve sosyalistlere baskı ve şiddet çıktı.

Kapitalist devlet, herkesi terörist ilan etmiş durumda. İnsan Hakları Derneği’nin açıkladığı rapora göre mahkemeye sevk edilen 8.300 “terör örgütü” üyesi bulunuyor. Devletin gündeminde “barış” yeni saldırıların şifresi gibi. Bu anlayışla, devlet sosyalistlere, devrimcilere saldırıları süreklileştiriyor. Sosyalistlere

yönelik saldırılardan sonra sıra sendikalara geldi. DİSK’e bağlı Genel-İş ve Hak-İş’e bağlı Liman-İş sendikalarının genel merkezlerine baskınlar düzenlendi. Sendikalara yapılan baskınların, sendikasızlaştırma politikalarının bir ayağı olduğu kesindir. Burjuva devlet sisteminin bugün böyle bir hazırlık içine girmesi, gelecekte duyduğu kaygıdır. Burjuvazi bugün artan işçi eylemleri ve toplu sözleşme süreçlerini kazasız atlatmak istiyor. Halen devam eden bir çok direniş, eylem, nisan ayı içinde başlayacak grevler nedeniyle, burjuvazinin geleceğe kaygıyla bakmasını haklı gösteriyor.

Sendikalara şafak operasyonu

Grevdeki İşçilere Gerilladan Destek

Özellikle Avrupa ülkelerinde öne çıkan işçi eylemleri, kimi zaman kazanımlarla son bulurken kimi zaman da etkisiz bir eylem olarak kalıyor. Örgütsüzlük

yanaşmayan işveren, işçileri ve işçi önderlerini ölümle tehdit ediyor.

Kolombiya ordusunun da işçi önderlerine karşı suikastler düzenlediği haberleri duyuluyor.

her eylemde kendini eylemlerin kitleselleşmemesi ve tüm emekçiler tarafından desteklenmemesi biçimiyle ortaya çıkıyor. Eylemler günlük hayatın çerezi haline gelirken emekçi kitleler arasında moralsizliğe neden oluyor. Kolombiya’da işçilerin başlattığı grevde farklı bir durum yaşandı.

ABD şirketi olan Drummond Şirketi’ne ait kömür madeni ocaklarında daha iyi ücret ve daha iyi çalışma koşulları için işçilerin başlattıkları grev, ABD yanlısı hükümet ve şirketin baskı, tehditlerine rağmen devam ediyor. %25 ücret zammı isteyen işçilerle masaya oturmaya

İşçilerin bu onurlu direnişine destek Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) tarafından geldi. Hükümetin ve ABD şirketinin işçilere uyguladığı şiddete karşı devrimci şiddetle karşılık veren FARC kömür ihracatının ana ihracat aracı demiryollarına yaptığı bombalı saldırıyla ihracatın durmasına sebep oldu. Hükümetle yapılan barış görüşmelerinde hükümetin somut bir adım atmaması üzerine silahlı eylemlere devam eden FARC, kömür madenlerinde grevde olan işçilere karşı yapılan baskılara yanıt olarak bu eylemi yaptıklarını duyurdular.

Pasifik Okyanusu

Pentagon'un Bir Sonraki "Savaş Alanı"

Wayne Madsen - Global Research, (Çeviri)

Pentagon'un planlamacıları ve onların ücretli antropolog yardımcıları, Pentagon'un bir sonraki savaşına hazırlanıyorlar: çok geniş bir deniz sathına serpiştirilmiş olan ada uluslarının, bir "Çin gölü" nün içinde yer almayıp, Anglo-Amerikan etki alanının bir parçası olarak kalmaya devam etmelerini sağlayacak olan, Pasifik bölgesi için bir savaş. Pasifik Okyanusu Margaret Mead 'in 1928'de Samoa halkı üzerine yapmış olduğu "Samoa'da Rüştünü İspatlamak" başlıklı incelemesinin, ABD askeri ve istihbarat servisleri tarafından Pasifik Okyanusu halklarının istihbaratla ilgili antropolojik çalışmaları için zemin oluşturmamasından bu yana, ABD hükümetinin finanse ettiği antropologlar için favori bir uğrak mekan haline gelmiştir. Mead sonra CIA bağlantılı RAND Corporation için çalışan bir araştırmacı oldu ve CIA'nin, ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID)' nın sağladığı aklanmış akademik araştırma bağışları vasıtasıyla, antropolojik araştırma ve çalışmaları fonlamasını destekledi. USAID / CIA / Özel Operasyonlar bölümü, Phoenix, Prosyms, Sympatico ve Camelot gibi isimlendirdiği projelerle, ABD Özel Kuvvetleri ve istihbarat ajanlarının, Amerika'nın askeri hedeflerine yardımcı olmaları için yerli halkları nasıl kullanabileceklerini belirlemek amacıyla, Güney Vietnam, Endonezya, Pakistan, Kolombiya ve Şili'de hedeflenen kabile bölgelerinde keşif yapmaları için antropologları ve sosyal bilimcileri kullandı. Güney Vietnam'da Phoenix ve Endonezya'da Prosyms projelerine ilişkin operasyonlar, büyük ölçekte soykırımlarla sonuçlandı.

Bugün, ordunun kabile halklarını ve yerli halkları hedef alan programları, " meskûn bölge sistemleri" adı altında yer almaktadır. Afganistan ve Irak'ta tekrar hayata geçirilen bu soykırım programları, Pentagon ve Langley'deki (CIA mer-

kezi) planlamacıların kaçınılmaz olduğuna inandıkları Çin'le savaşa hazırlık için şimdi gözlerini Pasifik'e dikmişlerdir.

Bu nedenle, bu yorum ABD Ordusu İstihkâm Birimi'nin şimdilerde Amerikan Samoa'sında kiralamak için 15,000 dönüm arazi aramasına da uygun düşmektedir. ABD ordusu, Amerikan Samoa'sında en az beş yıl veya daha uzun bir süre için, bir ana eğitim üssü kurmayı planlıyor. Bu üssün, yılda 60 tam gün eğitime olanak verecek şekilde 24 saatte ulaşılabilir olması istenilmektedir. Ordu ayrıca üssün, gündüz ve gece eğitimleri sırasında piroteknik ve manevra cephanesi kullanılmasına da uygun olmasını istiyor. ABD, kesinlikle kendi ordusunun ve gelecekteki "gönüllü koalisyon" ordularının Pasifik bölgesinde bir düşmanla savaş eğitiminde kullanmaları için simüle bir kırsal ortam ve tropikall köy ortamı inşa etmeye çalışmaktadır. Savaşılacak "düşman", Çin'dir.

Açıkçası, Amerika Birleşik Devletleri, Pasifik Okyanusu'nu, bu engin deniz bölgesindeki önemli ticaret yollarının kontrolü için, kendisi ve müttefikleriyle Çin arasında gelecekteki savaş alanı olarak görmektedir. Pasifik, II.Dünya Savaşı'nda Japonya'ya karşı yürütülen askeri harekattan bu yana, Amerikan askeri gücünün bu şekilde gösterilmesiyle karşılaşmadı.

Obama yönetiminin askeri güçleri Asya ve Pasifik eksenine "yerleştirme" kararı, kendisini ABD'nin artan askeri mevcudiyetinin nihai hedefi olarak gören Çin'den güçlü bir tepki gelmesine yol açtı. Çin Avustralya büyükelçisi Chen Yuming, 2500 ABD deniz piyadesinin Darwin'de üslenmesini bir "hakaret" ve Çin'e karşı bir Soğuk Savaş çevreleme politikası olarak adlandırdı.

Amerikan Samoası'nda bir ABD askeri eğitim üssü kurulması Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'un

, 31 Ağustos 2012'de Cook Adaları'ndaki Rarotonga'da bir ABD Dışişleri Bakanı'nın ilk kez katıldığı Pasifik Adaları Forum'unda yer almasından sonra gerçekleşti. Clinton'un ziyareti, Cook Adaları'na yapılan bu türden ilk ziyaret olarak ABD'nin, küçük Pasifik ada ülkeleri üzerindeki boyunduruğunu sürdürme kararını gösterirken, aynı zamanda bölgedeki askeri güçlerini de sağlamlaştırıyordu.

Amerika Birleşik Devletleri ve Pasifik'teki iki kâhyası - Avustralya ve Yeni Zelanda – sadece ismen bağımsız olan Pasifik devletleri üzerindeki yeni-sömürgeci hegemonyalarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Pasifik adaları halklarını bölünmüş durumda tutmak için Pentagon ve CIA'nın Meskûn Bölge uygulamacıları devreye girmiştir. Clinton'un PIF zirvesine katılımı statükoyu korumayı değil, ada devletlerinden Polinezyalılar, Mikronezyalılar ve Melanezyalılar arasındaki düşmanlıkları kışkırtmayı teşvik amaçlıyor.

Mikronezya'nın yarı-bağımsız ulusları Mikronezya, Palau ve Marshall Adaları'nın gerçek sahibi olmanın yanı sıra Guam ve Kuzey Mariana'nın Amerikan bölgelerinin tam kontrolüne sahip olan ABD, Mikronezyalılar üzerindeki nüfuzunu, diğer iki büyük etnik grubu birbirine düşürmek için kullanabilir. Bunlar, Papua Yeni Gine, Fiji, Solomon Adaları, Vanuatu ve Yeni Kaledonya (Kanaky) kurtuluş cephesinden oluşan Melanezya Öncü Grubu ve Samoa, Tonga, Tuvalu, Cook Adaları, Niue, Tokelau, Fransız Polinezyası'nın meydana getirdiği Polinezya Liderler Grubu ve ayrıca Washington'un istihbarattaki gözü ve kulağı olan Amerikan Samoa'sıdır. Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve Yeni Zelanda Pasifik'te etnik düşmanlıklar konusundaki Meskûn Bölge Sistemleri'ne ilişkin bilgilerini, Çin'i bölgenin dışında tutmak için kullanabilirler.

Bu strateji kısmen Tayvan'ın, küçük ada devletlerinde Çin elçilikleri ve yardım misyonları yerine daha ziyade Tayvan elçilikleri ve yardım misyonları bulundurmak için kullandığı <<çek defteri>> diplomasisine dayanmaktadır. Halen, Tuvalu, Solomon Adaları, Marshall Adaları, Palau, Nauru ve Kiribati'de Tayvan elçilikleri bulunmaktadır. Bunlar arasında, Nauru, Solomon

Adaları ve Kiribati, Çin ile diplomatik ilişkiler kurduktan sonra vazgeçip, tekrar Tayvan'ı tanımışlardır. Kiribati, Çin'e güney Tarawa'da bir füze izleme istasyonu kurma izni verme kararından sonra büyük bir baskı altına alındı. ABD, Çin Uzay Telemetri İzleme İstasyonu'nun Marshall Adaları, Kwajalein Atoll'ünde bulunan Ronald Reagan'ın Balistik Füze Savunma Deneme Alanı'ndaki << Yıldız Savaşları II >> faaliyetlerini gözleyeceğine inanıyorlardı. Atolde yaşayan Marshall Adalılar, tepeden tırnağa silahlı ABD güvenlik personeli tarafından sürekli olarak gözetim altında tutulmaktadırlar.

2004 yılında Vanuatu, Başbakan Serge Vohor Tayvan'a gizli bir ziyarette bulunmasından ve güvenoyu ile düşürülmesinden sonra, Tayvan'ı tanımaktan vazgeçip tekrar Çin'in tanıdı. Vohor Tayvan'a döndüğünde Çin büyükelçisini yumrukladı. Pasifik Adaları'nda bu gibi olayların karşıt siyasi partiler ve etnik gruplar arasında isyanlar başlattığı bilinmektedir. Pentagon, bu tür politik – etnik ateşleyicileri, Çin'e karşı gizli bir silah olarak kullanacaktır.

CIA, Avustralya Güvenlik İstihbarat Örgütü (ASIO) ve Yeni Zelanda Gizli İstihbarat Servisi (NZSIS) Pekin ile yakın ilişkiler kuran Güney Pasifik hükümetlerini zayıflatmak için çeşitli programlara sahiptirler. Ancak Meskûn Bölge ajanları, daha da ileri gittiler. Pasifik Adalarının yoksul halkının başarılı yerel Çinli işadamlarına karşı duydukları düşmanlığın farkında olan satın alınmış – ücretli antropologlar, Çin'in bölgedeki etkisini en aza indirmek için özellikle Solomon Adaları ve Tonga'da karışıklıklar çıkardılar.

Fiji, Vanuatu ve Papua Yeni Gine'de yaşayan Çinli azınlıklara karşı ayaklanmaları kışkırtmak için hazırlanmış acil durum planları mevcuttur. CIA'nın Endonezya'daki Prosyms Operasyonu, 1965'de CIA'nın Başkan Sukarno'ya karşı darbesinden sonra Çinlilere karşı ayaklanmalar tutuşturmak için Müslüman Endonezyalılarla Çinli azınlık arasındaki uzun süredir devam eden düşmanlık üzerinden kurgulanmıştı. Kargaşa, Çinli azınlıktan 100,000 insanın ölümü ve CIA'nın başa geçirdiği Suharto hükümetiyle Çin arasındaki ilişkilerin kesilmesiyle sonuçlandı. Başkan

Obama'nın antropolog olan annesi Stanley Ann Dunham, Prosyms Operasyonunda önemli bir rol oynadı. Bayan Dunham'ın oğlu Pasifik adalarında Çinliler'e karşı katliamları yeniden canlandırma-ya hazır görünüyor.

Amerikan Samoası'ndaki ABD askeri eğitiminin, Marshall Adaları, Amerikan Samoası ve Guamlılar gibi birçoğu halen ABD ordusunda hizmet veren Pasifik Adalı paralı askerleri Kiribati, Mikronezya, Samoa ve Fiji gibi yoksul yerlerden gelen gençleri eğitmek için kullanacağı açıktır. Irak, Afganistan ve diğer bölgelerde Batıların yürüttükleri savaşlarda deneyim kazanmış olan Fiji ve Tonga'lı paralı askerler de, ABD Pasifik Komutanlığı'nın, Amerikan Samoasındaki eğitim kompleksini desteklemek için kullanılabilir. Avustralya ve Yeni Zelanda'nın diplomatik yaptırımlarına maruz kalan Fiji askeri hükümetinin, Çin ve Kuzey Kore ile yakınlaşmaya devam etmesi halinde, bu Fijili paralı askerler, kendi ülkelerinde CIA; ASIO ve NZSIS adına bir askeri darbe görevini yerine getirebilirler. Ve Tonga'da, Nuku'alofa'da bulunan küçük Çin elçiliğindeki diplomatlar, yerel Tongalıların öfkesinin nasıl çabucak Çinli iş topluluğuna yönelebileceğini gördüler. Bu kana bulanmış senaryoların hepsi, Pasifik için hazırlanan Pentagon'un Meskûn Bölge Sistemleri planlarında ağırlıklı olarak yer almaktadır.

A.B.D, Çin'in etkisinin yayılmasını önlemek için, Pasifik Adaları üzerindeki hegemonyasını sürdürecektir. Bugün, Pasifik Adaları kendilerini kendi adalarına hapsederken, Çinliler ve Ruslar gibi yabancıları dışarıda bırakan sanal bir "Berlin Duvarı" ile karşı karşıyadırlar. Washington, Canberra, ve Wellington'un havayolu ve transit deniz tekellerini oluşturdukları yöntem ve transit vize zorunlulukları, Bağımsız Samoa Devleti vatandaşlarının, özel izin olmaksızın, yanı başlarındaki Amerikan Samoa'sını ziyaret edememeleri anlamına gelmektedir. Diplomatik pasaportlarla seyahat edenler de dahil olmak üzere, kimlerin özel izin ve transit vizesi alacaklarına ABD İç Güvenlik Bölümü karar vermektedir. Adalardan herhangi birini Amerikan Samoası, Guam ya da Hawai'ye bağlayan her tarifeli havayolu için ABD

transit vizesi gerekmektedir ve bu vize de ABD Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza personelinin saldırganca mülakatlarına göğüs germe sonucu gerçekleşebilir.

Trans-Pasifik Stratejik Ekonomik Ortaklığı'nı (TPP) kurmak için yapılan birçok görüşme ve anlaşmanın gizli tutulmasının bir nedeni var. Adından da anlaşılacağı gibi bu ortaklığın "stratejik" bir ticari blok olması, aynı zamanda askeri bir boyutu da olduğunu göstermektedir. Özünde, II.Dünya Savaşı sırasında Japon İmparatorluğu tarafından kurulmuş olan Büyük Doğu-Asya Ortak Refah Çevresi'nden farklı değildir. ABD'nin bloku başlatan taraf olmak istemediği fakat Soğuk Savaşın askeri ittifakının bir yedeği olmasını istediği Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SEATO) arka planda dururken, Yeni Zelanda, Singapur, Brunei ve Şili, 2005 yılında kurucu üye oldular.

Katılan ülke sayısı arttıkça, Trans-Pasifik Stratejik Ekonomik Ortaklığı'nın (TPP) askeri profili daha da netleşti. Bu anlaşmayı imzalayan ülkelerin tümü, Pasifikteki Çin karşıtı askeri blok için hazırlanıyorlardı : Avustralya, Kanada, Malezya, Meksika, Vietnam, Peru ve ABD anlaşmayı imzaladılar. Japonya, Tayland, Güney Kore, Filipinler, Kolombiya, Kosta Rika, Laos ve Tayvan daha sonra Ortaklığa katılmaya ilgi gösterdiler. Çin'e doğudan uygulanan abluka açığa çıktı. ABD'nin zaten önceden Ortaklığın on üyesinden altısıyla askeri ittifakları mevcuttu. ABD, Avustralya'da Darwin ve Filipinler'de Subic Bay'den, Vietnam'da Cam Ranh Bay ve Paskalya Adasında (Rapa Nui) kendi inşa ettiği Mataveri Havaalanı'na kadar kendi Asya – Pasifik Etki Alanının sınırlarını belirliyor ve Çin'i, geçmemesi için uyaracağı bir çizgi çiziyordu.

Bayan Clinton geçtiğimiz yıl Rarotonga'ya el sallamaları ve gülümsemeler arasında gelmiş olabilir fakat Pasifik bölgesi üzerindeki sinsi planları, Washington'un beklediği, Çin'le yaklaşan bir bölgesel savaşta Pasifik Adalıları, kurbanlık asker olarak kullanmakla ilgilidir.

Sermayenin “Kara Yüzleri” “Özel Güvenlikçiler”

Ferda Kar

Ekonomik çöküşle artan işsizlik, özellikle büyük şehirlerde, yeni sektörlerin gelişimini hızlandırıyor. Özel Güvenlik Şirketleri, mantar hızıyla çoğalıyor. İşsizliğin kol gezdiği bu süreçte, fazla bir nitelik gerektirmeyen özel güvenlikçilik, gençlerin yeni ve revaçta mesleği oluyor.

Üstlendikleri grev kırıcılığı görevi itibarıyla da devlet bu sektörü özel yasayla koruma altına alıyor. Tıpkı 1905 Rus devriminde olduğu gibi. Çarın Başbakanı Stolopin tarafından devrime karşı örgütlenen “Kara Yüzler” denilen gruplar, aşırı dinci ve sağcı insanlardan oluşuyordu.

Sosyalistlere karşı uygulanan şiddet eylemlerinde, Stolopin hükümetinin önemli işler gören araçlarından biri olan, genellikle lümpen ve suçlulardan oluşan bu gruplar, o dönemde öğrencilere ve işçilere karşı giriştikleri şiddet eylemleriyle öne çıkıyorlardı. Bugün Türkiye’de sermaye bu görevi özel güvenlikçilere vermiş durumda. Hemen hemen her gün bir özel güvenlikçi şiddetiyle karşı karşıya kalıyoruz. Şubat ayında Trabzon’un Çaykara ilçesi Karaçam köyünde yaşayan üç kişi, araçlarına Derebaşı HES inşaatı güvenlik görevlileri tarafından ateş edildiği iddiası ile şikayette bulundular. 36 HES projesi bulunan Solaklı Vadisi’nde iki yıldır süren gerginlikte, köylülerin HES’lere karşı

direnışı özel güvenlikçiler ve jandarma baskısıyla kırılmaya çalışılıyor.

Köylülere karşı sermayenin bekçiliğini yapan, devletin taşeron özel güvenlikçileri, şehirlerde de boş durmuyorlar. İşçi eylemlerinde işçilere karşı, öğrenci eylemlerinde öğrencilere karşı şiddet uyguluyorlar. Yine şubat ayı içinde Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Farabi Hastanesi’nde, direnişteki işçilere özel güvenlikçiler saldırdı. Ocak ayı başında işten atılan sağlık işçileri, hastane bahçesindeki eylemleri sırasında yağmurdan korunmak için kurdukları çadıra, güvenlikçilerin saldırısıyla el konuldu. Çoğunluğunu kadın işçilerin oluşturduğu grup, ertesi gün tekrar çadır kurdular. Saldırılarında kadın, erkek, yaşlı, çocuk dinlemeyen özel güvenlikçiler, üniversitelerde ki öğrenci eylemlerinde de öğrencilere karşı şiddet ve baskıyı artan oranda devam ettiriyorlar. 11 Mart tarihinde Balıkesir Osmangazi Üniversitesi’nde yemekhane zamlarını protesto eden öğrencilere Rektörlük talimatıyla özel güvenlikçiler saldırıda bulundu. 2 öğrenci ve 7 özel güvenlikçinin yaralandığı saldırı sonrasında 5 öğrenci gözaltına alındı. 17 Mart tarihinde Uludağ Üniversitesi’nde, Dışişleri Bakan Yardımcısı Naci Kuru’nun konuşmacı olduğu konferansa katılmak için gelen öğrenciler, özel güvenlikçilerin engellemesiyle salona alınmadılar. Daha

önce basın açıklamasına katıldıkları gerekçe gösterilerek engellenen öğrenciler, yine özel güvenlikçiler tarafından salona girmek istedikleri için linç girişimine uğradılar.

5188 sayılı özel güvenlik yasasına tabii olan özel güvenlikçiler, devlet memuru sayılıyorlar. Yani çalışanlara karşı görevleri başında yapılan her hareket, kamu görevlisine karşı işlen-

verileceğini belirtiyor. Yeni tasarı kanunlaşır, kamu sağlığına karşı işlenen suçlardan hüküm giyenlerin özel güvenlikçi olmasının da önü açılıyor.

Devlet birçok iş kolunda grev hakkının yasaklıyor. Grev hakkının henüz yasaklanmadığı iş kollarında ise grev kısıcılığını (özel güvenlik) 21. Yüzyılın “Kara Yüzleri” olarak örgütüyor.

miş suç sayılıyor. Hazırlanan yeni yasa tasarısı, özel güvenlik işini ekonomik olarak cazip hale getiriyor. Yeni tasarıya göre büyük şehirlerde silahlı olarak çalışacaklara, asgari ücretin %70, silahsız olarak çalışacaklara ise asgari ücretin %40 fazlasından az olmamak kaydıyla net ücret ödenmesini öngörüyor. Yasa, diğer illerde silahlı olarak çalışanlara asgari ücretin %30 fazlasından az olmayacak şekilde net ücret şartı koyuyor. Bu duruma aykırı hareket eden şirketlere, her bir görevli için 5 bin lira para cezası

Yeni “Kara Yüzler” yasası özel güvenlikçilerin sendika çatısı altında örgütlenmeleri de yasaklıyor. Bursa Korupark Alışveriş Merkezi’nde sendikaya üye olan 53 güvenlik görevlisinin işine son verildi. Devlet, özel güvenlik şirketlerinde çalışanlara, sermayeye karşı ekonomik örgütlenmelerine izin vermezken, eylemdeki öğrencilere saldırmalarına, HES’lere karşı mücadele veren köylülere kurşun sıkımlarına, başkaldıran işçilere copla saldırmalarına yol ve prim veriyor.

Komünist Hareket Dağınıklığını Aşmalıdır

İsmail Dokumacı

Reel sosyalizmin çözülüşü ile beraber tüm dünyada yaşanan gericilik ve komünist hareketteki tıkanıklık, bir yandan yığınları apolitik bir duruma iterken, bir yandan da komünist harekette rehabet ve konformizmin egemen duruma gelmesine yol açtı. Çözülüş, yetmiş yıllık mücadelenin bütün kazanımlarını yerle bir ederken, Marksist devrim ve parti sorununu boylu boyunca ama bu kez sınıf mücadelesinin geri koşullarında önümüze koydu. Çözülüşle birlikte umutlarını kaybedenler, yönlerini de kaybettiler. Süreç komünist hareketin tam ve kesin bir likidasyonu ile sonuçlandı. Ancak zaferi kazanan kapitalizm değildi, zaferi altın tepside burjuvaziye sunan bu likidasyondur.

Bu durumun sınıf hareketine yansımaları ise daha da ağır oldu. İşçi sınıfı umuduyla birlikte sınıf refleksini de kaybederek sosyalizmden uzaklaştı. Örgütsüz kitleler rekabet ve bölünmüşlük içinde nesneleşti. Bugün kapitalizmin ekonomik krizi altında sınıfların birbirlerine karşı konumları yeniden biçimleniyor. İşçi sınıfı ağır aksak da olsa, yeniden mücadele yoluna giriyor. Yeniden sınıfsal refleksine kavuşuyor, sınıfsal davranış özellikleri gelişiyor. Ama asıl sorun işçi sınıfının bugün içinde bulunduğu gerilikte ve örgütsüzlükte değil. Asıl sorun sınıfa bilinç ve örgüt taşıyacak olan komünist çevrelerdeki ideolojik savrulma ve örgütsel dağınıklıkta ifadesini bulan siyasal geriliktir. Devrimci müdahalenin alanı, yakalanacak ana halka burasıdır. Ana soru, hareketi bugünkü dağınıklıktan kurtaracak olan devrimci bir çıkışın nasıl gerçekleştireceğidir. Zorluk, sorunun tespitinde değil, çözümündedir. Çözümün anahtarı ise, devrimci kadronun omuzlarındadır.

Bugün her bir komüniste dünkünden daha büyük bir sorumluluk düşüyor. Önemli olan bu sorumluluk bilinciyle hareket edecek kadrolar olarak kendimizi yeniden üretebilme becerisini ve örgütlülüğünü gösterebilmektir. Dışımızda duran örgütlü- örgütsüz Komünist özneleri yanımıza çekebilmeli ve işçi sınıfının devrimci Enternasyonalist Komünist Partisini yaratma, fiilen yaşama geçirme ve işçi sınıfının öncüsü konumuna yükseltebilmeliyiz. Tüm bunları işçi sınıfının ve Komünizmin, Kapitalizmin karşısında tek alternatif olduğu bilinciyle hareket eden Sözü Eylemle birleştiren devrimci bir tarzı yaratarak ve geliştirerek hayata geçirebiliriz.

Bugün dünya kapitalizmi ağır bir kriz içinde debeleniyor. Yaşanan ekonomik krizi politik krize dönüştürecek olan işçi sınıfının devrimci eylemidir. Bu eylemin birinci koşulu ise, sınıfın devrimci bir parti önderliğinde birleşmesidir. Bunu başaracak böyle bir güç yaşadığımız bu topraklarda hem işçi sınıfımızda, hem Komünist gelenekte vardır. Yeter ki üzerimize düşen sorumluluk bilinciyle yapılması gerekenleri doğru bir tarzda önümüze koyalım. Doğru halkayı yakalayıp yaşama geçirelim Tarih bizden bu sorumluluk bilinciyle hareket etmemizi bekliyor. Bu bizim tarihe karşı sorumluluğumuz ve ödememiz gereken borcumuzdur. 1917’de Bolşeviklerin yarattığı devrimci süreci yeniden var edecek, yeni bir devrimci dalgayı yaratacak koşulları oluşturabiliriz. Yeter ki biz komünistler üzerimize düşen yapılması gerekenleri ertelemeden yapma becerisini gösterelim.

Çaldağı'nı Kurtarıncaya Kadar Sürekli Eylem

Ali Gök

Çaldağı'nı sermayenin ve burjuva devletin elinden alıncaya kadar sürekli eylem

Yaklaşık altı yıl önce başladığımız mücadeleye, kazanacağımıza inanarak başladık. Lenin “kazanmak için inat, inanç ve ölçülmez derecede özveri” diyor. Biz de Lenin’e inanan ve güvenen komünistler olarak mücadelenin her aşamasında böyle davrandık. Her süreçten zengin dersler çıkararak, yığınları sabırlı bir çalışmayla kazanarak, adım adım zafere doğru ilerliyoruz. Bir yandan burjuvazinin yalanlarını doğru bilimsel verilerle açığa çıkarırken, bir yandan da hukuksal alanda tarihe not düşerek, burjuva mahkemelelerinde hukuk mücadelesini her düzeyde zorladık. Bu süreçte gücümüzü ve yığınların psikolojik ve sosyolojik durumunu da göz önüne alarak, akılcı eylemleri her düzeyde sürdürdük.

Artık yeni bir dönem başlamıştır. Bugüne kadar yürüttüğümüz bilgilendirme ve hukuk mücadelesinin yerini ağırlıklı olarak sürekli eylemler alacaktır. Düzenli olarak her hafta toplanan TUR-ÇEP (Turgutlu Çevre Platformu) yeni süreci bu şekilde değerlendirerek, zafer kazanıncaya kadar sürekli eylem kararı alacaktır. Komünistler olarak bu süreçte bugüne kadar göstermiş olduğumuz süreklilik, inatçılık ve kararlılığı sonuna kadar sürdürerek burjuvaziye ve devletine ve kapitalizme kitlelere örnek olacak güçlü darbeler indireceğiz.

Nikel madenin çeşitli yalan ve çıkar ilişkileriyle elinde tuttuğu köyler de çözülmeye başladı. Bu köylerde etkili paneller yapıldı. Bu köylerden Musaçalı ve Sarıbey köylüleri TUR-ÇEP’in saf-

larına katılıyor. 23 Mart 2013 Cumartesi günü Nikel Madeninin kapatılmasını isteyen 200’e yakın TUR-ÇEP bileşenleri Çal dağındaki ağaçların kesildiği alanda basın açıklaması yaptı. Katılanların yarısının çevre köylerden olması, ayrıca katılanların yarısının kadın olması ve katılımcıların öfkesi ve kararlılığı yeni bir dönemin başladığının işaretidir. Kalabalık, tellerle çevrilmiş olan kapılara yüklendi. “Direne, direne kazanacağız, Çanakkale’yi geçemeyenler Çal dağını geçemeyecek, Çal dağı Madene mezar olacak, Kanser olmak istemiyoruz, diye haykırarak, bir daha makaslarla gelip telleri keseceğiz” diyerek Çaldağından ayrıldılar.

TUR-ÇEP bileşenleri bu eylemlerin ardından çadır kurarak çadır eylemi sürdürdü. Eylemlerimiz bir ay süreyle her Cumartesi günü ‘sen de Çal dağı için bir mum yak’ eylemi etkinliği, 19 Nisan Manisa paneli, köylerde sürekli toplantılarla sürecek. Tüm etkinliklerin sonunda Nisan sonu veya Mayıs ayının ilk haftasında Türkiye’deki tüm Ekoloji mücadelecilerinin katılmasını sağlayacağımız Turgutluda kalabalık etkili bir yürüyüş ve Miting kararı aldık.

Rusya’da gericiliğin sonunun başlangıcı olan 1912 Lena altın madeni direnişine benzer eylemliliği Lena’dan yüzyıl sonra Turgutlu halkı, işçiler ve yoksul köylüler olarak, Çaldağı’nda sürekli eylem kararıyla, başlatıyoruz. ‘Gerçekçi ol, imkânsız iste’ dedi komünist CHE; biz de böyle haykırıyoruz. Gerçekçiyiz, imkânsız istiyoruz. Biz Komünistiz kazanmaktan başka bir şey düşünmüyoruz.

Yenilgiye Açılan Kapı: “Tek Ülkede Sosyalizm”

Murat Sağlam

Sosyalist Devrimin başlangıçta bir ya da birkaç ülkede zafer kazanması, eşitsiz gelişme yasasının sonuçlarından biridir. “Dünya (Avrupa değil) Birleşik Devletleri ulusların, bizim sosyalizme bağladığımız siyasal birlik ve özgürlük biçimidir ve komünizmin tam zaferi, demokratik devlet de dahil her türlü devletin ortadan kalkmasına yol açıncaya kadar da sürecektir. Bununla birlikte, bağımsız bir slogan olarak Dünya Birleşik Devletleri sloganı da pek doğru bir slogan sayılmaz. Çünkü ilkin, sosyalizmle karışır ve ikinci olarak, sosyalizmin tek bir ülkedeki zaferrinin olanaksızlığı ve söz konusu ülkenin öteki ülkeler karşısındaki tutumu üzerine yanlış sonuçlara yol açabilir.

İktisadi ve siyasi gelişmenin eşitsizliği, kapitalizmin mutlak bir yasasıdır. Bundan şu sonuç çıkar ki, sosyalizmin zaferi, ilkin küçük bir sayıdaki kapitalist ülkede ve hatta yalnızca tek bir kapitalist ülkede olanaklıdır. Bu ülkenin muzaffer proletaryası, kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve ülkesinde sosyalist üretimi örgütledikten sonra, öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendisine çekerek, onları kapitalistlere karşı ayaklanmaya özendirerek, hatta zorunluluk durumunda sömürücü sınıflara ve onların devletlerine karşı askeri güç de kullanarak kapitalist dünyanın geri kalanının karşısına dikilecektir... Ezilen sınıfın, proletaryanın diktatörlüğü olmadıkça sınıfların ortadan kaldırılması olanaksızdır.

Sosyalist devletlerin geciken devletlere karşı az yada çok uzun süreli bir savaşımı olmadıkça ulusların sosyalizm dönemindeki özgür birliği olanaksızdır.” (1)

Lenin’den yaptığımız bu uzun alıntı bize, dünya devrimi sürecinin, proletarya diktatörlüğünün ve proletarya enternasyonalizminin tam ve eksiksiz bir tanımlamasını verir. Lenin’in bu tanımlaması, öncesinde ve sonrasında, sınıf mücadelesi tarafından da doğrulanmıştır. Sosyalist devrim 1871’de, kapitalizmin en çok geliştiği ülke olan İngiltere’de değil, daha az geliştiği, buna karşın sınıf çelişkilerinin daha keskin olduğu, işçi sınıfının bilinç ve örgütlülük bakımından daha gelişmiş olduğu ülkede -Fransa’da- gerçekleşti. Bu devrimi, ekonomik bakımdan Fransa ile kıyaslandığında daha geri bir ülke olan Rusya izledi. Paris Komünü’nün sınırlı kalmasına karşın, Ekim Devrimi dünya devrimine büyüdü; ne var ki bu, onun tek ülkede sıkışmasını önleyemedi. Böylece devrimin tek ülkedeki serüveni de başlamış oldu.

Pratik teoriyi uysalca izlemiyor. Teorinin kaynağı olan pratik, aynı zamanda teorinin gelişmesi ve doğrulanmasının aracı olsa da, bazen teori pratik tarafından bozularak tanınmaz halle gelebiliyor. Tek ülkede sosyalizm kuruluş sürecinde teoride bu tür bir bozulmaya yol açtı. Avrupa devriminin yenilgisi ve Kızıl Ordunun Polonya ordusu karşısında aldığı darbe sonrasında Tek ülkede sosyalizm, dünya devrimin-

den geri kaldı ve gelecek devrimlerin kaldıracıydı. Ancak pratikte işler başka türlü gelişti.

1921’de Dünya devriminin yenilgisiyle başlayan tek ülkede sosyalizm kuruculuğu, oldukça zor nesnel ve öznel koşullar altında gelişmesini sürdürdü. 1936’da, hazırlanan yeni Sovyet anayasası “sosyalizmin tam ve kesin zaferini” kayıt altına aldı. “Sosyalizmin tam ve kesin zaferi” sosyalizmin ulaştığı düzeyi teyit etmenin ötesinde, Marksizm’in-Leninizm’in temel ilkelerinin, proletarya diktatörlüğü, proletarya enternasyonalizmi, ve parti, sınıf ve sınıflar ilişkilerinin yeniden tanımlanması anlamına geliyordu. Stalin, 1936 yeni Sovyet anayasası üzerinde yaptığı değerlendirmede bütün bu kavramları bir anlamda yeniden tarifledi.

Stalin bu değerlendirmesinde: “Sosyalist sistemin ulusal ekonominin tüm alanlarında eksiksiz zafer” (2) kazandığını belirterek, Sovyet işçi ve köylüsünün değişime uğradığını, “ilk olarak işçi sınıfıyla köylülük arasındaki, aynı şekilde bu sınıflar ile aydınlar arasındaki sınır çizgisinin silindiğini ve eski sınıf tekelciliğinin yok olduğunu”, “ikinci olarak, bu toplumsal gruplar arasındaki ekonomik çelişkilerin yok olduğunu, silindiğini” ve “son olarak aynı şekilde bu toplumsal gruplar arasındaki politik çelişkilerin yok olduğunu, silindiğini”(3), “toplumda artık birbirine karşı sınıfların bulunmadığını, toplumun iki dost sı-

nıftan, işçilerle köylülerden meydana geldiğini iktidarda olan sınıfların tam bu emekçi sınıflar olduğu, toplumun politik yönetiminin (diktatorya) toplumun ileri, önde gelen sınıfı olmak sıfatıyla işçi sınıfının elinde bulunduğunu”(4), işçi sınıfı diktatörlüğünün temelini genişlemesi ve diktatörlüğün daha esnek dolayısıyla daha güçlü bir sistem halinde biçim değiştirdiğini (5) ileri sürdü.

Bu ülkenin muzaffer proletaryası, kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve ülkesinde sosyalist üretimi örgütledikten sonra, öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendisine çekerek, onları kapitalistlere karşı ayaklanmaya özendirerek, hatta zorunluluk durumunda sömürücü sınıflara ve onların devletlerine karşı askeri güç de kullanarak kapitalist dünyanın geri kalanının karşısına dikilecektir...

Stalin’in bu değerlendirmeleri Stalin sonrası dönemde, “tüm halkın devleti”, “tüm halkın partisi” ve “sınıf antagonizmasının ortadan kalktığı” biçimindeki anti-Marksist, Lasalle’ci tezlerin yeniden Marksist literatüre girmesine öncülük etti.

Dünya komünist hareketinde 2. Enternasyonale benzer revizyonist, reformist bir eğilimin (Avrupa Komünizmi) doğmasına ve güçlenmesine yol açan bu sürecin daha sağlıklı bir değerlendirmesini yapabilmek için kısa da olsa Sovyetler Birliğinde sosyalizmin kuruculuk sürecine bir göz atmak gerekiyor.

“Diyelim ki, otomobiliniz silahlı haydutlar tarafından durdurulmuştur. Haydutlara, paranızı, pasaportunuzu, tabancanızı, otomobilinizi veriyorsunuz ve buna karşılık da haydutların o hoş refakatinden kurtulmuş oluyorsunuz. Bu bir uzlaşmadır, bunda kuşku yok. “Do ut des” (sana paramı, silahlarımı, arabamı “veriyor-

rum”, bana canımı senden sağ salim kurtarma fırsatını veresin diye). Deli olmadıkça hiç kimse böyle bir uzlaşmanın “ilkelere aykırı olduğunu öne süremez, ya da uzlaşmayı yapanın, haydutların suç ortağı olduğunu ileri süremez. (Haydutlar otomobili ve silahları yeni soygunları için kullanmış olsalar bile, bu böyledir). Alman emperyalizminin haydutlarıyla bizim uzlaşmamız, (Brest-Litovsk barışı kastediliyor-) işte buna benzer bir uzlaşmaydı.”(6)

“Sonuç açıktır ‘ilke olarak! her türlü uzlaşmayı reddetmek, ne türden olursa olsun, genel olarak uzlaşmayı gayri meşru saymak ciddiye bile alınamayacak akıl almaz bir çocukluktur.” (7)

“Uzlaşma vardır, uzlaşma vardır. Her uzlaşmanın ya da. uzlaşma çeşidinin durumunu ve somut koşulların tahlil etmesini bilmek gerek. Haydutların yaptıkları kötülüğü en aza indirmek ve onların yakalanmalarını ve cezalandırılmalarını sağlamak için haydutlara para ve silah vermek zorunda kalmış olan adamın durumunu, haydutların yağmasından pay almak için. onlara yardım eden adamın durumundan, ayırt etmeyi öğrenmek gerek. Siyasette durum her zaman benim verdiğim bu örnekte olduğu gibi çocuksu basitlikte değildir. Ama yaşamın önlerine çıkaracağı bütün olasılıklara uyacak hazır çözüm yollarını önceden sunan bir reçeteyi hazırlamaya kalkacak olan kimse, ya da devrimci proletaryanın siyasetinde, güçlüklerin ya da karmaşık durumların olmayacağı yolunda güvenceler veren kimse, şarlatandan başka bir

şey değildir.”(8)

“Savaşın düşman için elverişli olduğu açıkken, savaşın bizim için elverişsiz olduğu besbelli iken, savaşı kabul etmek bir cinayettir ve bizim için elverişsiz olan bir savaştan kaçınmak için dolambaçlı yollara, anlaşmalara ve uzlaşmalara’ başvurmayı bilmeyen devrimci sınıf siyasileri beş para etmez.” (9)

Lenin bu sözleri, 1920’de dünya devriminin

yenilgisinin ardından kaleme alıyordu. Gerçekten de 1920’li yıllara baktığımızda uzlaşma, komünist hareket içinde aydınlatılması gereken, gelecekte karşı karşıya kalınacak bir sorun, teorik bir olasılık değil, pratik bir zorunluluk olarak duruyordu. Her şeyden önce Ekim Devrimi’yle başlayan ve 1919’da en üst noktaya sıçrayan dünya devrimi, yenilmişti. Kıta Avrupa’sında işçi sınıfının sermayeye karşı devrimci başkaldırısı kırılmış, işçi sınıfı fiili olarak ileriye gidebilme şansını o an için kaybetmişti. Diğer taraftan, Sovyet işçi sınıfı,

“Savaşın düşman için elverişli olduğu açıkken, savaşın bizim için elverişsiz olduğu besbelli iken, savaşı kabul etmek bir cinayettir ve bizim için elverişsiz olan bir savaştan kaçınmak için dolambaçlı yollara, anlaşmalara ve uzlaşmalara’ başvurmayı bilmeyen devrimci sınıf siyasileri beş para etmez.”

fi, acımasız bir iç savaştan galip, “ama güçleri zayıflayarak, yıpranarak” çıkmıştı. Hem Avrupa işçi sınıfının, hem de Sovyet işçi sınıfının, dönüp kendisine bakmaya, güçlerini yeniden toparlamaya, zayıflıklarını gidermeye ihtiyacı vardı. Sovyetler Birliği’nin ekonomik ve sosyal durumu da bundan farklı değildi. Zaten Avrupa kapitalizmiyle kıyaslandığında pek geri olan Rusya ekonomisi, emperyalist savaş ve arkasından gelen iç savaşta burjuvazinin bilinçli çabasıyla tümüyle tahrip edilmişti. Rusya, kendisini besleyecek durumda değildi. Açlık, ülkenin

bir numaralı sorunu idi. Devrimin hemen arifesinde örgütlenen Kızıl Ordu iç savaştaki bütün kahramanlığına rağmen, savaşı sürdürebilecek maddi ve teknik donanımına sahip değildi. İşte uzlaşmayı proletarya için pratik bir zorunluluk haline getiren bu koşullardı.

Uzlaşma, karşı taraf için, yani emperyalizm için de aynı ölçüde bir zorunluluktu. Savaşa katılan bütün emperyalist ülkeler büyük bir ekonomik ve sosyal tahribatla yüz yüzeydi. Açlık ve sefalet, bu ülkelerde de bir numaralı sorundu. Üstüne üstlük, savaştan sonra Avrupa'yı sarsan devrim dalgası dünya devriminin yenilgisine rağmen, emperyalist güçleri de artık savaşı sürdüremez bir noktaya getirmişti.

Savaş sonrası durum, emperyalist ülkelerin Sovyetler Birliği'ne karşı ortak müdahalesi için elverişli olmaktan uzaktı. Almanya'ya zorla dayatılan, boyun eğdirilerek onaylatılan Versailles Anlaşması, Sovyet devletine karşı böylesi bir ortak müdahaleyi olanaksız kılan başlıca engeldi. Savaşın sonuçlarını tamir ederek kalıcı kılmadan girişilebilecek ortak bir müdahalenin emperyalist savaşı yeniden alevlendirmesi olasılık dışı değildi.

Sovyet Devrimi ile emperyalizm arasındaki uzlaşma, bu koşullarda 1921 Sovyet-İngiliz anlaşmasıyla gerçeklik kazandı. Bu, uzlaşan iki taraf için de "De Facto (fiilî)" bir durumdu. Ne Sovyet Devrimi emperyalist egemenliğe boyun eğiyordu, ne de emperyalizm kendisine ölüm korkusunu tattıran Ekim Devrimi'ni, Sovyetleri yok etme amacından vazgeçiyordu. Sadece o gün her iki taraf için de uygun olmayan hesaplaşma anı, ileri bir tarihe erteleniyordu. Lenin'in deyimiyle uzlaşma, emperyalist haydutluğa ortak olmak için değil, bu haydutluğu ortadan kaldırmak için yapılıyordu. Kısacası devrim uzlaşmayla "yaşama" ve savaşma hakkını satın alıyordu. Ancak bu "yaşama" hakkı, emperyalist egemenlik ve emperyalist kuşatma altında bir yaşama hakkıydı. Buradan çıkışın tek yolu ise, savaşmak, yaşama hakkını dünya devrimiyle taçlandırarak egemenlik düzeyine

yükseltmekti.

Bu uzlaşmayla Sovyet işçi sınıfı, Sovyet devletini, bir dönem için dahi olsa, güven altına alırken, nefes alma ve sosyalizm inşası işine girişme olanağına sahip oluyordu. Eğer Sovyet Devrimi, yalıtık bir devrim olmaktan kurtularak dünya devrimine büyüyecekse, bunun tek olanaklı yolu; Sovyetlerde sınıf mücadelesini kesin olarak kazanmak, Sovyetleri dünya devriminin merkez üssü olarak yeniden örgütlemekten geçiyordu

"Proletaryanın ilk sosyalist devriminden sonra, burjuvazinin bir ülkede iktidardan uzaklaştırılmasından sonra, o ülkenin proletaryası uzun bir süre burjuvaziden daha zayıf olarak kalır; bu ilkin, yalnızca burjuvazinin uluslararası ilişkilerinden ötürü böyledir; sonra da, kendi burjuvazisini iktidardan uzaklaştırmış olan ülkede, kapitalizmin ve burjuvazinin küçük meta üreticileri tarafından kendiliğinden ve sürekli olarak yenilenmesi, yeniden, yaşama kavuşturulmasından ötürü böyledir. Kendinden daha güçlü olan bir düşman, ancak son kertesine varan bir çaba gösterilerek ve düşmanlar arasında, en küçük çatlaktan, ayrı ayrı ülkeler, burjuvazileri arasında, her ülkenin içindeki burjuvazinin çeşitli grupları ve .kategorileri arasında en küçük çıkar çelişkilerinden ve aynı zamanda geçici bir müttefik olsa da,; sallantılı olsa da, koşula bağlı bulunsa da, pek o kadar sağlam ve güvenilir olmasa da sayıca güçlü bir müttefiki kendi tarafına kazanmak için, en küçük olanaktan en büyük özen ve uyanıklıkla, en ustaca, en ustaca yararlanıldığı taktirde yenilgiye uğratılabilir. Bu gerçeği kavramayan bir kimse Marksizm'i de, genel olarak çağdaş bilimsel sosyalizmin de zerresini anlayamamıştır. Kim, oldukça uzun bir dönem içerisinde ve oldukça farklı politik durumlarda bu gerçeği pratikte kanıtlamamışsa, onlar, bütün ezilen insanlığı sömürücülerden kurtarmak için savaşım veren devrimci sınıfa yardım etmek için bunu uygulamayı henüz öğrenmemişlerdir. Ve bu söylediklerimiz siyasal iktidarın proletarya-

nın eline geçmesinden önceki dönem için nasıl doğruysa, sonraki dönem için de aynı ölçüde doğrudur.” (10)

Lenin’in aktardığı gibi “siyasal eylem Nevski Bulvarı’nın bir kaldırımı değildir” (*) Ekim Devrimi’nin serüveni bunun tam bir doğrulanmasıdır. Bütün devrimlerin bir “kaderi” olan uzlaşma, dünya devriminin yenilgisiyle birlikte, Ekim Devrimi’nin hem dışta hem de içte adeta “kaderi” olmuştur. Dışta emperyalizmle var olan uzlaşma, işte küçük burjuvaziyle ittifak ve zengin köylülükle uzlaşmayla tamamlandı.

Emperyalizmle varılan uzlaşmanın sağladığı nefes aralığında Sovyet işçi sınıfı bütün dikkatini ve gücünü “bir dönem” için, içte sosyalizmin inşasına hasretme olanağını elde etti. Bu hasrediş hem işçi sınıfının genel stratejisiyle, Sovyetleri dünya devriminin merkez üssü olarak yeniden örgütlenme stratejisiyle, hem de İngiltere’yle yapılan 1921 anlaşmasının temel içeriğiyle uyum içindeydi. (**) En azından o gün için uzlaşmayı ihlal etmiyordu.

Ancak bu görevin yerine getirilmesi, bir, kez daha tekrar pahasına “Nevski Bulvarı’nda yürümeye” benzemiyordu. Her şeyden önce devrimin önünde, acil olarak çözülmesi gerekli dev görevler vardı. Ekonomi tümüyle çökmüştü. Açlık ve sefalet, ülkeyi kasıp kavuruyordu. Bu temel sorunu çözmeden, bırakın ciddi bir projeyi uygulamayı, ayakta kalmayı becermek bile mümkün değildi. Üstelik, bu ağır görevler, iç savaşta kırılmış, gücü zayıflamış, yıpranmış bir işçi sınıfıyla yerine getirilecekti. Sorun, sadece görevlerin ağırlığı ve işçi sınıfının güç kaybetmiş olmasında değildi. Bütün bu ağır görevler kıran kırana bir sınıf mücadelesi içerisinde yerine getirilmek durumundaydı. İşçi sınıfı, yenilen ama en azından ekonomik gücünü koruyan burjuvazinin direncini, tarımsal üretim üzerinde denetim kurmuş olan zengin köylülüğün bu denetimini kırmadan ve kendinden sayıca kat be kat fazla olan küçük burjuvaziye mücadeleye katmadan, bu acil görevlerin üstesinden gelme-

si olanaksızdı. Bu somut durumda bir yandan toplumun sosyalist tarzda örgütlenmesinin ilk adımlarını atabilmek için küçük burjuvaziyle bir ittifak ve önündeki acil sorunları (ekonominin canlandırılması, açlığa çare bulunması) çözebilmek, tarımsal üretimi yeniden canlandırabilmek için ise, zengin köylülükle bir uzlaşma kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Ancak bu ittifak ve uzlaşma, farklı bir tarzda ve farklı bir zemindeydi. Proletaryanın egemenliği ve denetimi altındaydı ve sosyalist insanın zorunlu ama geçici bir koşuluydu. NEP bu ittifak ve uzlaşmanın politik bir ifadesi, bir antlaşma belgesi olarak ortaya çıktı.

1922-1929 yıllarını kapsayan sosyalist kuruluş, bu ittifak ve uzlaşmanın izlerini taşıdı. Rusya’nın o günkü geri sosyo-ekonomik koşullarında sosyalizmin kendi eserine doğrudan değil de dolaylı olarak başlamak zorunda kaldı. 1917 Devrimi’yle başlayarak, neredeyse 20 yıl gibi uzun bir süre, sosyalizmin üzerine yükseleceği -ileri kapitalist ülkelerde kapitalist gelişmenin sağladığı- alt yapıyı oluşturmakla geçti. Bu süre içinde kapitalizm, sosyalizm içinde eğilim ve yasalarıyla varlığını hep korudu. Bu durumun sosyalizm üzerindeki etkisi sadece, burjuva sınıfının proletarya diktatörlüğü altında yeniden oluşması ve büyümesi işlerin ağır aksak, tökezleyerek yürümesi, başka koşullarda bir yılda alınacak yolun on, hatta yirmi yılda alınmasına yol açmakla sınırlı kalmadı; bundan daha da önemlisi, sosyalist insanın ve sosyalist toplumsal yapının bulaşık (kapitalist eğilimleri de içeren), bir süreç olmasına yol açtı. Yeni; eskinin içinde, onunla yan yana, onu etkileyerek, ama en çok da ondan etkilenecek oluşumunu sürdürdü.

Bu süreçte sanayi, bütünsel olarak sosyalist tarzda yeniden örgütlendi; tarımın da sosyalist tarzda örgütlenmesinin koşulları yaratıldı. Bunların sonucu olarak sosyalizm bütünsel bir toplumsal düzen kimliğine kavuştu. Ama bu aynı zamanda, sosyalist iktidar altında küçük

burjuvaziden başlayarak burjuvazinin serpilip gelişmesi, burjuvazinin kaybettiği gücü başka bir tarzda yeniden elde etmesi, kısaca sınıf savaşımının yeniden keskinleşmesi demektir.

Bu gelişmenin kaçınılmaz sonucu, işçi sınıfıyla burjuvazinin yeniden karşı karşıya gelmesiydi ve öyle de oldu. 1922’lerde kullanılan ve 1928’lere gelindiğinde artık sosyalizmi bu haliyle taşımayacağı kesinleşen uzlaşma, başlangıçtaki mantığına uygun olarak çözüldü. İşçi sınıfı koşulların kendisine dayattığı burjuva kesimler ve zengin köylülükle yan yana yaşama (kapitalizmle ‘yan yana’ yaşama) zorunluluğuna, keskin ve şiddetli bir sınıf savaşıyla yanıt verdi.

Sosyalizm bu dönemi başarıyla kapatırken, bu süreçten etkilenmeden de edemedi. Bir yandan içerde izlenmek zorunda kalınan NEP politikası ve bunun keskinleştirdiği sınıf savaşımı, diğer yandan dışta buna denk düşen emperyalist kuşatmanın etkisi altında sosyalist devlet (proletarya diktatörlüğü) öngörülenin aksine giderek kurumlaştı ve merkezileşti. Sovyetler

Birliği’nde daha sonraki yıllarda kendisini açığa vuran devletteki bürokratlaşma ve militaristleşmenin kaynağı, olumsuz iç ve dış koşullardır. (Hiç kuşku yok ki koşulların bu olumsuzluğu,

ortaya çıkan bu bozulmayı haklı kılmaz, tersine onu kavramanın ve ondan kurtulmanın yolunu aydınlatır.)

Sosyalizm içerdeki

Bu durumun sosyalizm üzerindeki etkisi sadece, burjuva sınıfının proletarya diktatörlüğü altında yeniden oluşması ve büyümesi işlerin ağır aksak, tökezleyerek yürümesi, başka koşullarda bir yılda alınacak yolun on, hatta yirmi yılda alınmasına yol açmakla sınırlı kalmadı. Bundan da önemlisi, sosyalist insanın ve sosyalist toplumsal yapının bulaşık (kapitalist eğilimleri de içeren), bir süreç olmasına yol açtı. Yeni eskinin içinde, onunla yan yana, onu etkileyerek, ama en çok da ondan etkilenererek oluşumunu sürdürdü.

uzlaşmayı büyük bir kararlılık ve şiddetle kendi lehine çözerken, dünya çapında emperyalist saldırganlık yeniden boy atıyor, sosyalizme yönelik emperyalist kuşatma daha da daraltılıyordu. Belki de içteki sınıf savaşımının hızını ve şiddetini belirleyen bu emperyalist saldırganlıktı.

1. Paylaşım Savaşı sonrası, kapitalist sistemin hem bir ekonomik, politik belirsizliği ve kaosu, hem de bir ekonomik büyümeyi, politik, toparlanmayı ve yeniden örgütlenmeyi birlikte yaşıyordu.

Dünya devrimi kâbusu, sistemin iliklerine kadar işliyor. Bu korku altında sistem, bırakalım sınıf düşmanı olan işçi sınıfına karşı saldırganlaşmayı, kendi içinde bile “akıllara” durgunluk veren bir tarzda saldırganlaşıyor. Burjuvazi korkunun etkisiyle, kendi kendini, komünist ilan edebilecek kadar kendinden geçiyor; İşçi sınıfının yenildiği, dün-

ya devriminin fiili bir tehlike olmaktan çıktığı koşullarda bu burjuva “cinnet”, bir paradoksa işaret edercesine sistemin yeniden örgütlenmesinin de aracı oluyor. Kapitalizm; istikrarsızlık,

korku ve kaos içinde adeta yeniden diriliyor. (Faşizm denen şey).

Savaş sonrası tahrip olan kapitalist ekonominin, her buhranın arkasından görüldüğü gibi canlanma ve büyüme sürecine girmesi, sistemin bu yeniden örgütlenmesinin maddi temelini oluşturuyor. Ancak gelişmenin eşitsiz karakteri güç dengelerini değiştirirken, sistem de yeni krizin işaretlerini veriyor. Amerika ve İngiltere'nin aksine, daha iyi örgütlenmiş, ekonomik bakımdan güçlenmiş olan Almanya, İtalya ve Japonya savaş sonrası kurulan emperyalist örgütlenmeyi zorlamaya başlıyor. Bu, aynı zamanda emperyalist ülkeler arasında rekabetin kızışması, çelişkilerin keskinleşerek yeni bir paylaşım savaşına doğru evrilmesi "anlamına" geliyor. 1930'ların başlarında hem emperyalist kampta ortaya çıkan bu güç değişimi ve hem de geçici bir büyüme döneminin ardından, özellikle ABD ve İngiltere'de varlığını hissettiren ekonomik kriz, bir yandan emperyalist saldırganlığı artırırken, diğer yandan işçi sınıfına ve Sovyetler Birliği'ne karşı Ekim Devrimi akabinde, dünya devriminin yenilgisinden sonra oluşturulan emperyalist kuşatmayı daha da daraltıyordu.

Bu koşullar aynı zamanda gelişen bir devrim dalgasının da habercisiydi. Bu dalga, kendini en açık biçimiyle Avrupa'da ve Asya'da gösteriyordu. Avrupa'da sınıf hareketi, yenilginin arkasından, -özellikle Fransa'da, Almanya'da ve İspanya'da- neredeyse devrim öncesi gücünü yakalamış durumundaydı. Asya'da ise Çin, devrimin arifesindeydi.

Sosyalizm tarihinde ilk kırılma, emperyalist saldırganlığın arttığı, krizin derinleştiği, devrimin zorladığı bu ortamda ortaya çıktı. Sovyet işçi sınıfı içindeki uzlaşmayı, kuruluş mantığı içinde sınıf savaşını keskinleştirerek, birlikte yaşamak zorunda kaldığı uru. keserek aşmaya çalışırken, dıştaki uzlaşmayı (emperyalizmle uzlaşma) içtekini çözme hesabına yeniliyor. Ama bu kez yenilenen uzlaşma devrimin yaşama hakkını satın alan bir uzlaşma değil, onu

ipotek altına alan ve giderek yok eden bir uzlaşma oluyor. Avrupa işçi hareketi "faşizme" karşı ortak cephe taktiğiyle burjuva sistemin sınırlarına çekiliyor. Çin Devrimi, emperyalist haydutluğa kurban ediliyor.

Bu kırılma noktasının ana kaynağı, devrimci sınıfın bağımsız politikası yerine, emperyalist ülkeler arasındaki ilişkileri temel alan uzlaşmacı, teslimiyetçi bir politikanın izlenmesidir. Şöyle ki; Ekim Devrimi, Rusya'da işçi sınıfını iktidara taşıyıp dünya devrimini fiili olarak başlatırken, emperyalist ülkeler arasındaki ilişkileri de etkiledi. Ekim Devrimi öncesinde rekabet ekseninde oturan emperyalist güçler arasındaki ilişkiye yeni bir eksen daha eklendi. Ekim Devrimi sonrasında emperyalist güçler arasındaki ilişki, bir yanıyla rekabet ilişkisi, diğer yanıyla da birlik ilişkisidir. Özünde sömürgelerin değişen güç dengelerine bağlı olarak yeniden paylaşımı demek olan, en üst noktada savaş biçimine bürünen bir rekabet ve Sovyetler Birliği'ne, dünya devrimine karşı birlikte davranma; savaş sonrası emperyalist devletler arasındaki ilişkinin iki eksenidir. Bazen biri diğerinin önüne geçebilen bu iki eğilim, Ekim Devrimi ile 2. Paylaşım savaşı arasındaki dönemin belirleyici özelliğidir. 2. Paylaşım savaşının başlangıçta emperyalist güçler arasında bir paylaşım savaşı olarak başlayıp, ardından hemen Sovyetler Birliği'ne, sosyalizme, dünya devrimine, karşı bir savaşa dönüşmesi, bu iç içe geçmiş eğilimin hem bir kanıtı, hem de çözülme noktasıdır.

Uzlaşmayı teslimiyete dönüştüren, Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve onun denetimindeki Komüntern'in "sınıf politikasını" bu iki eğilim üzerine oturtmasıdır. Sovyet devletinin ve Komüntern'in politikalarının saldırı ve uzlaşma noktaları, hep bu iki eğilime, emperyalist ülkeler arasındaki çelişkilerin keskinliği ile bunun Sovyetler Birliği yansıyış biçimine göre belirlendi. Buradan hareketle bir dönem İngiltere, başka bir dönem Almanya en tehlikeli, en saldırgan güç olarak nitelendirildi. En tehlikeli

gücün belirlenmesi, aynı zamanda uzlaşılacak gücü de belirledi. Sovyetlerin politikası bir anlamda Almanya ile İngiltere arasında mekik dokumaya dönüştü. Üzerinde sıkça konuşulan, hatta bazı “Marksist” çevrelerce Stalin’in Hitler’le özdeşleştirilmesinin kanıtı olarak sunulan Sovyet –Almanya antlaşmaları da tümüyle bu süreçte gerçekleşti.

“Tek ülkede sosyalizm” uzlaşmadan teslimiyete yol alan bu sürecin hem teorik, hem de pratik bir ifadesidir. 1920-21’de “tek ülkeden sosyalizm” dünya devriminden geri kalanı anlatıyordu. Teorik bir öngörü değil, tümüyle pratik, somut bir durumdu, Marksist literatüre teorik bir tespit olarak değil, somut, durumu belirleyen bir kavram olarak girdi.

Ekim Devrimi öncesinde Marksist teorinin hareket ve hedef noktası, dünya devrimiydi. Ulusal devrim ise bunun bir parçası, bileşeniydi. Devrimin sürekliliği, ya da sürekli devrim, bu ikisini birbirine bağlıyor, birbirini izleyen ulusal devrimleri bir dünya devrimi olarak bütünlüyordu. Marks ve Engels bunu, “Merkez Komitesinin Komünist Birliğine Çağrısı”nda şöyle ifade ediyorlardı. “Azçok mülk sahibi sınıflar egemen konumlarından uzaklaştırılıncaya dek, proletarya devleti ele geçirinceye” ve yalnızca bir tek ülkede değil, dünyanın tüm önde gelen ülkelerindeki proleterlerin birliğinin, bu ülkelerin proleterleri arasındaki rekabetin ortadan kalkmış olduğu ve hiç değilse belli başlı üretici güçlerin proleterlerin ellerinde toplanmış bulunduğu noktaya ulaşıncaya dek, devrimi sürekli kılmak bizim sorunumuz ve bizim görevimizdir.” Lenin, “emperyalist zincirin zayıf halkası” belirlemesiyle

bu tanımlamayı daha da güçlendirmiştir. Ekim Devrimi sonrasında Lenin sürekli devrim fikrini o günkü pratik anlamını, Ekim Devrimi’nin Avrupa devrimiyle tamamlanması olarak formüle etmiştir. Lenin’in bu tanımlaması Ekim Devrimi’nin Avrupa’ya yayılmasıyla, bir anlamda gerçeklik de kazanmıştır. Ancak teorinin bu “griliği”, pratiğin “yeşilliği” içinde yeniden biçimleniyor. Zincirleme bir tarzda gelişen devrim, yenilgiyle birlikte bir zaman aralığına yayılıyor.

“Tek ülkede sosyalizm” dünya devriminden arta kalan olarak bu zaman aralığının hem bir başlangıç noktası ve hem de örgütleyicisi, taşıyıcısı görevini üstleniyor. Hem kendini, hem de örgütleyicisi ve taşıyıcısı olduğu şeyi, dünya devrimini ifade ediyordu. Bunu, devrimin korunması ve büyümesi olarak da ifade edebiliriz. Bu haliyle “Tek Ülkede Sosyalizm” ne bir teorik belirleme, ne de bir amaçtı. O, işçi sınıfının geleceğe uzanmada korunması gereken somut bir kazanımı, amaca varışın dayanak noktası bir aracıydı. Sovyetler Birliği’nin korunmasının; devrimci hareketin başlıca gündem maddesi

olması, buna karşı tavrın devrimci hareket içerisinde bir ayırım (devrimcilik ile oportünizmi ayıran temel nokta düzeyine yükselmesi) noktası, proletarya enternasyonalizminin mihenk taşı olarak nitelenmesi tam da bunu anlatıyordu. Dünya proletaryası bu amaçla Sovyetler Birliği etrafında kenetleniyor,” sosyalist inşaya böyle giriliyor, 1928’lerdeki sınıf savaşımı böyle kazanılıyor. Ancak bütün bu ihtişamlı gelişme, bir anda tersine dönüyor.

Dünya devriminin yeneden örgütle-

yicisi, taşıyıcısı olması gereken “tek ülkede sosyalizm” yukarıda sözünü ettiğimiz ve reel sosyalizm tarihinde birinci kırılma olarak adlandırdığımız gelişmeyle, dünya devrimini budamaya başlıyor. Kendini koruma adı altında Çin Devrimi’ne ve gelişen Avrupa işçi hareketine sırt çeviriyor. “Tek ülkede Sosyalizm” bir araç olmaktan çıkıp, bir amaç haline dönüşüyor. İçinden çıktığı koşullara ve bu koşulların ona yüklediği işleve yabancılaşarak bütüne hükmediyor.

Artık o, teorinin pratiğe yansıyan somut bir biçimi değil, pratiğe yön veren teorik bir belirleyicisidir. Bu, “Tek ülkede sosyalizmin”, Marksizm içinde fetişleştirilmesidir. 1930-90 arasında Marksizm adına dünya devrimci hareketine yön veren Sovyet Marksizm’i, Marksizm’i bu fetişe göre şekillendirmiştir. Burjuvazi ile proletarya arasındaki tarihsel savaşın Sovyetler Birliği ile emperyalist kamp arasındaki ekonomik yarışa indirgenmesi, dünya devriminin gelişiminin Sovyetler Birliği’nin güçlenmesi (ekonomik, askeri, politik) emperyalizmin zayıflamasının kaçınılmaz sonucu olarak açıklanması, sınıf mücadelesinde Sovyetler Birliği’nin savunulması ve güçlendirilmesinin hareket noktası olarak alınması, proletarya enternasyonalizminin tek taraflı olarak tek ülkede sosyalizmin güçlendirilmesi olgusuyla özdeşleştirilmesi, toplumun devrimci tarzda örgütlenmesinin, ekonomik örgütlenmeye indirgenmesi, sosyalist devletin, tek ülkede sosyalizmin ekonomik, politik ve askeri gereksinimlerine uygun olarak güçlendirilmesi ve bunun yarattığı yabancılaşma vb. bütün bunlar “Tek ülkede sosyalizm”in fetişleşmesinin, bunu merkez alan bir düşünce ve eylem tarzının, Marksist teoride yol açtığı bozulmanın belli başlı noktalarıdır.

Reel sosyalizm tarihinde ikinci kırılma, 1930’lu yılların ortalarında başlıyor. Kırılma, sosyalizmin neredeyse kaderi haline gelen ve onu kendine yabancılaştıran, teslimiyete doğru sürükleyen uzlaşmaya karşı ilk ciddi çıkışının ardından geliyor. Sovyetler Birliği, İngiliz işçi

sınıfının devrimci çıkışına ve İspanya devrimine, maddi ve moral katkılarıyla uzlaşmayı yırtmayı deniyor. Sovyetler Birliği’nin bu girişimi karşı saldırıyla yanıtlanıyor. 1936’da, İtalya Habeşistan’ı işgal ederek 2. Paylaşım Savaşı’nı fiilen başlatıyor. Sovyetler Birliği bu savaşın kendisine karşı dönüşeceğini anlamakta gecikmiyor. Ve, uzlaşmaya doğru yeniden geri adım atıyor. İngiliz işçi hareketini desteklemekten vazgeçiyor. İspanya ise, adeta Franko’ya teslim ediliyor.

Arkasından emperyalist “savaş”ı durdurmak için, önce İngiltere, ardından Almanya’yla masaya oturuyor. Bu, bir anlamda 1930’larda başlayan, yükselerek 1936’da tepe noktaya ulaşan devrimci dalganın da kırılması anlamına geliyor. 1. Paylaşım Savaşı sırasında işçi sınıfına mal olan devrimci taktik, emperyalist savaşa iç savaşla karşılık verme taktiği terk ediliyor. Emperyalist savaşın, devrimi geri çekerek, uzlaşarak, taviz vererek engelleneceği sanılıyor: Tıpkı İkinci Enternasyonal liderleri Kautsky, Otto Bauer’ler gibi, dünya devrimi, emperyalist haydutluğa kurban edildi. Elbette teslimiyete yol açan bu uzlaşma, devrimin 1921’lerdeki uzlaşmasıyla hiçbir biçimde kıyaslanamazdı. 1921’de devrim yapacağını yapmış, ama yenilmişti. 1936’da ise devrim, emperyalist savaş engellemek, Sovyetler Birliği’ni korumak dürtüsüyle, deyim yerindeyse emperyalist haydutluğa teslim edilmişti. Ancak, bütün bunlar, ne emperyalist savaşın büyümesini, ne de savaşın sosyalizme karşı bir savaş durumuna gelmesini önleyebildi. Dünya işçi hareketi, Sovyet işçi sınıfı teslimiyete dönüşen, içselleşen uzlaşmanın bedelini inanılmaz acılarla ödedi.

Sosyalizm tarihinde üçüncü kırılma, bizzat savaş içinde gerçekleşti. Aslında bu, ikinci kırılmanın kaçınılmaz bir devamıydı. 2. savaşın emperyalistler arası bir savaş olmaktan Sovyetler Birliği’ne karşı bir savaş olmaya dönüşmesi, bu üçüncü kırılmanın da başlangıcı oluyor. Sovyetler Birliği, olması gereken yerde değil, olmaması gereken yerde konumlanıyor. Sava-

şın yön değiştirmesiyle birlikte, emperyalist ilişkinin içine giriyor. Sovyetler Birliği; dünya devrimi ve devrimci ittifaktan koptuktan sonra, otuzlardaki devrimci dalganın Sovyet-emperyalist ülkeler uzlaşmasıyla kırılmasının ardından, kendisine de yönelen Almanya-Japonya-İtalya ittifakı karşısındaki ABD, İngiltere ve Fransa ittifakı içinde kendine yer buluyor. Böylece, o ana kadar dünya çapındaki temel konumlanış olarak ileri sürülen iki sistem (kapitalist sistemle sosyalist sistem) karşıtlığı ve savaşını da son buluyor. Bu ittifakla sosyalizm, kapitalizme taşınıyor. Bu, teslimiyete dönüşen uzlaşmanın ihanete doğru evrilmesidir.

Bunun anlamı, Sovyetler Birliği’nin, sınıf savaşının dışına düşmesidir. Bu dışa düşüş “anti-faşist” ittifak uğruna 3. Enternasyonal’in dağıtılmasıyla ve Sovyetlerin de içinde yer almasıyla Birleşmiş Milletler teşkilatının kurulmasıyla yeni bir nitelik kazandı.

Böylece Sovyetler Birliği, dünya devriminin bir bileşeni, sınıf savaşının devrimci bir gücü, kapitalizmin ideolojik ve politik reddi olmaktan çıkmış oldu. Dünya çapındaki gelişmeler ve ülkeler arasındaki ilişkilerde, ideolojik-politik karşıt bir g, dünya devrimi ve proleter hareketin nc devrimci müfrezesi olarak değil, olduğu kadarıyla, sosyalist toplumsal yapıya sahip ve bu kimliği korumayı (büyütmeyi değil) temel amaç olarak alan ve bununla kendini sınırlayan, ekonomik ve askeri güce sahip bir taraf olarak yer alıyor. Tıpkı ABD ve İngiltere gibi. Aradaki fark, ABD ve İngiltere’nin emperyalist kimliğine karşın, Sovyetler Birliği’nin sosyalist yapısal bir kimliğe sahip olmasıdır.

Dördüncü kırılma, bu üç kırılmanın bir tamlayıcısı olarak ortaya çıkıyor. Başka bir deyişle dördüncü kırılma, dıştaki bu kırılmaların Sovyetler Birliği’nin toplumsal yapısında karşılık bulması oluyor. Stalin’in ölümü ve Kruşçev’in başa geçmesiyle birlikte, içerde sınıf savaşında kazanılan ve bütün bozulma ve yabancılaştırmalara rağmen hala varlığını koruyan mevzilere Sovyetler Birliği’nin sınıf savaşındaki bu yeni konumuna uygun olarak bir şaldın başlıyor. Bu saldırı bir anlamda bir kaçınılmazlığı anlatıyor. Eğer politika bir bütünlük ve süreklilik arz etmek zorundaysa, dışta emperyalizmle sınıf mücadelesinin dışına çıkacak denli bir uzlaşmanın, içerde de buna denk düşen bir uzlaşmayla tamamlanması kaçınılmazdır. Ancak bu kaçınılmazlık otomatik bir gekeleşebilirliği anlatmıyor.

Kaınılmazlığın geeklik haline gelebilmesi için yalnız koşulların, zeminin uygun olması yetmez; ‘toplumdaki glerin ve g dengelerinin’ de buna uygun olması gerekir.

2. Paylaşım Savaşı sonrası durumu dikkate aldığımızda, Kruşçev’in bu yönelimi sürece uygundur. Ancak geekleşmesi için gerekli koşullara ve glere sahip değildir. Girişimin maddi zemini uygun, fakat zamanlama yanlıştır. 2. Dünya Savaşı’nda Sovyetler Birliği, sosyalizm ve dünya devrimi adına birşey kazanamamış, tersine çok şey kaybetmiş olmasına rağmen, Almanya ve ittifaklarıyla girdiği savaştan büyük bir direniş göstererek galip çıkmıştır.

Bu galibiyet, Sovyetler Birliği’ne dünya çapında bir prestij kazandırırken ite, SBKP ve

**Bunun anlamı,
Sovyetler Birliği’nin
sınıf savaşının
dışına düşmesidir.
Bu dışa düşüş “anti-
faşist” ittifak uğruna
3. Enternasyonal’in
dağıtılması ve
Sovyetlerin de içinde
yer almasıyla Birleşmiş
Milletler teşkilatının
kurulmasıyla yeni bir
nitelik kazandı.**

Sovyet devletinin işçi sınıfı karşısındaki prestiji yükselmiş, işçi sınıfıyla Komünist' Parti ve devlet arasındaki bağlar güçlenerek, var olan yabancılaşma belirli ölçüde kırılmıştı. Böylesi bir ortamda, sosyalizmin somut kazanımlarına sosyalist alt yapıya, işçi sınıfı aleyhine açık bir müdahalenin dirençle karşılaşması kaçınılmazdı. Ve öyle de oldu. Kruşçev'in 1928-36 yılları arasında iç mücadelede yaşanan kimi aşırılıklara, yanlışlara sığınarak var olan sosyalist sınıfsal yapıya karşı açtığı savaş giderek büyüyen bir dirençle karşılandı. Yine aynı yıllarda dünya devriminde, Sovyetler Birliği'ne ve uzlaşmaya rağmen, görülen yükselme, özellikle muzaffer Çin ve Küba devrimlerinin dünya işçi sınıfına ve bu arada Sovyet işçi sınıfına sağladığı dinamizm ve kendine güven, bu direncin daha da büyümesinde önemli bir rol oynadı. SBKP, Sovyet Devleti giderek büyüyen bu direnç karşısında bu saldırıyı geri çekmek durumunda kaldı. Kruşçev'in arkasından gelen Brejnev dönemi, sıkça belirtildiği gibi bu politikadan bir geriye dönüş değil, buna gerçekleştirebilirlik gücü kazandıran bir dönemdir. 1950'lerde gerçekleştirilemeyen 1990'larda gerçekleştirilebilir hale getirme dönemidir. Bu anlamda Brejnev, Kruşçev'in yapamadığını, Gorbaçov'a yaptırmıştır.

1960-1990 arasındaki dönemin ayrıntılı çözümlenmesini yapmanın gerekliliğine inanmakla birlikte, ele aldığımız konu açısından (devlet ve devrim) çok önemli olduğunu sanmıyorum. Çünkü burada sadece sonuçlar vardır. Ve önemli olan bu sonuçlar değil, bunların neden ve niçin ortaya çıktıkları, bu sonuçları doğuran yola nasıl girildiğidir. Geleceğe ışık tutacak olan budur. Eğer lanetlemek, lanetlediğimiz şeylere dayanarak tövbe etmek için değil de, tarihten 'anlamak ve değiştirmek' için yararlanacak olsak, olumsuzluğun ne olduğuna, değil, niçin ve nasıl olduğuna bakmak durumundayız. Bu, sadece iki farklı yaklaşım değil, iki farklı konumlanıştır da.

Olumsuzluklar kaçmak için sıralanır, olum-

suzlukların nedenleri ise savaşmak için, araştırılır.

Bu dönem için kısaca şunu söylemek mümkündür: Nasıl ki, Ekim Devrimi kapitalizm için bin korku sendromunun başlangıcı olmuşsa, 2. Paylaşım Savaşı da Sovyetler Birliği için bir korku sendromunun başlangıcı olmuştur.

İçselleştirdiği korkuya rağmen, dünya devriminin yenilgisi ve dünya egemenlik sistemi oluşunun sağladığı güçle kapitalizm, bu korku sendromundan, işçi hareketi karşısında karşı bir örgütlülük yaratabilmiştir. Ama sosyalizm, savaşla birlikte içine düştüğü bu korku sendromunu sınıf savaşımını yaygınlaştırıp büyütecek (örneğin' bir dünya egemenliğine yol açacak düzeyde çoğaltacak) yerde geriye çekerek yenmeye çalışmış ve yenilmiştir.

Hemen her devrimin başlangıcında gerçek bir olgu olarak çeşitli biçimlerde ortaya çıkan ikili iktidar, tarihsel deneyin de kanıtladığı gibi, geçicidir. İktidar ikiliği ya yeni sınıfın iktidarı tümüyle ele alması, ya da eski egemen sınıfın yeniden iktidarı ele almasıyla tekleşmek durumundadır. Ulusal çaptaki sınıf savaşımı için geçerli olan bu olgu, aynı sınıfları dünya çapında karşı karşıya getiren uluslararası çaptaki sınıf savaşımı için de aynı ölçüde geçerlidir. Sınıf savaşımı bir an yaşanıp biten, bir şey değildir; o, bir egemenlik sisteminden (toplumsal sistem) diğerine bütünsel geçişi kapsayan tarihsel bir süreçtir. Süreklilik, sınıf savaşımının genel yasasıdır; süreci durduramaz, ya da bu süreçte kazandığınızla yetinemezsiniz, Yetinmek geriye düşmek, yenilmektir. Bu anlamda "Tek ülkede sosyalizm" ve bunun 2. Savaş sonrasında ortaya çıkan versiyonu "Barış içinde bir arada yaşama" tarihsel sürecin, devrimin sürekliliğine karşı SBKP'nin umutsuz bir çırpınışı, hangi somut durum ve koşullarla açıklanırsa açıklansın yenilginin önceden kabullenilişidir.

Savaş sonrasında sistemin en dinamik, en güçlü, en iyi "örgütlenmiş ve savaş galibi gücü ABD'nin liderliğinde emperyalist kampın yeni-

den örgütlenişi, emperyalist ülkeler arasındaki ilişkiler dikkate alındığında savaşın dolaysız bir sonucuydu. Ancak savaş sonrasında kendini ekonomik ve askeri paktlarla ortaya koyan “birleşik” emperyalist örgütlenme savaşın bir sonucu olmaktan çok, sınıf savaşımının Ekim Devrimi’nden bu yana bürünmeye başladığı yeni biçimin somutlanmasıdır. Bu oluşumun çimentosu, dünya devriminin potansiyel tehdidi ve Sovyetler Birliği’nin fiili varlığıdır. Emperyalizmin iç çelişkisine rağmen, dünya devrimi ve sosyalizm karşıtlığı temelinde ortaya çıkan bu örgütlülük, savaş içinde korku sendromuna giren Sovyetler Birliği için korkunun içselleşmesi ve belirleyici bir konuma yükselmesi anlamına geliyordu. Sovyetler birliği, bu korku sendromu içinde çok içe kapanarak, devleti daha da büyüterek ve şıkkı örgütleyerek, askeri yığınağı artırarak, kapitalist dünyada boy veren devrimler de dahil her olguyu, her çelişkiyi kendi güvenliğinin ve mevcut statükonun korunması için bir araç olarak değerlendirip kullanarak, fiili olarak sınıf savaşımının dışına düşmekle kalmayıp, onun aynı zamanda bir engeli konumuna geldi.

Sınıflı toplumların tarihi, sınıf savaşımaları tarihidir. Sınıf savaşı dışında bir tarih bir gelecek yoktur. Sovyetler Birliği; geleceği, sınıf savaşımının ilerletici ve çözücü gücünde, devrimin ulusal, uluslararası sürekliliğinde arayacak yerde, çelişkilerden yararlanma adına emperyalist

kamp içinde mekik dokumada, ekonomik ve askeri güçte arayarak, kendi ipini adeta kendisi çekmiştir. Elbette, kuşatılmış bir dünyada, kapitalizmin etkilerinden kurtulmak, emperyalizmin açık tehdidi altında ileriye doğru (dünya devrimine doğru) yürümek kolay değildir. Böylesi bir dünyada her yanlışı, her yapılanmayı “haklı kılacak” binbir gerekçe bulmak, koşullara sığınmak hiç de zor değildir. Ancak unutmamak gerekir ki, devrim, koşullara teslim olmak değil, koşulları yenme savaşıdır. Sorun uzlaşmada değil, onun içerindedir. Bu tablo içinde elbette uzlaşmadan yürünülemez, ama yeter ki, uzlaşma uzlaşma olarak kalsın, ufkumuzu daraltarak, inancımızı köreltip gücümüzü törpüleyerek bizi uzlaştığımız gücün bir parçası, uğruna savaştığımız amacın bir inkarı durumuna getirmesin.

Reel sosyalizm tarihi, bu, olmaması gerekenin gerçeklik kazandığı bir tarihtir. Bu tarihin başında, uzlaşma dünya devriminin yenilgisinin ve Sovyetler Birliğindeki somut durumun zorunlu kıldığı pratik ve geçici bir durumdu. Koşulları kabulleniş, onlara bir boyun eğiş değil, koşulları değiştirmek için girişilen geçici bir taktik, bir manevra idi. Bu tarihin ortalarında ise uzlaşma, koşulların bir teslim oluş, bir varoluş biçimi ve yaşam ilkesi, geçici pratik bir durum olmaktan çıkarak, her şeyin ona göre tarifi edildiği teorik bir belirleyici oldu. Bu tarihin sonunda ise yenilginin kendisi oldu.

Sınıflı toplumların tarihi sınıf savaşımaları tarihidir. Sınıf savaşı dışında bir tarih bir gelecek yoktur. Sovyetler Birliği geleceği sınıf savaşımının ilerletici ve çözücüsünde, devrimin ulusal, uluslararası sürekliliğinde arayacak yerde, çelişkilerden yararlanma adına emperyalist kamp içinde mekik dokumada, ekonomik ve askeri güçte arayarak, kendi ipini adeta kendisi çekmiştir.

Zorunlu kıldığı, pratik ve geçici bir durumdu; koşulları kabulleniş, onlara bir boyun eğiş değil, koşulları değiştirmek için girişilen geçici bir taktik, bir manevra idi. Bu tarihin ortalarında ise uzlaşma, koşulların bir teslim oluş, bir varoluş biçimi ve yaşam ilkesi, geçici pratik bir durum olmaktan çıkarak, her şeyin ona göre tarifi edildiği teorik bir belirleyici oldu. Bu tarihin sonunda ise yenilginin kendisi oldu.

Uzlaşmanın bu “evrimi”, aynı zamanda sınıf savaşımına ait Marksist kavramların yeniden tarifi edilmesi anlamına geliyor. “Barış içinde birlikte yaşama” ilkesiyle şekillenen bu yeni Marksizm için sınıf savaşımı, burjuvaziyle proletarya arasında dünya çapında bir egemenlik savaşı değil, Sovyetler Birliği’nin emperyalizmle girdiği ekonomik ve askeri güç yarışıydı. Dünya devrimi bu yarışın bir sonucu olarak gerçekleşecekti. Bu mantığın dayanak noktası, birleşik, örgütlü, bilinçli ve eylemli bir proletarya değil, daha güçlü bir devlet, daha güçlü bir ekonomi ve daha çok savunma aracı (silah) üretimi idi. Bu tariflemeye, sınıf savaşımı sınıflar arasında bir savaş olmaktan çıkartılarak, devlet arasında ve hatta gizli istihbarat örgütleri arasında bir savaşa indirgenmişti.

Devrim; mevcut statükoyu bozan, “barış içinde birlikte yaşamayı” baltalayan, Sovyetler Birliği’nin yaşam hakkını tehlikeye sokan bir gelişmeydi. Statükoyu koruma ilkesine dayalı Sovyet tezinde devrimci kabarış mevcut statükoda Sovyetler Birliği’nin konumunu güçlendirdiği, pazarlık şansını artırdığı için istenen, ancak devrim statükoyu bozucu etkisiyle istenmeyen ve desteklenmeyendi.

Sovyetler Birliği’ne rağmen zafer kazanan devrimler ise, Sovyetler Birliği’nin konumunun güçlenmesi anlamına gelen yeni bir statüko olduğu için desteklenebilirdi.

1950-1990 yılları arasında Sovyetler Birliği’nin proletarya enternasyonalizmi anlayışının dayandığı temel ilke, bu statükonun devamıdır.

Bu yeni “Marksizm”de sınıf savaşımının bir ürünü ve aracı olan ve sınıfların ortadan kalkması sürecinde kendisi de tarihe mal olacak olan devlet, giderek güçlenen, merkezileşen ve kapitalist toplumdakine benzer bir yabancılaşmaya uğrayarak süreklileşen bir araca dönüştü. Devlet; statüko ve uzlaşmanın içindeki ayağı oldu. Bu tablo, uzlaşmanın ihanete dönüşmesinin önyüzüdür. Devamı ise, kapitalist olmayan kalkınma yolu, ve aşamalı devrim teorisi ile bu teorik iflasın dünya işçi hareketini etkisi altına almasıdır.

Dipnotlar

(*) Petersburg’un ana caddesinin düzgün, geniş, uzun kaldırımı.-

(**) Sovyetler Birliği, bu anlaşmayla kendi varlığının kabul edilmesi karşılığında İngiliz sömürgelerindeki devrimci grupları destekleme ve anti-İngiliz ve sosyalist-propaganda yapmayı taahhüt ediyordu. Bu anlaşmadan bir yıl önce düzenlenen I. Doğu Halkları Kurultayı’nın bir daha toplanamamasını Sovyetler Birliği’nin bu anlaşmanın içeriğine önemli ölçüde, bağlı kaldığının bir kanıtı olarak almak gerekir

(1)-Lenin, Ekim Devrimi Dosyası, Avrupa Birleşik Devletler Sloganı Üzerine, S. 16

(2)- Stalin, Leninizm’in sorunları- Sol Yay. S.622

(3)- Age S.625

(4)- Age. S.629

(5)- Age. S.637

(6)- Lenin,”Sol” Komünizm, sol yay. s.26-27)

(7)- (Age, S. 27)

(8)- (Age, S. 28)

(9)- (Age, S. 73)

(10)- (Age, S. 67)

Güvencesizlik Üzerine

N. Fırat

Kapitalist sistemin kriziyle beraber hızlanan kâr oranlarının düşme eğilimi, sermaye sistemini sürekli olarak yeni yollar aramaya itmektedir. Kâr hırsının vazgeçilemezliği sermayeyi sürekli olarak etkinliğini artırmaya, etkinlik alanlarını genişletmeye, derinleştirmeye zorlamaktadır. Kapitalist sistemin 74 krizini aşmak amacıyla başlatmış olduğu hamleler, SSCB’ nin dağılması sonrasında işgücü aleyhine daha da pervasız, daha saldırgan bir yapıya bürünmüştür.

Sermeye, bunalım sürecinden çıkışın yolunu bütün toplumsal yapıların ve kurumların yeniden biçimlenmesi sürecinde aramaktadır. Kapitalizmin krizini aşma çabaları, sermaye ve emek gücü arasındaki savaşımın boyutlarını yeni düzlemlere doğru taşımaya çalışmaktadır. Kapitalist sistem genişleme evresiyle beraber, Lenin’in dediği gibi derinleşme sürecindedir denilebilir. (1)

Kapitalizm üretim sürecini yeniden düzenlerken, üretim süreci içinde de emek gücünün kontrolünü pekiştirmek, onu sermaye sürecinin en alt maliyet unsurlarından bir tanesi olarak tutmak amacıyla yeni denetim mekanizmaları oluşturmaya çalışmaktadır. Sermayenin kârlılık, verimlilik adı altında ürettiği ideolojik söylem olarak “esneklik” kavramı, işçi sını-

fına kurlsız çalışma ve geleceğin belirsizliği olarak yansımaktadır. Emek gücünün denetimi çabası salt bugüne özgü bir çaba olmasa da, bugün geline nokta işçi sınıfının kazanımlarının geri alınması amacıyla bir sürü düzenleme yapılmaya çalışılmakta, “esneklik” kavramı adı altında kurulan ideolojik söylemlerle işçi sınıfının bütünü güvencesizleştirilmeye çalışılmaktadır. İşgücünün bu denetim çabaları, ürettiği güvencesizlik nosyonuyla emekçilerin yaşam standartlarını tehdit etmektedir. Marx’ın deyişiyle, işçi sınıfının metalara ulaşımı çabası, gün gittikçe daha fazla çalışma, daha fazla rekabet gerektirmektedir.

Engels, Erfurt programlarının eleştirisinde mutlak yoksullaşma önermeleri yerine daha tehlikeli bir noktaya dikkat çekmiş “geleceğin belirsizliği” kavramının “mutlak yoksullaşma” kavramının yerine konulmasını önermişti. (2)

Kâr oranlarının yeniden düzenlenerek maximize edilme çabası, sermaye tarafından emek gücünün direncini kırmak amacıyla bireyselleştirilmesini getirmiştir. Buna göre, performans göre ücret, taşeronlaştırma, parça başı ücret ve iş garantisi olmaksızın süresizleşen çalışma zamanlarının genelleşmesi, sermaye açısından kârlılığı artıran bir faktör olmasının yanı sıra, iş güvencesini ortadan kaldırarak iş

gücünü teslim almaya yönelik çabaların esasını oluşturmaktadır. Konunun daha iyi anlaşılması için geçen yıl İzmir’de yaşanan Savranoğlu ve Billur Tuz direnişleri süreci örnekleyebilir. Haklarını arayarak sendikalı olmaya çalışan ya da sendikalarını korumaya çalışan işçiler işlerinden atıldıktan sonra bilindiği üzere fabrika önünde çadırlar kurarak uzun süreli direnişler başlatmışlardı. Bu direnişe katılmayan işçiler ise fabrikadan servis araçlarına bindiklerinde dışarıdaki işçilere bakamamışlar başları önde servis araçlarının bir an önce direniş alanından uzaklaşmasını beklemişlerdi. Direnişe katılmayan işçiler ile zaman zaman yapılan görüşmelerde arkadaşlarının başarılı olmalarını dilediklerini ancak kredi kartı vb. diğer borçlarından dolayı sistem tarafından sarmalanmış olduklarını anlatarak, direnişe katılmama gerekçelerini ifade etmeye çalışmışlardı.

Ancak her koşulda sınıf dayanışmasının kırıldığı buna benzer durumlarda işlerini kaybedenlerin de, işlerini kaybetme korkusu yaşayanların da “güvencesiz” olduklarını beyan etmeleri, sermayenin krizinin yanı sıra, toplumsal planda “güvencesizlik” krizinin yaşanmakta olduğunu göstermektedir. Aynı mekan ve üretim sürecini paylaşan işçilerin ortak aidiyet hissi erozyona uğramakta, sınıf bilinçli dayanışmacı işçi tipinin yerini, bir diğer arkadaşı ile rekabet eden, “güvence” adına sermaye ile işbirliğine yönelen işçi tipi daha sık rastlanır olmaktadır. Üretim sürecine dışsal bir otorite tarafından yaratılan korku ve belirsizlik (işsizlik korkusu), işçi sınıfını tavizler vermeye zorlamaktadır. Emekçi sınıfların güvencesizleştirilmesi, sermayenin kârlılığının güvencesine dönüştürülmek istenmektedir.

Ayrıca bu gün gelinen noktada emek gücünün içermiş olduğu tüm potansiyeller, sermayenin kârlılığı için araçsallaştırılmaya çalışılmaktadır. Emek gücü piyasaları bireyselleştirilirken, iş gücünden beklenen sadece işin yapılması olmaktan ötede potansiyel özelliklerinin de (örneğin; yaratıcılık) üretim sürecine

aktarılması zorunluluğu, iş gücünün “güvencesi” olarak egemen sınıflar tarafından dikte ettirilmektedir. Bu durum her ne kadar bireyin özgürleştirilmesi safıtasıyla yaratıcılığın geliştirilmesi olarak anlatılsa da, sermayenin yaratmış olduğu yeni kölelik biçimleri olduğu görülmelidir.

Emek gücünün güvencesizleştirilmesinin araçları;

Taşeronlaştırma ya da üretim sürecinin kastlaşması;

1974 ‘e yaşanan petrol krizi sonrasında, emperyalist sistemin krizine çare olarak aranan yollardan bir tanesi de büyük Amerikan fabrikalarının yerini, Japonya’da olduğu gibi kast sisteminin yaratılarak üretim sürecinin mekan-sal parçalanmasını sağlayarak kârlılığı ve verimliliği artırma çabasıydı,

Dünyada kullanılan birçok taşeronlaştırma sistemi bulunmasına karşın Japonya örneği, benzerlerinden farklı bir kategoride yer almaktadır. (3) Bu yapının özü yaygın bir taşeron ağı üzerine kurulmuş olan çok sayıda katmana dayanmış olmasıdır. En altta en basit işlerin yaptırıldığı hane halkları bulunmaktadır. En alttan en üste değin bir zincir oluşturulmaktadır. En üstteki ana firmanın birincil taşeronları, en üstteki sermaye grubu ile yakın ilişki içerisinde ve onun uzantısı konumundadır. Şirkete bağlılığın esas alındığı bu süreçte birincil taşeronlar aslında işin dağıtımını da yapan firma pozisyonundadır. Üretim sürecinin her bir parçası parçalanarak askeri bir rejim tarafından denetim altına alınmış gibidir. Buna göre rekabet halindeki sektörlerden sayılabilecek olan otomotiv sektöründe, “Amerikan sisteminde 758.000

çalışanla toplam 4.62 milyon araç üretilirken, Japonya’da 48.000 çalışanla 3.22 milyon araç üretilmekteydi.” (4) Japonya’nın 1980’lerde giderek artan ekonomik gücünün arkasında yatan olgunun, teknolojik gelişmelerin üretim sürecinde kullanılmasından ziyade, üretim sürecinin örgütlenmesindeki değişimler olduğunu görmek gerekir. Bu sistemin yarattığı kârlılık ele alındığında, Amerikan sisteminin yerini Japonya ile beraber Doğu Asya’ nın ekonomik plandaki hızlı gelişimi almıştır denilebilir. Sistemin yapısı, yavru şirketler vasıtasıyla garanti altına alındıktan sonra üretim sürecinin yataylaştırılması, düşük ücretle çalışma zorunluluğu, işgücünün sermaye tarafından teslim alınması ve güvencesizliğin sürekli bir durum olarak yaşanmasına neden olmaktadır.

Emek gücü piyasasının parçalanarak hane-danlık benzeri bir kast sistemi yaratılması, işçilerin birbirleri üzerinden burjuvazi tarafından denetiminin sağlanması amacının yanı sıra, ücretli emekçiye örgütsüzlüğe zorlamaya yöneliktir.

Taşeron sisteminin kullanılması her ülkede kendine özgü farklılıklar göstermesine rağmen, buradaki temel amaç, üretim sürecinin ve emek gücünün parçalanması ve emek gücünün örgüt-süzleştirilmesidir.

Sermeye sınıfının bugün orta vadeli program ve Ulusal İstihdam Stratejisi adı altında güya emek piyasalarının düzenlenmesi ve korunması amacıyla sunmaya çalıştığı tezler, genel güvensizliği toplumun moral değeri haline getirmeye çalışmaktadır. Bu nedenle de Ulusal İstihdam Stratejisinin taşeron sistemine sınırlandırma getirdiği iddiası geçersizdir. Taşeronla ana sermaye grubu arasındaki hukuki sorumluluk anlamında illiyet bağıını kabul etmesi, olumlu gibi görülmekle beraber, ana sorun taşeron sistemini kalıcılaştırıyor olmasıdır.

Özel İstihdam Büroları;

18. Yüzyılda kapitalist gelişmenin hızlanması ve sanayi devrimi, üretimin yığınsallaş-

masını sağlarken bir yandan emeğin “özgürleştirilme” sürecinin hızlanmasına neden olmuş, artan emek gücü arzının iş bulma sürecini istismar eden bir yapı olarak ortaya çıkmıştır. Ludist hareketin ve İngiltere’deki Çartist hareketin mücadele ettiği temel argümanlardan biri olmuştur. Bu alandaki mücadeleler süreci, iş bulma bürolarının devlet tarafından organize edilmesine yol açmıştı.

Özel istihdam büroları, işsiz, çaresiz insanları düşük ücretle çalışmaya mahkum ederken, bu insanların yaşamalarını sürdürmeye dahi yetmeyecek olan gelirlerine el koyarak, işçi sınıfının perişanlığını daha da artırmakla sonuçlanan bir işleve sahiptiler. Ayrıca köylerden, kasabalardan toplanan insanların zengin bir gelecek vaadiyle kandırılarak kentlere gelmesi sağlanıyor ve buralarda köle gibi çalıştırılıyorlardı. “ Kızlara sadece makineleri idare edecekleri söyleniyor, işin çok temiz ve düzenli, ücretlerin de ipek giyecekler alabilecek kadar yüksek olduğu anlatılıyordu. Ayrıca zamanlarının yarısını okuyarak geçirecekleri söyleniyordu. Ancak bu kızlar “güneyli köleler” gibi hayatlarından ve özgürlüklerinden vazgeçirili-p, kalpsiz efendiler ve iş ustalarına alet ediliyorlardı.” **

Bugün, işçi istismarına neden oldukları için yasaklanan bu bürolar tekrar gündeme getirilmeye çalışılmaktadır. İdeolojik planda bu büroların bir ihtiyacı yansıttığı iddia edilmektedir. İddianın gerekçesi şöyledir;

“Kamu istihdam kurumları, istihdam hizmetlerinde çeşitli nedenlerden dolayı kendilerinden beklenen etkinliği gösterememektedirler. Bunun sonucu olarak da özel istihdam hizmetlerine duyulan ihtiyaç tüm dünyada kendini belirgin bir şekilde hissettirmekte ve buna bağlı olarak özel istihdam büroları artan oranda önem kazanmaktadır. Özel istihdam bürolarının önem kazanma nedenleri şu değişkenlere bağlanarak açıklanmaktadır.

- Küreselleşme

- Esneklik
- Devletin Küçülmesi ve Yeniden Yapılan-
dırma Politikaları
- İşsizlikte Görülen Artış
- Üretim ve İşgücü Maliyetlerinin Düşürül-
mesi” (5)

Yukarıda anlatılanların kapitalist sistemin ideolojik argümanları olmaları bir yana, bahsettikleri “küreselleşme”, “rekabet”, “ esneklik” gibi kavramların yeni olmadığına görülmesi gerekmektedir. Kapitalist sistem kendisini ilk örgütlemeye başladığı andan itibaren, küresel ölçekte ve rekabet üzerine kendisini kurmuş ve emeğin maliyetini düşürmeye çalışmıştır. Doğal olarak özel istihdam bürolarının bugün gündeme getirilmesinin nedeni, kapitalist sistemin SSCB’nin çözülmesi sonucu, kârlılığını artırmasının önündeki engellerin azaldığı düşüncesiyle hareket etmesidir. Geçmişte kabul-
lenmek zorunda kaldığı insan haklarına ilişkin bir dizi düzenleme, bugün ticari çıkarlar dünyasında sermaye için zul haline gelmiştir. Sermayenin amaç olarak kârlılığını her şeyin üzerinde tuttuğu anlayışının gizlenmesine, bugünkü dünyada çok da gerek kalmamış gibidir. Aslında kapitalist sistemin önerdiği bir dizi gerekçe, işçi sınıfının tüm direnişlerine rağmen kendi özüne dönme çabasından başka bir şey değildir.

Kıdem tazminatı;

İşçinin ödenememiş emeğinin, işten ayrılma zorunda kalma vb. durumlarda işçinin kullanabilmesi için sermayenin denetimine bırakılmış olan kısmıdır. Bugün gelinen noktada sermaye grupları, hep bir ağızdan kıdem tazminatı yasasını katı iş yasaları olarak tanımlamakta; bir an evvel bu katılıktan vazgeçilerek rekabetin sağlanmasından dem vurmaktadırlar. Sermayenin sözcüleri kıdem tazminatının bugünkü haliyle önemli bir maliyet unsuru olduğunu ifade etmektedirler. Hükümetin ise bu alanda bir güvence sağlamak iddiası ile karşı-

mıza getirdiği yasa tasarısı kıdem tazminatına bir güvence getirmekten ziyade, onun işçi tarafından elde edilmesini zorlaştırmaktadır.

“Yeni sistemin işleyişi şöyle öngörülüyor: Devlet denetiminde, işverenin de küçük bir katkıyla katıldığı bir kıdem tazminatı fonu kuruluyor. İşçinin tazminat hak etme ve tazminat-
tan yararlanma süreleri yeniden düzenleniyor

Eski yasaya göre işçi, çalıştığı her yıl bir maaş tazminat hakkı kazanırken bu süre yeni yasa tasarısında emeklilik çalışma süresi olan yirmi beş yılda altı maaş esasıyla düzenleniyor. Buna göre işçi çalıştığı her dört yılda bir kıdem hakkı kazanıyor. Kazandığı kıdem hakkına ise on yıl süreyle dokunamıyor. İşçi eskiden çalıştığı sürede her yıl bir maaşını kapitaliste faizsiz kredi olarak sunarken, yeni yasada hem kıdem hakkı kısıtlanıyor hem de kıdemini kapitalist yerine kolektif kapitaliste (devlete) kredi olarak veriyor. Eski yasada kıdem tazminatı kapitalistle işçi arasında bir ilişki iken, yeni yasa tasarısında devlet kapitalist adına işçinin karşısında konumlanıyor. Yani kapitalistler hiçbir şey kaybetmiyor, tersine yasa karşısında bütün yükümlülüklerden kurtuluyor; kaybeden her durumda, hem ekonomik hem de politik olarak, işçi oluyor. Bir yandan işçinin kıdem tazminatına ulaşma hakkı fiili olarak elinden alınıyor, öte yandan işçilerin sendikal ve politik nedenlerle toptan işten çıkartılması önündeki caydırıcı engeller (kıdem tazminatı ödeme zorunluluğu) ortadan kaldırılıyor. Burjuvazi için yeni yasa tasarısının en önemli yanı da burasıdır. Yeni yasa tasarısıyla kapitalistler, tazminat ödeme yükümlülüğünden kurtularak işçileri istediği anda işten çıkarma olanağına sahip oluyor.” (6)

Kıdem tazminatına güvence getirme iddiaları, güvencesizliği yeniden üreten, aynı zamanda sermayenin kârlılığını güvence altına almaya yönelik bir çaba olarak ortaya çıkmaktadır. İşçiler, güvence adına bu hakkı kullanamaz duruma gelmekte, bunun adına da “güven-

ce getirmek” denmektedir.

Bölgesel asgari ücret;

Türkiye’de 1989 yılından bu yana Çalışma Bakanlığı’nda 5 işçi, 5 işveren ve 5 hükümet temsilcisinden oluşan asgari ücret komisyonu, asgari ücreti tespit etmektedir. Asgari Ücret Yönetmeliği’ne göre, asgari ücret “İşçilere bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını, günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret” olarak tanımlanıyor. Ancak bu tanıma 2001 yılında “Asgari ücretin tespitinde, çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur” ifadesi eklendi. Bu durum, bir işçinin tüm ihtiyaçlarının tespit edilmesine rağmen, “ülkenin iktisadi durumu uygun değil” denilerek, daha düşük ücret verilebilmesine yol açmakta.

Ulusal istihdam belgesine göre, sermaye üzerinde, işçilik maliyetinden kaynaklanan mali “yükleri” azaltmak ve işverenin rekabet edebilirliğini arttırmak için bölgesel asgari ücret uygulamasına geçileceği beyan ediliyor.

“Oysa 1951-1967 yılları arasında Türkiye’de asgari ücret yerel düzeyde belirlenmekteydi. Bu duruma itiraz eden ve o dönem mecliste olan Türkiye İşçi Partisi (TİP) Anayasa Mahkemesi’ne başvurmuş, Anayasa Mahkemesi ise bölgesel asgari ücreti eşitlik ilkesine aykırı bularak iptal etmişti.” (7)

Mevcut uygulamaya göre tespit edilen asgari ücret zaten açlık ve yoksulluk sınırının altında kalıp, işçinin geçimini sağlamaktan uzakken; asgari ücretin bölgesel olarak belirlenmesi ise söz konusu sefaleti daha da derinleştirecektir.

Parça başı ücret sistemi;

Kapitalist sistem, yenilik adına eski olan ne varsa tekrardan gündeme getirmeye çalışmak-

tadır. Bugün denilmektedir ki, teknolojik gelişmeler evde çalışmayı mümkün kılmakta, bu nedenle de işçinin, işyerine gelip çalışması yerine çıktığı teslim etmesinin yeterli görülmemekte; “evde çalışma” adı altında parça başı ücret sistemi standartlaştırılmaya çalışılmaktadır.

“Parça başı ücret belli ise emekçinin emek gücünü elden geldiğince yoğun bir şekilde harekete geçirmesi doğal olarak ücretini yükseltme şansı gibi sunulur.” (8)

Bugün yine iddia edildiği gibi evde çalışmanın insanları daha özgürleştirici bir faaliyet olduğu, işverenin disiplini yerine işçinin kendi oto disiplini üzerinden ücretini elde edeceği gibi akıldışı saçmalıklar ileri sürülmektedir. 1840’lı yıllara olduğu gibi işçilere kendi işinin patronu olacağı yutturmacası tekrardan dizayn edilmek istenmektedir.

Kapitalin birinci cildinde parça başı ücret konusu, Marx tarafından detaylı olarak işlenmiş ve kapitalistlerin niyet ve istemlerinin ne olduğu açığa çıkarılmıştır.

“Burada emeğin niteliği ile yoğunluğu bizzat ücret tarafından denetlendiği için, işin ayrıca gözetlenmesine gerek kalmamaktadır. Parça başı ücret bu nedenle yukarıda anlatılan modern “ev emeği” nin temelini attığı gibi kademeli olarak örgütlenen (taşeronlaştırma) sömürü ve ezme sisteminin de temelini atar... Bir yandan parça başı ücret kapitalist ile ücretli emekçi arasına asalakların girmesini, “emeğin aracıyla” kiralanmasını kolaylaştırır. Bu araçların kazancı tümüyle kapitalistin ödediği emek fiyatı ile bunların, bu fiyatın emekçiye ulaşmasına izin verdikleri kısmı ile arasındaki farktan ileri gelir. Bu sisteme İngiltere’de terletme sistemi adı verilir. (Sweating system) *

Öte yandan parça başı ücret, kapitalist bir işçi başıyla bir sözleşme yapma olanağı sağlar; kararlaştırılan fiyat üzerinden, işçi başı, yardımcı emekçileri bulmayı ve ücretlerini ödemeyi üzerine alır. Emekçinin sermaye tarafın-

dan sömürülmesi, emekçinin emekçi üzerinden sömürülmesiyle uygulanır” (9)

Parça başı ücret sistemi her türlü koşulda iş günün uzatılması ile sonuçlanacağından, emek gücünün fiyatında bir düşmeye doğal olarak neden olur.

Bu mantık çerçevesinde kolay para kazanıyormuş yanılsaması yaratıldığı ölçüde zaman karşı ücret alan bir işçi ile evde ya da götürü usulde çalışan bir işçi, ücret makası nezdinde karşı karşıya getirilmektedir. Ayrıca iş yükünün gereği evde aile bireylerinin de işe katılımı, onların ücreti ile beraberinde düşünüldüğünde emek gücünün ücretinin düşmesi bu kadar barizken zaman karşı çalışan işçinin direnci bu yolla düşürülmeye çalışılacaktır. Taşeronlaştırma, kuralsızlaştırma sisteminin anası sayılabilecek olan parça başı ücret sistemi, işçi sınıfının direnme alanlarından bir tanesidir.

Sonuç;

Bu gün işçi sınıfının karşı karşıya kaldığı sorun, daha fazla baskı, daha fazla denetim, ücretlerde düşüş, sendikaların güçlerinin zayıflaması, işsizlik ile işe sahip olmanın avantajları arasındaki açının daralmasıdır. Egemen sınıflar tarafından “güvenceli esneklik” olarak tarif edilen süreç, üretim sürecinin düzenli bir zaman aralığında gerçekleştirilmesi yerine, bu sürecin kuralsızlaştırılarak, kalıcı ve düzenli çalışmanın olanaksız bir duruma getirilmesidir. Bu süreç aynı zamanda işçi sınıfını sermayeye sadece boyun eğdirmekle kalmayıp, sermaye ile işbirliğine, kendi sınıfının değerlerine sırtını dönmeye zorlamaktadır.

Yine bu gün geçmişte işçi sınıfının kanı, teri pahasına elde etmiş olduğu kazanımlar yeniden düzenleme adı altında içleri boşaltılarak anlamsızlaştırılmaya çalışılmaktadır. Söz gelimi, işçilerin grev hakkı var olmakla beraber kullanılması anlamsız bir silah haline getirilmeye çalışılmaktadır. Bu gün yine yasalar nezdinde sekiz saatlik işgünü kabul edilmiş görünmekle

beraber, getirilmeye çalışılan uygulamalar ile bu kazanımda yok edilmektedir.

İşçi sınıfı, egemen sınıfın iki dudağı arasında kalmış, kölelik düzeninden daha kötü çalışma koşullarının genelleştirilmesiyle geleceksiz bir yaşama doğru sürüklenmektedir.

Ancak unutulmamalıdır ki işçi sınıfı, yarılmaya çalışılan bu karabasan düzenini daha önce darmadağın etmişti; bugün yine böyle bir olanak vardır ve günceldir. Bunun da baş şartı dayanışmanın yeniden örgütlenmesidir.

Dipnotlar

- 1-Lenin (Sol yayınları Marksizmin Bir Kar. Ek.Em.Kievskiye bir yanıt sy74)
- 2- Karl Marx,F.Engels (Sol yayınları Bkz. Gotha ve Erfurt Pr. El. sy.82 4. baskı 2002)
- 3-Serkan Öngel (Kapitalizmin Kıskacında Kent ve Emek, Notabene yayınları 2012)
- 4-age. (aktaran S.Öngel Arrighi 2009;506-507).
- 5-(<http://www.globalcv.com/icerik/73/ik-faaliyetlerinde-ozel-istihdam-burolarinin-yeri.html>)
- 6-(Hayri Bökü ile röportaj Söz ve Eylem sayı 14-15)
- 7-(sol. org. bölgesel asgari ücret)
- 8-Karl Marx (Kapital birinci cilt Sol yayınları 6. Baskı Çev.Alaatin Bilgi)
- 9-age. (Marx, 2000; 527)
- *(Sweating system) Örneğin Londra’ da makine sanayinde alışlagelen hileli bir yöntem kullanılır. Birkaç işçinin başına fizik gücü daha üstün ve eli çabuk birisi konulur. Bu adama 25 şilin kadar daha fazla ücret ödenir. Onun görevi yalnızca sıradan ücret alan işçileri isteklendirmek, hareket geçirmek için bütün gücüyle çalışmaktır. (K.Marx Kapital birinci cilt sy. 527dipnot)
- ** (Aktaran Murat Özveri, Ali Kemal Sayın emek piyasalarında aracılık ve özel istihdam büroları 2002,sy25)

Yeni Sendika Yasası Üzerine Kısa Bir Değerlendirme

Hacay Yılmaz (Dev-Maden İş Ege bölge temsilcisi)

A KP iktidarı 19 Ekim günü “yeni sendikalar yasasını” nihayet meclisten geçirdi. Daha doğrusu, 2821 ve 2822 sayılı “sendikalar, toplu iş sözleşmesi ve grev yasaları” üzerinde değişiklikler yapıldı. Bu değişiklik, otuz yıldır yürürlükte olan “anti demokratik yasalar üzerinde, yeni bir anti-demokratik makyajlama” oldu. Şimdi bu değişikliğin, bir başka ifadeyle, “yeni sendikal yasaların” neler getirdiğini anlamak ve açıklamak için biraz gerilere gitmemiz gerekecek.

Üzerinde değişiklik yapılan 2821 ve 2822 sayılı yasalar 12 Eylül Askeri Faşist darbe yasalarıydı. Bu yasaların nasıl çıkarıldığı çokça yazılıp çizildi. Biz burada bir kez daha hatırlayalım.

Genareller 12 Eylül 1980 yılında darbe yaparak iktidara el koydular. 12 Eylül faşist cuntası tarafından, zor ve şiddet kullanarak toplumsal muhalefeti ezildi. Her türlü düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ortadan kaldırıldı. Partiler ve dernekler ile birlikte, Türk-İş dışında tüm sendikalar kapatıldı. İlerici, devrimci, öncü işçiler ile birlikte sendika yönetici

ve temsilcileri tutuklandı. Binlerce devrimci, Kürt yurtseveri ve sosyalist zindanlara tıkıldı. İdam sehpaları kuruldu. Cuntacılar, darbe günlerinde fiilen baskı, zor ve şiddetle bunları yaparken, ileriye dönük de, yeni yasalar yaptılar. Başta anayasa olmak üzere, yeni yasalarla 12 Eylül faşist darbesini kurumlaştırdılar. 12 Eylülcülerin çıkardığı yasalardan biri de 2821-2822 sayılı ‘sendikalar, toplu iş sözleşmesi ve grev yasası’ idi.

Sendikaya üye olmak için, noter şartı getirildi. Yüzde on işkolu barajı kondu. İşyeri ve işletme barajları, grev yasakları ve burada saymakla bitmeyecek sayısız engeller, yasaklar, yasaların içinde yer aldı. Cuntacıların düzenlediği 2821-2822 sayılı yasaların gerçekteki amacı, sendikal haklar adı altında, işçi sınıfı ve emekçilerin bu hakları kullanmasının önünü almak, var olan sendikaları da sermayenin ve devletin karşısında güçsüz kılmaktı. Böylece, bu yasalar uzun yıllar işçi sınıfının örgütlenme ve sendikal haklarının sınırlarını belirledi. Hâlâ da belirlemektedir. Sendikal hareket bu yasalarla yeni örgütlenmeler yapmakta zorlanırken, özellikle de kamu işyerlerinde

özelleştirme ve taşeronlaştırma politikalarıyla sendikalı işçiler de sendikasızlaştırılıp, örgüt-süzleştirildi. Çalışanların sayısı hızla yükselirken, sendikalaşma oranı düştü. Geleneksel nokta-da, hepimizin bildiği üzere sendikalaşma dibe vurdu. Sendikalaşma oranının düşmesiyle, yıllar önce kurulan sendikaların bir kısmı bile yüzde on baraj sorunuyla karşılaştı. 2010 itibarıyla, gerçekte sendikalı işçi sayısı, tüm çalışanların yüzde 8'i iken, bu rakam Çalışma Bakanlığının kayıtlarında yüzde 56 olarak geçiyordu. Çalışma Bakanlığı her yılın Ocak ve Temmuz aylarında kendi kayıtlarına bakarak sendikaların üye sayılarını açıklarken, 2010 yılında yapılan bir değişiklikte, işkolu barajı ve sendikaların üye sayılarının ne kadar olduğunun tespiti- de, Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarının esas alınacağı kuralı getirildi. Bu kurala göre, Çalışma Bakanlığı açıklama yaptığı takdirde, sayısız sendikanın yüzde on işkolu barajının altında kalması ve toplu iş sözleşme hakkını kayıp etmesi kaçınılmaz olacaktı. Bundan dolayı da Çalışma Bakanlığı son iki yıl istatistik yayınlamadı. İstatistik yayınlanmadığı için de, sendikaların yetki sorunu tıkanı. 2012 yılında toplu iş sözleşmesi gelen yüz binlerce işçinin, toplu iş sözleşmesi yapılamadı.

İşte AKP hükümetinin yıllardır raflarda beklettiği sendikalar yasasında değişiklik yapmasının bir nedeni budur. Asıl önemli ve diğer bir nedeni de yıllarca verilen mücadeledir. İşçi sınıfı, emekçiler ve sendikalar otuz yıldır aralıksız olarak cuntanın anti demokratik yasalarının değişmesi için her platformda mücadele veriyorlardı. Türkiye bu yüzden deyim yerindeyse otuz yıl boyunca, her yıl Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) tarafından kara listeye alındı. Tüm bu gelişmelerin toplamında sonuç olarak geleneksel noktada bir değişiklik kaçınılmazdı. Bir başka ifadeyle, sermaye ve devlet açısından bir makyajlama zorunluydu. AKP iktidarı da bunu başarıyla yaptı. Çalışma Bakanı önce sosyal taraflar dediği sendikalarla mutabakat aradı. Daha önce çalışılan ve yılan hikayesine

dönen taslak üzerinde, kapalı kapılar ardında görüşmeler yapıldı. Türk-İş ve Hak-İş, sosyal taraflar olarak değişikliğe ortak edildi. İşçi sınıfından, emekçilerden ve sendikalardan güçlü bir karşı duruşun gelmediği (elbette ki tepkiler oldu) bir ortamda yeni sendikalar yasası meclisten geçirildi. Otuz yıldır verilen mücadelenin önünü kesecek biçimde kamuoyuna da “demokratik değişiklik” olarak pazarlandı. 19 Ekim 2012 günü meclisten geçen yeni sendikalar yasasına sermaye ve AKP medyası “çalışma yaşamında devrim” manşetleri attı.

Peki, böyle miydi? Neler değişti? Burada tüm yasayı anlatmamız elbette mümkün olmayacak. Başlıklar halinde önemli değişiklikleri alıp, ne anlama geldiğini açıklamaya çalışacağız.

* İşkolu barajı düşürüldü. Daha önce yüzde on olan işkolu barajı,

01.07.2013 ila 01.07.2016 yılı arasında %1

01.07.2016 ila 01.07.2018 yılı arasında %2

01.07.2016 sonrası için %3 olarak belirlendi. Bir sendikanın bu düzenlemeden yararlanması için de Ekonomik ve Sosyal Konsey'e üye olan bir konfederasyona bağlı olması şartı konuldu.

* Bağımsız sendikalar için kademesiz % 3 işkolu barajı getirildi.

* Sendikaya üye olmak için notere gitme, yani noter şartı kaldırıldı. (Bu madde de bir yıl sonra yürürlüğe girecek). Bunun yerine işçi, e-devlet şifresiyle, internet üzerinden sendikaya üye olabilecek.

* Sendikaya üye yaşı 15 olarak belirlendi.

* Aynı işkolunda ve aynı zamanda farklı işverenlere ait işyerlerinde çalışan işçi, birden çok sendikaya üye olabilecek.

* Bir işyerinde yardımcı işlerde çalışan işçi de, o işyerinin ait olduğu işkolundaki sendikaya üye olabilecek.

* İşçinin bir sendikaya üyeliğine 30 gün içinde itiraz yapılmadığında, üyelik kabul edilmiş olacak.

* Bazı işkolları birleştirildi. İşkolu sayısı yirmi sekizden yirmi dörde düşürüldü.

* Sendikal tazminat davası hakkının sınırları daraltıldı. Otuz işçiden az olan işyerlerinde sendikaya üye olduğu için işten çıkarılan işçi, işverene sendikal tazminat davası açamayacak.

* Sendikalara kendi kurullarının denetiminin yanı sıra, mali müşavirlerin denetim yetkisi getirildi.

Bu değişikliklerin yanı sıra geçici maddeler de yasa da yer aldı. En önemli geçici maddelerden biri, yasanın çıktığı tarih olan 19 Ekim ve 15.01.2013 tarihine kadar sıfır baraj konuldu. Bu sıfır baraj ancak 2008 yılından sonra kurulan ve bir konfederasyona üye sendikalar için geçerlidir denildi. (Bu geçici madde önemlidir. Niçin konulduğunu ileride açıklayacağız)

* Sendikalar bir işyerinde toplu sözleşme için Bakanlığı başvurdıklarında işverenlerin buna itiraz etme hakları vardı. Patronlar bu haklarını kullandıklarında, yetki sorunu mahkemeye giderdi. Bu davalar da en az iki üç yıl sürerdi. Yeni değişiklikle, mahkemelere yetki sorununu bekletmeme şartı kondu. Ancak patronların tamamen keyfi olarak kullandıkları itiraz hakkı korundu.

* Hava gazı, eğitim ve sağlık işkolundaki grev yasağı kaldırıldı.

Değişiklikler kısaca böyle.

Hemen belirtelim ki, AKP iktidarı bu değişikliklerle, Cuntacıların çıkardığı yasaların ruhuna ve anti-demokratik yönüne dokunmadı. Yapılan değişiklikler demokratik olmadı. Sendikal örgütlenme özgürlüğünün, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkının sınırlarının genişletilmesi şöyle dursun; bu değişiklikler bir yanı sıra sermayenin yeni yönelimini korumaya, bir yanı sıra da cuntacıların yasasına karşı yıl-

lardır verilen mücadelenin ve tepkinin önünün alınmasına yönelik oldu.

Kısaca açıklayalım.

* Yeni değişiklik gereği, bundan sonra tüm sendikaların üye sayısı, SGK'nın veri tabanı üzerinden güncelleştirilecek. Buna göre, işkolu barajı yüzden ondan, şu anda yüzde bir oranına düşürülse bile, bu durum sayısız sendika için geçmişten daha çok tehlike içeriyor. Çünkü yetkili ve toplu iş sözleşmesi yapan sendikaların gerçek üye sayıları çok düşüktür. Geçmişte yüzde on işkolu barajını aşarak, toplu iş sözleşmesi yetkisi alan çok sayıda sendika, gerçek üye rakamlarıyla bu barajı aşmamışlardı. Diyim yerindeyse, 12 Eylül cunta yasasının arkasından dolanılarak, naylon üyeliklerle aşmak zorunda kalmışlardı. Tüm sermaye hükümetleri de bu gerçeği görmezlikten gelmiş, sıkıştıklarında da sendikaların üzerinde Demokles'in kılıcı olarak kullanmışlardı.

Böylece, bir iki yıl içinde hızlı bir örgütlenme olmaz ise, Türk-İş'e, Hak-İş'e ve Disk'e bağlı çok sayıda sendikanın barajın altında kalma riski var. Şayet bu risk gerçekleşirse, 2014 yılından sonra, geçmişte toplu iş sözleşme hakkından yararlanan binlerce sendika üyesi işçi bu hakkını kaybedecek.

* Bazı işkolları birleştirildi. Bu işkollarında yetkili sendikalar için yüzde bir işkolu barajı bile büyük bir risk doğurdu. Barajın altında kalma ve yetkilerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kaldılar. Örneğin, "Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar" işkolları birleştirildi. Toplam çalışan sayısı 2 milyon altı yüz bine çıktı. Yüzde biri bile 26 bin oldu.

* Yasanın geçici maddelerinde yer alan 15 Ocak 2013 tarihine kadar sıfır baraj koşulu da, AKP'nin kendi yandaş sendikası için yapıldı. Sıfır baraj, 2008 yılından sonra kurulmuş ve Ekonomik ve Sosyal Konsey üyesi sendikalar için geçerlidir deniliyor. Buna uygun üç sendika da Hak-İş'e bağlı Öz-Medya-İş, Öz-Büro-İş

ve Öz-Petrol-İş olarak karşımıza çıkıyor.

* Yine değişiklikle, sendika yöneticilerinin aynı işkolunda çalışma zorunluluğunun kaldırılması da yandaş sendikayı kurtarmaya yönelik oldu. HAK-İş konfederasyonuna bağlı Öz-Orman-İş yöneticileri aynı işkolunda çalışmadıkları için davalık olmuşlardı.

* Ekonomik ve Sosyal Konsey üyesi bir konfederasyona üye olmayan sendikalar için iş kolu barajının yüzde üç olarak belirlenmesi, bağımsız sendikaların önünü kesmeye yönelik olmuştur.

* Sendikaların mali bilançolarının, kendi kurulları dışında, mali müşavirler tarafından denetlenmesi şartının getirilmesi de, sendikaların iktidarlar tarafından baskı altına alınmasına yöneliktir.

* Üyelik için noter şartının kaldırılması olumlu olsa da, işçinin e- devlet şifresiyle, internet ortamında sendikaya üyelik koşulu, sendikal örgütlenmeleri anında patronların öğrenmesine açık hale getirmiştir.

* En önemli değişiklik, otuz işçiden az işçi çalıştırılan işyerlerinde sendikal kıdem tazminat hakkının kaldırılması olmuştur. Tüm değişikliklerin genelinde ve özellikle de bu değişiklikle, AKP iktidarının amacının sermayenin yönelimini ve kendi sermayesini korumaya yönelik olduğunu açıkça görebiliyoruz. Şöyle ki, Türkiye’de toplam bir milyon 428 bin işletme var. Bunun bir milyon üç yüz elli bini, otuz işçiden az işçi çalıştırıyor. Yani bu ülkede çalışanların yarısı sendikal örgütlenme hakkı güvencesinin dışına çıkarılmıştır. KOBİ dedikleri bu işletmeler özellikle de Anadolu’da yaygındır ve AKP’nin üzerinde yükseldiği kesimdir. Yine bu düzenlemeyle hizmet sektörüne yatırım yapan sermaye korunmuş, önü açılmıştır. Hizmet sektörünün hızla geliştirildiğini biliyoruz. Yaygın biçimde güvencesiz ve ucuz işgücü çalıştırılan hizmet sektörüyle, işsizlik patlaması da frenlenmiş oluyor. Ayrıca tekstil

işkolunun da böyle olduğunu söyleyebiliriz. Üç yüz işçinin çalıştığı ve gerçekte bir patrona sahip bir fabrikada sayısız taşeron firma var. Öyle ki, çalışanlar hangi taşeronda çalıştıklarını bile karıştırıyorlar. Üç yüz kişi de ona, yirmiye, otuza bölünüyor. Eh AKP iktidarının övündüğü ihracat rekorlarının arkasında da bu ucuz işgücü saklanıyor.

* Gerçek ve Özgür bir toplu-iş sözleşmesi için olmazsa olmaz bir koşul olan “referandum” hakkı, yeni düzenlemede yer almamıştır. Yasak olması devam ettirilmiştir.

* Grev yasakları devam ettirilmiştir. Daha önceki yasada, Toplu-İş Sözleşme sürecinde ortaya çıkan uyuşmazlık durumunda kullanılan grev dışındaki tüm grevler yasaktı. Örneğin, Genel Grev, Hak Grevi, Dayanışma Grevi vs yasaktı. Devam ediyor. Ayrıca, toplu-iş sözleşmesinin uyuşmazlığı halinde yapılan grev hakkı da birçok işkolunda yasaktı. Bunun kapsamı daraltılsa bile, bankacılık, şehir içi toplu taşıma, doğal gaz ve petrol işkollarında grev yasağı devam ediyor. Bakanlar Kurulu’nun grev ertelemeleri de. Kaldı ki, eski yasada, Bakanlar Kurulu’nun grev erteleme kararına, sendikaların Danıştaya itiraz etme hakkı vardı. Yeni değişiklikle bu hak kaldırıldı.

Sonuç olarak,

İşçi sınıfı ve emekçilerin olmazsa olmaz en temel hakları olan sendika, toplu-iş sözleşmesi ve grev haklarının böylesi yasaklarla kuşatılması, bu hakların kullanımındaki fiili ve meşru mücadeleyi güncellemiştir. Yasaların sınırlarını aşan, gücünü ve kazanma şansını meşru direnişlerden ve eylemliliklerinden alan bir mücadele hattının işçi sınıfı ve savunucularının önünde durduğunu söyleyebiliriz. Bu da, ekonomik grevler, işten çıkarmaya yönelik direnişler ve siyasi direnişlerin sınırlarını incelterek; ekonomik, demokratik mücadelelerle, siyasi mücadelenin daha bir iç içe geçmesini getirecektir.

Darbeler, Ergenekon ve 12 Eylül

Mustafa Özkan

Şimdilerde sendika dernek gibi kitle örgütlerinde tartıştığımız konuların başında AKP ve onun mahkemelelerinin yargıladığı darbeci generaller ve onların yordakçılarının mağduriyetleri geliyor. Bu tartışmalar genellikle kendine “sosyalist” diyen insanlar arasında geçiyor. Kim bu insanlar: Bunlar CHP’ye sığınmış, 12 Eylül öncesi sosyalist siyasette kendine yer edinenler. Sosyal demokrat edasıyla CHP’ye sığınanlara, Çağdaş Yaşam gibi çağdaşlığını giyime kuşama indirgeyen elit aydınların oluşturduğu derneklerde kümelenmiş eski ve yeni solcularımıza diyecek fazlaca bir sözümüz yok. Sözümüz eskiden sosyalist siyasal arenada konumlanmış fakat şu anda kendilerini bağımsız sol ve sosyalistler olarak tanımlayan tek kişilik örgüt edasıyla ortalıkta dolaşanlara ve şu anda var olan çeşitli sosyalist kitle partilerine üye olmuş sözüm ona sosyalistlere. Bu insanlar sorunun sistem sorunu olduğunu unuttuklarından, yalnızca AKP karşıtlığı üzerinden kendilerini konumlandıkları için bir çoğu darbe tezgahlarından geçmiş olmalarına karşın, darbecilikle suçlanan bazı zatların mağduriyetleriyle uğraşır durumdalar. Bir de bunu sosyalistlik yaftasıyla süsleyince insanın kanı donuyor.

Kendisi ve yoldaşları işkence tezgahlarından geçerken sanki hak ettim veya hak ettiniz edasıyla kenara çekilen bu insanlar, şimdilerde darbe yapan ve darbeye yardımcı olanların mağduriyetlerini anlatmak ve onları savunmak gibi ulvi bir görevi üstleniyorlar. Elbette biz komünistlere, sosyalistlere yapılanların milyonda biri onlara yapılmasa da, gece yarısı evlerin basılmasını, uzun tutukluluk sürelerini, fiziki olmasa da kötü muameleyi kabul edemeyiz. Bunlar insanlık suçu işleseler bile, kötü muamele kötü muameledir. Ama bilinmeli ki bugün yargılananlar, dünün işkence ve ölüm emirlerini verenler ya da uygulayanlardır ve hiçbir işledikleri bu suçlardan ötürü yargılanmıyorlar. Devletin bekasına sadık kalarak çektikleri cefayı sineye çekiyorlar.

Bu günlerde ünlü bir doktor özellikle ön plana çıkarılarak bunun da ne işi var bu organizasyonların içinde gibi söylemlerle karanlık güçler aklanmaya çalışılıyor. Bu adam Prof. DK. Haberal. Haberal her şeyden haberdar bir zattır. Belki de soyadı oralardan geliyor. Aslında 12 Eylül sonrası arşa kadar uzanan ulvi erdemlerini! saymakla bitmez, ama bunun bir de 12 Eylül öncesi darbeye yaptığı katkılar vardır ki onlar unutuldu sanılmaktadır. Örne

ğın:1975 yılında ODTÜ otobüsü faşistler tarafından taranıyor. Bu tarama sırasında Semih Erberk adlı bir Devrimci öğrenci yaralanıyor. Doktoru Meşhur Haberal'dır. Yaralı öğrenci o sıkıntılı ruh haliyle yaşam savaşımı verirken şeftali istiyor. Diğer hekimlerin karşı çıkmasına karşın saygıdeğer(!) Haberal tüm sevecenliğiyle birilerini gönderip o yılların Ankara'sında Şeftali buldurup Semih'e yediyor. Oysa bilinir ki mide rahatsızlığı olan bir hastaya, hele ki kanamalıysa bırakın şeftaliyi, su bile içirilmez. Bundan sonra Semih daha çok rahatsızlanır ve bir dizi mide ameliyatı geçirdikten sonra 11 Şubat 1976 da yıldızlara uğurlanır. Şimdi biz sağ olsun Haberal, belki de çoğumuzun unuttuğu Semih'i bize hatırlattı; ondan Ergenekoncu olmaz mı diyeceğiz? Veyahut da bu adam insanlığı kurtarmak için özel hastaneler yaptırmış, bir dize ödülleri almış diyeceğiz? Bilim insanı öğrendiklerini başkasının zararına kullanmama erdemi olanlardır. Dünya çapında ödüller almaya başladığınız o günlerde şeftalinin kanamalı hastaya iyi mi kötü mü geleceğini tahmin edememek olasılık dışı söylemiyle bile tarif edilemez.

Yine bu saygıdeğer, ülkemizin medarı iftarı(!) Haberal 1978 yılında Trabzon Ankara arasında karşımıza çıkar.26 Kasım 1978 yı-

linda Trabzon Teknik üniversitesinde yönetici Dr. Necdet Bulut suikaste uğrar. Aracına onlarca mermi isabet eder. Oğlu ve eşi hafif, kendisi ağır yaralanır.(bu cinayet hala "faili meçhul") Hemen hastaneye kaldırılır. Böbreğinin biri alınıp başarılı ameliyatlardan sonra durumu düzelir. Ama 28 Kasım sabahı ateşi yükselir. Ateşinin yükselme nedeni bağırsak delinmesi olasılığıdır.Trabzon'daki hastanenin tedavi için yeterli olmadığı öne sürülüp çeşitli

çevreler devreye sokularak yardım istenir.O gün THY'nin tarifeli uçağıyla ünlü Böbrek uzmanı Haberal iki hekimle birlikte Trabzona gelen ekibin en üst düzey "bilim insanıdır"!.. Ayrıca tüm tanıdıklar devreye girerek yaralıyı Ankara'ya taşımak için tam donanımlı askeri bir uçak da Trabzon'a gelir. Bu uçakla Ankara'ya gidilirken Necdet bulutun eşine sütlü kahve ısmarlanır. Eşi, Necdet'in de canı çeker diye geri çevirir. Fakat meşhur ekip "kontrolümüz altında, hiç sakıncası yok" diye Necdet Bulut'a da sütlü kahveyi verir. Kahveyi içtikten sonra hasta rahatsızlanır. Çünkü bilinir ki süt

mikrop oluşmasına ve yayılmasına en rahat ortam sağlayan bir gıda maddesidir. Oysa bağırsağı yaralı olan bir hastaya su bile verilmeyeceğini sıradan tıp eğitimi gören bir öğrenci bile pekâla bilir. Nihayet 28 Kasım 1978 Saat 18 'de Esenboğa havalimanına inilir. Acil ola

O yıllarda Sayın vekilimizin sekreteri kimdir biliyor musunuz: M.Ali Ağca'nın kız kardeşi. Yani adaşının bacısı. Ülkemizde ne kadar tesadüfler oluyormuş meğer şimdiki gibi. Bu zatlar içeride zevk-ü sefa içinde yatmayı kendilerine zül sayarken sanmayın ki suçsuz oldukları için kıyametler koparıyorlar. Bu zatlar ülkenin sahibi oldukları ve her haltı yemeyi suç saymadıkları için yaygaralar koparıyorlar.

rak özellikli uçaklarla Hacettepe'ye getirilen Necdet Bulut'a çeşitli bahanelerle bir türlü müdahale edilmez.29 Kasım saat 18 de nihayet ameliyata alınır ve ünlü Haberal'ımız yine dünyaca ünlü başarısını gösterir ve Necdet Bulut yıldızlara uçar. O yıllarda Sayın vekilimizin sekreteri kimdir biliyor musunuz: M.Ali Ağca'nın kız kardeşi. Yani adaşının bacası. Ülkemizde ne kadar tesadüfler oluyormuş meğer şimdiki gibi. Bu zatlar içeride zevk-ü sefa içinde yatmayı kendilerine zül sayarken sanmayın ki suçsuz oldukları için kıyametler koparıyorlar. Bu zatlar ülkenin sahibi oldukları ve her haltı yemeyi suç saymadıkları için yaygaralar koparıyorlar. Bu zatlar hiç bir zaman kendilerine benzemeyeni bu ülkenin unsuru saymazlar. Bu zatlar ya sev ya terk et diyenlerdendir. Bazı akli evvel "Vatan Millet Sakarya" diyenler de sanmasınlar ki bu zatlarla aynı gemideler. Onların bir bölümü biliyor aslında bunları. 12 Eylül'de işleri bitenlerin hiçte hoş karşılanmadıklarına tanık oldular çünkü. Onların savaşımı "Vatan Millet Sakarya"da değil aslında. Onların vatanı milleti Sakarya'sı kendi cüzdanları. Sağ olsun Haberal mı diyelim yine bizlere Nedet'i ve bunları anımsattığı için? Eğer vakit olur da vekilimiz olarak buralara yolu düşerse alanları doldurup alkışlayalım mı yani Cumhuriyet mitinglerinde olduğu gibi?

Bizler Veli Küçükleri unutabilir miyiz?!.. Çatlı'yla birlikte Giresun Eyribel'de, Burhan'ın şimdilerde virane olan şatosunda yaptıkları işkenceleri..Sakarya Düzce civarlarında değirmenlerde insan öğüttüklerini bizler unutamayız, Bizler Aladdin Çakıcı'lar kaçarken korumalar eşliğinde görkemli bir şekilde köyüne ulaşsın diye, o yörede hiç bir köyde doğru düzgün yol yokken, Trabzon'un küçük birimlerine kadar kimlerin asfaltlar döşettiğini biliriz. Ama yine bizler onlar gibi işkence yapanı kutsamayacağız elbet. Avukatlarını tehdit etmeyeceğiz örneğin. Onların bile göz-

lerinin bağlı olarak ifade vermelerine gönlümüz razı olmamalı mutlaka...Ama, hiç bir şey çıkmayacağını bilsek de, emir verdikleri, işledikleri hiçbir cinayetten yargılanmamış olsalar da, bırakalım da hiç değilse yargılsınlar. Bırakalım bizim için kurdukları mahkemelerde kendileri de "yargılsınlar."

Bugünlerde yeni bir darbe yargılamaları furyası başlatıldı 28 Şubatçılar tutuklanıyor.. Ama ülkemizdeki darbelerin yanında 28 Şubat da hiç bir şey değil. Bizler buna karşın 28 Şubatlara karşı çıkarken, bu günün yargıçları bizlerle dalga geçiyordu. Ama yönetime gelince mezardakileri bile dışarı çıkarmaya çalıştılar. İyi hoş da, bu ülkede darbelerin en babası olan 12 Eylül'le hesaplaşmak 2 generale yıkılmaya çalışılıyor. Gerçi öyle de olmak zorunda. Çünkü 12 Eylül darbesi bunların hepsinin babası.12 Eylül darbesi olmasaydı bu fütursuz sömürü inşa edilebilir miydi?.. Bunlar 12 Eylül'ün ürünü oldukları için 12 Eylül'ü iki ahı gitmiş vahı kalmış paşalara yıkmaya çalışıyorlar. İnanın o paşalar zamanında akıl edip, bir hacca gidip, namaza başlayıp, sakal bırakıverselerdi şimdi el üstünde tutulurlardı.. Aslında 28 Şubatları yargılamaya da güçleri yetmez. Ama bunlar 12 Eylülcülere bizim çocuklar diyenlerin üvey çocukları sanırım. Üvey çocuklar da çektikleri sava'larla yetinsinler bir süre.

Kısacası biz halimize yanalım, onları savunmak bizlere düşmez. Onları kimse merak etmesin. Çünkü yazı da onların, tura da. Ancak dik gelirse kura bizim. Kısacası dik ve meşakkatli bir savaşım bizim savaşımımız. Elbette sistem içi gelişmeleri takip edip taraf olacağız ama bizim asıl sorunumuz bu kahrolası sistemle. Paşa Paşa yargılsınlar. Kendi sınıfsal ve örgütsel güçlüğümüzü oluşturmadığımız sürece taraf olmamız bizim tarafımızda olmayanların tarafında olmaktan başka bir anlam taşımıyor.

Kahramanca Mücadele Acı Yenilgi

SSCB’de SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜNÜN NEDENLERİ (6. bölüm)

BÖLÜM - IV 2. 27. Kongre: Sosyalizmin Gelişme Potansiyelinin Yükseltilmesi

Andropov’un ölümünden iki yıl sonra, 1986’da toplanan SBKP 27. Kongresi, ekonomik ve siyasi yapıların revize edilmesine yönelik olarak kapsamlı bir karar paketini kabul etti. Kongre’nin ana sloganı Glasnost diye bilinen “açıklık” değil, “hızlanma” idi. Bu Kongre’de kabul edilen 1986 – 1990 dönemine ait 12. Beş Yıllık Planı üç ana temayı ele alıyordu: Ekonomik planlamanın desantralizasyonu ve üretimin modernizasyonu; maddi teşviklerin oluşturulması ve artırılması ve sosyalist demokrasinin genişlemesi.

Kongre ayrıca kendisine 1986 – 2000 yılları arasında uygulamak üzere on beş yıllık bir

Bahman Azad, Mayıs 2000

planın da taslağını hazırladı. Bu planda yüz yılın sonunda, 12. Beş Yıllık Plan’ın tamamlanmasından sonra hızlı bir büyüme oranı için hükümler getirilmekteydi. Toplum içinde geniş kapsamlı değişiklikler amaçlayan planın dikkat çekici bazı özellikleri şunlardı:

- Toplumsal ekonomik gelişmeyi hızlandırmak,
- Bilimsel ve teknolojik ilerlemeyi büyük ölçüde hızlandırmak,
- Nüfusun tüm kesimlerinin refahında daha fazla bir artış ve yaşam koşullarında kayda değer iyileştirmeler sağlamak,
- Kişi başına düşen gerçek geliri, % 60 - % 80 oranında artırmak,
- İşinde özenli, yüksek kaliteli emek ve profesyonel becerilerin toplumsal prestijini yükseltmek,
- * Emek üretkenliğinin artmasıyla birlikte ücretleri artırmak ve ödeme şekillerini iyileştirmek; çalışma kolektifleri ve bireylere daha fazla moral destek sağlamak,

• Çalışma koşullarını iyileştirmek; kol emeğinin üretimdeki payını % 45'den, % 15 – 20'ye düşürmek,

• Yüksek kaliteli ve farklı mallara olan tüketici talebini daha büyük ölçüde karşılamak.

• Akılcı tüketim için gıda tedarikini bilimsel olarak doğrulanmış normların düzeyine yükseltmek,

• Perakende ticareti % 80 artırmak,

• Yüksek etkinliğe sahip bir hizmet sektörü geliştirmek, ev işlerinin yükünü azaltmak.

• Her aileye bir ev veya daire sağlamak,

• Sosyal güvenlik, tatil, eğitim ve sağlık hizmetlerine ait fonları iki katına çıkartmak,

• Spor ve diğer rekreasyon biçimlerini teşvik etmek,

• Çevre koruma çalışmalarının yürütülmesinde ısrarcı olmak,

• Dünyanın en yüksek toplumsal emek üretkenliğini gerçekleştirmek için emek üretkenliğini % 30 - %150 oranında arttırarak ulusal geliri ikiye katlamak,

• Hammadde ve yakıtta tasarruf yaparak, artan gereksinimlerin % 75 - %80'ini bu şekilde karşılamak,

• Sermaye yatırımlarının etkinliğini artırmak için, sıfırdan yeni işletmeler kurmak yerine mevcutların yeniden inşası ve yeniden donatılmalarına ağırlık vermek,

• Bilimsel ve teknolojik ilerlemenin bütünüyle hızlandırılmasını ve elde edilen sonuçların sanayi ve yönetim, hizmet alanı ve günlük yaşamda yaygın şekilde uygulanmasını sağlamak,

• Ekonomik ve kültürel gelişimde – halkın Sosyalist hükümetinin en önemli biçimi olan – Halk Temsilcileri Sovyetleri'nin rolünü artırmak; emekçilerin yönetime katılımını yaygınlaştırmak.(112)

Ekonominin aşırı merkezileşmesini azaltma amacına uygun olarak, hükümete ait birçok işlev, ekonomik işletmelere devredildi. Ayrıca bu işletmelere, üretilen malların tipleri ve niteliklerine ilişkin konularda son kararı alma yetkisi de verildi. Hammaddelerini kendi seçtikleri bir kaynaktan temin etme kararı da onlara bırakıldı. Ürettikleri malların fiyatlarıyla birlikte, çalışanların ücret seviyelerini belirlemede sınırlı bir özerkliğe sahip oldular. Bunlara paralel olarak ekonomik işletmelerin ayrıcalıkları da artırıldı. Artık devamlı ödeme güçlerini kendilerinin sağlaması ve aylık planlanmış kotalarını düzenleyerek gerçekleştirmeleri bekleniyordu.

Maddi teşviklerle ilgili olarak gelir seviyelerinin eşitlenmesi politikası terk edildi ve aslında tersine çevrildi. Eğitim, teknik bilgi ve yüksek öğrenim gerektiren mesleklerde anormal derecedeki düşük ücretler kınama konusu oldu. Tıp doktorları, öğretmenler, mühendisler ve bilim adamları bu kategoriye dahildi.

Sosyalist demokrasiyi genişletmek üzere bazı önlemler de yasalaştırıldı. Örneğin, üretilen değerler bazında çalışanların ücretlerini belirlemede, işletmelere ve işçi kolektiflerine daha çok söz hakkı tanındı. 1986 – 1987 döneminde on binlerce fabrika ve işletme müdürü çeşitli zamanlarda işçiler tarafından doğrudan oylama yoluyla seçildiler, terfi ettirildiler ve hatta işten atıldılar. Aynı şekilde işçilerin disiplinini konusu da çalışanların temsilcilerine bırakıldı. Aylak ve tembellerden ücret ve ek gelir kesintisi yapmalarına bile izin verildi.

Bu değişiklikleri takiben SBKP Merkez Komitesi'nin 1987 Ocak Plenumu'nda toplum içinde bürokrasinin yükselmesinin koşullarını yaratan, özellikle Parti'nin kendi safları içerisindeki bürokratism, keskin bir şekilde eleştirildi.

Çok geçmeden bu yeni değişikliklerin üretim alanındaki etkisi gözle görülür hale geldi. 12. Beş Yıllık Planın ikinci yılında, birçok sektörde üretim düzeyindeki artış, planın öngör-

düğü hedefleri aştı. Bunlardan en çarpıcı olanı 1987’de üretimin 2.3 milyon birime, öngörülen rakamların % 15 fazlasına çıktığı konut sektörü idi. (113)

25 Haziran 1987 tarihli Plenum’da bu durum, şöyle rapor edilmişti:

Ortalamada, geçen iki yıl içerisinde emek üretkenliğindeki artış oranları yükselerek 11. Beş Yıllık Plan döneminin yıllık ortalama rakamlarını sanayi ve inşaatla % 30, tarımda % 100 ve demiryolu taşımacılığında % 200 aşmıştır....

1985 – 86’da sanayi üretimindeki ortalama oran artışları % 4.4 ve tarımda % 3 olmuştur...

Bu yıl sosyal alandaki sermaye yatırımlarında oran artışları ulusal ekonominin tümünden üç misli daha büyüktür. (114)

Bütün bunlar sosyalist üretimde bilimsel kriterleri tekrar yürürlüğe koyması ve sosyalist demokratik ilkeleri uygulaması durumunda, Parti’nin tarihsel inisiyatifi çok kısa bir sürede tekrar kazanabileceğini kanıtlıyordu. Bu, Marksizm-Leninizm’le silahlanmış ve emekçilerin yaratıcı enerjilerinden güç alan bir Partinin, ne kadar çetin olurlarsa olsunlar, tüm engellerin üstesinden gelebileceğini ve sosyalist yenilenme yoluna gidebileceğini göstermektedir.

Fakat ne yazık ki, toplumsal düzeydeki aktif oyuncular, sadece Komünistler değildi. Sosyalist sistemde çok gerekli olan değişikliklerin, geçen 25 yıllık sürede gerçekleştirilememiş olması, sonuna kadar kendi çıkarlarının bilincinde olan ve bu çıkarlar doğrultusunda davranan bürokratik bir tabakanın tümöre benzer bir şekilde büyümesine neden olmuştu; bu tabakanın çıkarı, sosyalizmin kurtarılması değil, sosyalizmin bozunumunda idi. Sonunda yenilenme sürecini sosyalizmin çözülüşüne ve tahrip olmasına dönüştürmeyi başaran da, proletaryanın uluslararası sınıf düşmanları tarafından kayıtsız şartsız desteklenen bizzat bu tabaka oldu.

3. Düzeltmeen, Toptan İmhaya Gorbaçev’in “İnsancıl Sosyalizm” Modeli

27. Kongre’nin, Parti ve işçi sınıfına yeni bir ekonomik ve politik yol çizmiş olması bakımından başarılı olduğu söylenebilse de, seçmiş olduğu yeni liderliğin bileşimi bakımından bu Kongre, tarihsel ölçülerin bir gerilemesi idi. Çünkü, burada, bu Kongre’de devlet aygıtındaki büyüyen bürokratik ve teknokratik tabakalar, Parti’nin liderliğinde kilit önemdeki stratejik mevkileri ele geçirerek, Parti’nin yapıları üzerinde örgütsel egemenliklerini gerçekleştirdiler. 22. Kongre ve bu Kongre’yi izleyen yıllar, büyümekte olan bürokrasi ve teknokrasinin sosyalist devletin politik yapıları ve kurumları üzerinde egemenliklerini sağladıkları bir dönüm noktası oluştururken, 27. Kongre bu tabakaların ve bunların siyasi temsilcileri – Gorbaçev ve ortakları – proletaryanın sınıfsal gücünün yani Komünist Parti liderliğinin üst komuta kademelerini çiğneyip geçerek ele geçirdiler ve bu gücü, kendi çıkarlarını sosyalizmi tahrip ederek korumak ve geliştirmek için etkili bir silaha dönüştürdüler. Ayrıca, bu altın fırsatı uzun zamandan beri beklemekte olan emperyalizm, Parti liderliği içindeki bu yeni fraksiyonun SBKP’ye bütünüyle hakim olma girişiminde onlara yardımcı olmak üzere emrindeki tüm malzeme ve propaganda kaynaklarını seferber etti.

Böylece bazı nesnel faktörlerin ve ayrıca Parti açısından öznel hataların bir sonucu olarak otuz yıldan beri alttan alta mayalanmakta olan sosyal ve ekonomik kriz, şimdi artık dört başı mamur bir siyasi krize dönüşmüştü. Bu noktadan sonra geçmişteki hataların düzeltilmesi ve sosyalizmin yenilenmesi için verilen mücadele, bizzat sosyalist sistemin kendisinin devam etmekte olan varlığı üzerinde belirleyici bir mücadeleye dönüştü. İlk baştan itibaren

Lenin dahil olmak üzere devrimin liderlerinin kafalarını meşgul etmiş olan, sosyalizmin yaşamasını garanti altına alma konusu bir kez daha tüm sorunların merkezine oturuyor, on yıllar boyunca önemsenmemiş ve dikkate alınmamış olan sosyalizm içinde sınıf mücadelesi gerçeği, kendisini olanca ağırlığıyla Komünistlere dayatıyordu.

Bu şekilde 27. Kongre'nin sonrasında birbirine paralel fakat ayrıışan iki akım ortaya çıktı: Birincisi emekçiler ve Komünistler tarafından desteklenen sosyalizmin yetmezliklerinin düzeltilmesi ve Kongre kararları temelinde gelişiminin hızlandırılması; diğeri ise sosyalizmin yok edilmesi ve olayların gidişatının 27. Kongre'de iktidarı ele geçiren ve emperyalizmin mutlak desteğine sahip olan bürokratik ve teknokratik tabakaların çıkarlarına doğru yönlendirilmesi. Komünistler, ekonomide sosyalist ilkelerin ve yasaların güçlendirilmesi ve sosyalist demokrasinin toplumsal düzeyde genişletilmesi üzerinde ısrar ederken, Gorbaçev ve tayfası sözüm ona “yeni düşünce” bahanesi altında, gidişatı sosyalizmin siyasi yapısında hızlı değişiklikler uygulamaya doğru yöneltmeye ve Sovyet toplumuna burjuva demokrasisi ve serbest piyasa ekonomisini empoze etmeye çalışıyorlardı.

27. Kongre'nin hemen sonrasında bu fraksiyon, iktidara tutunuşu henüz zayıf iken, büyük bir temkinlilikle davranıyordu: Yoğun bir şekilde Parti liderliğinin üst kademelerinde kendisini sağlama alır ve her önemli mevkie kendi sadık destekçilerini getirirken, kendisini sosyalist gelişimin “hızlandırılmasından” yana imiş gibi gösteriyordu. 1987 – 89 arası dönemde Parti liderliğindeki Komünistleri zayıflatmak ve gelişmelerin gidişatını değiştirmek için elinde olan bütün örgütsel olanakları kullandı. 27. Kongre'den sonra yapılan Merkez Komite Genel Toplantıları birbiri ardına yalnızca Parti Kongre'lerinin yetkileri dahilinde olan kararlara imza attı. “Tutucuların” yani, bu fraksiyonun yapmaya niyetlendiği reformlar karşısında bir

engel olarak davranan Komünistlerin, Parti'nin liderlik organlarından temizlenmesi – hemen hemen her zaman bir yalan ve iftira kampanyası vasıtasıyla yürütüldü – her geçen gün daha da arttı. Komünistlerin Parti liderliğinden yasadışı bir şekilde her uzaklaştırılmaları, emperyalist ülkelerin propaganda servisleri tarafından büyük coşku ve alkışlarla karşılanıyor ve Komünist Parti içinde yeni türeyen “demokratlara” ayrıca bir kabul görme ve meşruiyet sağlıyordu.

Bunun yanı sıra ulusun kaderini etkileyecek yaşamsal önemdeki kararları alma yetkisi öncelikle Merkez Komite'den alınarak, sayıları gittikçe artan bürokratik yapılara devredildi ve bu durum Parti'nin devlet işleri üzerindeki denetimini zayıflattı. Parti'nin rolünün azaltılmasıyla eş zamanlı olarak merkezi planlama sistemi de hızla parçalandı. Ekonominin yönetiminde görevli hükümet personelinin sayısı 1987'de 200,000 iken, 1989'da 58,000'e düşürüldü. (115) Kıyaslamak gerekirse, aynı yıllarda ABD'nin kapitalist ekonomisindeki rolleri Sovyetler Birliği'ndekinden çok daha az olan ABD Hazine, Ticaret ve Tarım Bakanlıklarında 300,000 kişi çalışmaktaydı. (116)

Bu fraksiyonun örgütsel gücünün artmasıyla birlikte, gerçek siyasi çizgisi daha fazla ortaya çıktı ve artan bir şekilde topluma dayatılır hale geldi. Bu fraksiyonun gücü pekiştikçe “sosyalizmin kışlarına”, planlı ekonomiye ve reform karşıtı “tutuculara” yönelik ideolojik ve politik saldırıları yoğunlaştı. “Stalinizm”e karşı mücadele adı altında bu fraksiyonun temsilcileri, kitle medyasını kullanarak sosyalizm tarihinin tümüne ve başarılarına, SBKP ve sosyalist yaşam biçimine ve kendilerine göre “demokrasinin yokluğu” anlamına gelen demokratik merkeziyetçilik gibi önemli ilkelere karşı doğrudan saldırıya geçtiler.

Gorbaçev'in bizzat kendisi gittikçe sosyalizmin geçmişteki başarılarını hedef almaya başladı. Ekonomik durgunluğun ana nedeninin merkezi planlama ve sosyalist sistem olduğu

şeklindeki sürekli suçlamaları, sosyalizme karşı şüphe ve hayal kırıklığı uyandırıyordu. O sıralarda Batılı uzman ve araştırmacılar bile, 1960 – 1984 yılları arasındaki dönemde Sovyet halkının gerçek gelirinin ortalama % 3.47 büyüme oranı kaydettiğini kabul etmekteydiler ki, bu da söz konusu dönemde yaşam standartlarının üç misli yükselmiş olduğu anlamına geliyordu. (117) Gorbaçev'in en

yakın yandaşlarından Nikolai Ryzhkov'a göre, 1987 öncesindeki 35 yılda, Sovyetler Birliği'nin ulusal geliri 6.5 kat artmıştı. Bu rakam % 5.5 yıllık ortalama büyüme oranına denk gelmekteydi. (aynı dönemde ABD'nin ulusal geliri - % 3 yıllık ortalama büyüme oranıyla – 2.8 kat artmıştı fakat yine de orada hiç kimse çıkıp da bunu ekonomik durgunluk olarak adlandırmıyordu) (118)

Bu fraksiyon, serbest piyasa ekono-

misine geçiş için politik ortam hazırlama çabalarında Yeni Ekonomik Politika (NEP)'ten vazgeçilmesinin, sosyalist ilkelerin ihlalindeki ilk tarihsel adım olduğunu ısrarla iler sürerek, NEP'i sosyalist sistemdeki ekonominin merke-

zi planlanmasının karşısında bir konuma yerleştirdiler. Adım adım “yukarıdan” siyasi reformların yapılması ve batı tarzı “demokrasinin” kurulması çağrıları, emekçilerin lehine olacak ekonomik reform politikasının yerine geçti. Yukarıdan bu politik reformlar yapılmaksızın, aşağıdan herhangi bir ekonomik reformun yapılmasının mümkün olamayacağı yaygın bir şekilde tartışılıyordu.

Bu fraksiyona yakın olan çevreler, sosyalizm ve Marksizm – Leninizm'in temel ilkelerine karşı şiddetli bir kampanya başlattılar... 1989 – 90 yıllarında bu fraksiyon tarafından SBKP'nin Ekonomik İşler gazetesinin editörlüğüne atanmış olan Gavril Popov, kapitalistlerin kârlarının işçileri sömürmekten değil, kendi “kafa emeklerinden” kaynaklandığını iddia ederek, gazetenin sayfalarını Marx'ın artı-değer teorisine saldırmak için bir kürsü olarak kullanmaktaydı.

Başka makalelerinde büyük kapitalist güçlerin, diğer ülkelerin yağmalanmasından sorumlu olmadıklarını öne sürerek Lenin'in emperyalizm teorisine saldırdılar.

Söylemeye bile gerek yok ki, bu noktaya kadar bu fraksiyonun siyasi temsilcileri kendi politikalarını “sistemin sosyalist özünü korumaya yönelik adımlar” yalanı altında gizlemek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. “Piyasa ekonomisi” kavramı sürekli biçimde iyi huylu ve zararsız bir kavram olarak sahnelendi. Kapitalizmin sadık savunucuları ve bu fraksiyonun anti-komünist destekçileri bile halkın önünde “kapitalizm” kelimesini kullanmamak için

çok dikkatli davranıyorlar, bunun yerine işçilerin taleplerini benimsemiş gibi rol yapıyorlardı. Fakat 1988'in sonraki aylarında bu fraksiyon, 30 Haziran 1988'de yapılan SBKP'nin 19. Tüm-Birlik Konferansı'nda kendi “yeni düşün-

ce”, “açıklık” ve “demokrasi” politikasını Parti liderliğine dayatmayı başardığında, durum tümüyle değişti. Bu noktadan sonra SBKP’nin 27. Kongresi’nin ana sloganı olan sosyalist gelişimin “hızlandırılması”, bu tabakaların kendi dar çıkarları uğruna tamamen terk edildi.

Kendi gücünü pekiştirip kendi yapısını Parti’ye bütünüyle kabul ettirmiş olan fraksiyon, sosyalizme karşı açık ve geniş kapsamlı bir ideolojik, politik ve ekonomik saldırı başlattı. İlk başlarda “sosyalizmin genişletilmesi” aldatmacasıyla öne sürülen “yeni düşünce”, şimdi artık SSCB’de kapitalist ilişkilerin restorasyonu için açıkça bir paratoner olarak kullanılmaya başlanıyordu. Bu fraksiyona yakın olan çevreler, sosyalizm ve Marksizm – Leninizm’in temel ilkelerine karşı şiddetli bir kampanya başlattılar. Bu fraksiyonun Dışişleri Bakanı Eduard Şevarnadze gibi tanınmış liderleri ve Stanislav Mençikov gibi entelektüeller “yeni düşünce” kavramını, kapitalizmi haklı göstermek ve açıkça övmek ve emperyalizmin dış politikasını savunmak için, bir örtü olarak kullanıyorlardı.

1989 – 90 yıllarında bu fraksiyon tarafından SBKP’nin Ekonomik İşler gazetesinin editörlüğüne atanmış olan Gavril Popov, kapitalistlerin kârlarının işçileri sömürmekten değil, kendi “kafa emeklerinden” kaynaklandığını iddia ederek, gazetenin sayfalarını Marx’ın artı-değer teorisine saldırmak için bir kürsü olarak kullan-

maktaydı. Başka makalelerinde büyük kapitalist güçlerin, diğer ülkelerin yağmalanmasından sorumlu olmadıklarını öne sürerek Lenin’in emperyalizm teorisine saldırdılar. Sınıf mücadelesi gerçeği ve emekle sermaye arasındaki çelişki giderek daha fazla göz ardı edilirken, sürekli olarak sosyalist ve emperyalist devletler arasındaki ilişkilerin “ideolojiden arındırılması” çağrıları yapılmaya

başlandı. Kitle medyası, sosyalizmin ekonomik ve politik yapısının “reform edilmesi” için önde gelen Batılı kapitalistlerin önerdikleri reçetelerle dolup taşıyordu. Sovyet aydınlarına “modern ekonomi”yi öğretmek üzere, özellikle Harvard Üniversitesi’nin Sovyet Araştırmaları Bölümü’ne bağlı, bilimsel dürüstlükten uzak birçok “uzman” ve “ekonomist” ülkeye davet edildi. Ve en çarpıcı olanı da, bütün bu Komünizm karşıtı propaganda kampanyalarının SBKP liderliği adına yürütülmesiydi.

ABD Komünist Partisi Genel Başkanı Gus Hall, o zamanlar sürdürülen anti – sosyalist ideolojik saldırının berrak bir tanımını şöyle yapmaktaydı:

“İdeolojik eğitimin eksikliğini ve geçen beş yıl içerisinde sosyalizmin hiçbir şekilde savunulmadığı gerçeğini yan yana koyduğumuzda, bu ideolojik mücadelenin nasıl orantısız olduğuna ilişkin fotoğrafı net olarak görürüz. Sosyalizmi savunan yedi gazete tamamen susturulmuştur. Kitle medyası dışarıdan gelen sosyalizm karşıtı her türlü donatıya açık bir hale gelmiştir.

“İdeolojik eğitimin eksikliğini ve geçen beş yıl içerisinde sosyalizmin hiçbir şekilde savunulmadığı gerçeğini yan yana koyduğumuzda, bu ideolojik mücadelenin nasıl orantısız olduğuna ilişkin fotoğrafı net olarak görürüz. Sosyalizmi savunan yedi gazete tamamen susturulmuştur. Kitle medyası dışarıdan gelen sosyalizm karşıtı her türlü donatıya açık

bir hale gelmiştir. Radio Free Europe ve Radio Liberty (Özgür Avrupa Radyosu ve Özgürlük Radyosu – Çevirenin Notu: ABD’nin 1951’de Almanya’da kurduğu, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerine ve Kafkasya’dan Orta Asya’ya kadar 12 dilde propaganda yayını yapan radyo. Sosyalizmin çöküşünden sonra Radio Liberty - Özgürlük Radyosu adını almıştır) bütün büyük şehirlerde bürolara ve günlük yayın yapma olanaklarına sahiptir. ABD’nin sağ-kanat televizyoncularının konuşmacıları, Sovyetler Birliği’nin büyük şehirlerinde yayın yapmaktadırlar. Aşırı sağcı Heritage Fonu dahil, CIA’nın finanse ettiği kuruluşlar, Sovyetler Birliği’nde yayın programları yapıyorlar. John Sununu, FBI Bölüm Başkanları ve Genç Cumhuriyetçiler’in liderleri düzenli olarak SBKP Merkez Komitesi ve Komsomol personeline dersler veriyorlar. ABD ordusu “ordularını nasıl demokratikleştireceklerini öğretmek üzere Sovyetler Birliğine eğitmenler gönderiyor. Her kurum ve hükümetin her kademesindeki ABD’li danışmanlar, ekonomistler, ideologlar ve profesörler kapitalist ekonomi ve burjuva demokrasisinin aktif yardımcılarıdır. Ve elbette, Sovyet erkek ve kadınlarının “girişimci” olmayı öğrenmek için Harvard ve Yale Üniversitelerinde yıllarını harcadıkları öğrenci değişim programlarının sayısı da arttı. Sovyetler Birliği pornografik ve sansasyonel pislik dahil, her çeşit yabancı dergi ve gazeteye kapılarını açarken, yabancı Komünist gazetelerin tümü yasaklandı. Bu aşırı hızlı sızma hareketi, Gorbachev ve çevresinin onayıyla yürütülüyordu.” (119)

Sosyalizme karşı bu genel ideolojik saldırı, sosyalist üretim ilişkilerinin adım adım fakat bilinçli bir şekilde çözülmesi, yerlerini kapitalist ilişkilerin alması ve ülkede yeni bir kapitalist sınıfın yaratılması girişimleriyle birleştirildi. 1990 yılında bizzat Michael Gorbachev, sosyalizmin temel ilkelerinden, yani üretim araçları üzerinde ortak mülkiyeti, planlı ekonomi ve SSCB Anayasasının diğer sosyalist hükümlerinden vazgeçildiğini resmen açık-

ladı. Açıkça şunu belirtti: “On yıllar boyunca Parti’ye dayatılmış olan sosyalizmin eski teorik ve pratik modelinin savunulamaz olduğu kanıtlanmıştır.... Bizim amacımız.... Emekçilerin çoğunluğuna, mülkiyet sahibi olma fırsatı vermek için....bütün mülkiyet biçimlerinin serbestçe gelişeceği karma bir ekonomi yaratmaktır.” (120)

Ne var ki, bu da sadece yalanları örten bir perde idi. Değişiklikler, yalnızca “mülkiyet biçimlerindeki çeşitlilikten” çok daha ötelere gitti. Gerçekte bu fraksiyonun en üst düzeydeki önceliği, özel mülkiyeti ve devlet işletmelerinin özelleştirilmesini teşvik etmektir. Bu politika SBKP Merkez Komitesi’nin Şubat 1990 belgelerinde yer alan şu sözlerde açıkça ortaya çıkıyordu: “Diğer bir önemli görev devlet mülkiyetinin, özel mülkiyetin ‘modern biçimlerine’ dönüştürülmesidir.” (121) Gorbachev hükümet politikasındaki bu keskin dönüşü ideolojik bakımdan haklı göstermek için şu açıklamayı yaptı: “Bu taslağın en önemli özelliği köhne ideolojik dogma ve basmakalıp klişelerden kapsamlı bir kopuşu temsil etmesi ve dünya görüşümüzle politikamızı aynı çizgiye getirme çabası olmasıdır....(122) Böylece üretim araçları üzerindeki kamu mülkiyeti “köhnemiş ideolojik dogma” olarak ilan ediliyor ve özel mülkiyet, Sovyetler Birliği’nde mülkiyetin “özel bir biçimi” haline geliyordu.

Yukarıdan yapılan kapitalizm yanlısı bir darbenin zaferinin açıklanmasından başka bir şey olmayan özelleştirme politikasının bu şekilde resmen ilan edilmesi, Parti kartına sahip 19 milyon üyenin iradesini yansıtmıyordu. Bu, daha ziyade “tutucu” Komünist üyelerden çoktan temizlenmiş olan bir Merkez Komitesi’nin “çoğunluğunun” isteği idi. Ayrıca bu karar, çok açık bir şekilde “devletin önemli meselelerinin ülke çapında tartışmaya açılmasına ve halkoyuna (referanduma) sunulmasına” hükmeden SSCB Anayasasının da çiğnenmesi anlamına geliyordu. (123)

Doğal olarak sosyalizmden kapitalizme böyle bir geçiş, Sovyet halkının rızası olmadan yasal olamazdı. Fakat kapitalizm yanlısı darbeyi tezgahtlayanların, halkın iradesini dikkate almak gibi bir derterleri yoktu! Onlar sadece Sovyet halkının % 76'sının SSCB'yi devam ettirmek lehine oy vermiş olduğu 1990 yılındaki referandumu göz ardı etmekle kalmayıp, hiçbir zaman toprakta özel mülkiyet için ikinci bir referandum da yapmadılar. Böyle bir referandumda da tamamen yenileceklerinin farkındaydılar.

1990 yılı sonuna doğru Gorbaçev ve suç ortakları milyonlarca Komünist ve emekçinin iradelerini dikkate almayarak kamu işletmelerinin özelleştirilmesi ve borsanın kurulması için gereken yasaları resmen geçirdiler. Bu işletmelerin mülkiyetlerini aceleyle onları yöneten bürokratik tabakalara devrettiler. Halkın ulusal servetinin açık artırma ile bu tabakaya satılmasının sonucunda dünün yöneticileri, anında kapitalistlere dönüştüler ve kapitalist darbe siyasi alandan ekonomik alana doğru genişletilmiş oldu. Devletin bürokratik tabakaları tarafından halkın malının yağmalanması ve özel mülk edinilmesi, ekonomide alışılmış bir norm haline geldi. Yeni ortaya çıkan kapitalistlerin Mafya benzeri katmanları emekçilerin sırtından astronomik ölçülerde zenginlikler biriktirerek mantar gibi çoğaldılar. Merrill Lynch gibi emperyalist finans kuruluşları Gorbaçev ve yandaşları tarafından devlet işletmelerinin özelleştirilmesi sürecine danışmanlık yapmak ve bu süreci yönlendirmekle görevlendirildi ve böylece bu kuruluşlar Sovyet ekonomisinin emperyalist vasileri oldular.

Darbe liderlerinin attığı başka bir adım da tüketim mallarının dağıtımında kapitalist ilişkilerin empoze edilmesi idi. “Mal ve hizmetlerin nitelik ve niceliklerini geliştirmek” adına sözde “üretici kooperatifleri” oluşturdular. Fakat bunlar, Sovyet hukukunun aksine, yalnızca kendi üyelerinin emeğine dayanmıyordu. Birçok büyük şehir ve cumhuriyette bu fraksiyona bağlı olan yetkililer, kanunları açıkça

çığneyerek bu sahte “kooperatifleri” kurdular. Bir yıldan kısa bir zamanda, 1989'un sonunda bu sözde “üretici kooperatifleri” 5 milyondan fazla işçi çalıştırmaktaydı. Öte yandan gerçek kooperatifler zayıflatılıyordu; 1991'de bunların sayısı ülkedeki tüm kooperatiflerin % 20'sine düşmüştü. (124) Bu politikaların sonucu olarak emekçi halkın ihtiyacı olan temel malların dağıtımı gerçek kooperatifler ve kamuya açık mağazalardan, fiyatların uçuk derecelerde yüksek olduğu yeni kurulan kapitalist “kooperatiflere” kaydırıldı ve buralarda çoğu zaman satışlar döviz cinsinden yapılmaktaydı. Bütün bunların olduğu sırada Gorbaçev hilekârca, kooperatiflerin ve özel şirketlerin “kolektif mülkiyetinin” yalnızca “toplumun demokratik temellerini sağlamlaştırmakla” kalmayacağı, fakat aynı zamanda işçileri “üretim araçlarının sahibi” yapacağı konusunda işçilere güvence veriyordu. Gorbaçev'e göre bu yolda “sömürüye yer yoktu”.(125)

Bu hain politikaların kümülatif sonucu üretim düzeyinin sert bir şekilde düşmesi oldu ve bu da emekçi halkın ihtiyacı olan temel mallarda ciddi ölçüde bir eksikliğe yol açtı. Üretim krizinin yoğunlaşmasıyla birlikte Gorbaçev ve yönetimi, ekonominin bilimsel – teknolojik bakımdan geliştirileceği vaatlerinden vazgeçtiler. Ana mallara (sermaye malları) yatırım için ayrılmış olan fonlar büyük ölçüde azaltıldı ve ekonominin sivil sektöründe araştırma ve geliştirme bütçesinden 4 milyar ruble kesildi. (126) Bunun yerine, karaborsanın ve kapitalistlerin doğrudan yaptıkları sabotajların neden olduğu darboğazların aşılması için dikkatler, tüketim malları sektörüne yapılan yatırımlara odaklandı. Ancak tahmin edileceği gibi, bu yatırımlar da özel sektörün dibi olmayan ceplerine girerek kayboldu.

Temel ihtiyaç maddelerinin yokluğunu telafi etmek üzere, darbe liderleri tüketim malları ithalatını artırmaya yöneldiler. Böylece ekonominin kapılarını Batılı ülkelerin mallarının akışına açmış oldular. Bu açık kapı ithalat politikası,

dış borçların alarm verecek derecede yükselmesine ve kapitalist ve finans kurumlarına giderek daha fazla bağımlı olmaya yol açtı. Batılıların tahminlerine göre Sovyet tarihi boyunca bilinçli olarak düşük tutulmuş olan Sovyetler Birliği'nin dış borçları 1990'da astronomik bir biçimde hızla yükselerek 58 – 69 milyar dolar seviyesine çıktı. (127) Ülkenin kredi itibarı da bu şekilde baş aşağı düşmüş oldu.

1990 Yılında, Sovyet tarihinde ilk defa ülkenin Gayri Safi Milli Hasılası (GSMH), ulusal geliri ve emek üretkenliği düşüşe geçti ve 1991 ortalarında bu düşme eğilimi felaket boyutlarına ulaştı. SSCB Devlet İstatistik Bürosu'nun açıklamasına göre; "1990 yılı rakamlarıyla karşılaştırıldığında, 1991'in ilk yarısında GSMH % 10, ulusal gelir % 12 ve toplumsal emek üretkenliği % 11 oranlarında azaldı. Sanayi üretimindeki düşüş, tüm alanlarda sürmektedir ve geçen yıla kıyasla % 6'ya ulaşmıştır. Kimya ve kereste sanayindeki düşüş % 50, metalürjide % 46, enerji üretiminde % 34 ve makine sanayinde % 37'dir. Kömür üretimi 41 milyon ton ve petrol üretimi % 6 azaldı. (128) Öte yandan aynı yılda enflasyon oranı % 100'e çıkmış ve çeşitli kaynakların bildirdiklerine göre Sovyet işçilerinin % 60'ı yoksulluk sınırında ya da yoksulluk sınırının altında yaşamaktaydılar. Bütün bunlar halk arasında büyük sıkıntılar doğurarak zaten istikrarsız olan durumu daha da kötüleştiriyordu.

Halkın sorunlarının artması ve yaşam standartlarının düşmesinin yanı sıra Sovyetlerin geçen yetmiş yıl içinde yenmeyi başardığı ulusal düşmanlık canavarı da çirkin başını tekrar kaldırmıştı. Bir yandan, çeşitli milliyetler arasında – bazıları darbe liderleri ve emperyalist güçler tarafından kasıtlı olarak kışkırtılan – ulusal çelişkiler ve askeri çatışmalar ve öte yandan halk arasında giderek artan hoşnutsuzluk ve hükümet politikalarının neden olduğu duruma karşı yükselen protestolar, ülke içindeki siyasi krizi yoğunlaştırıyordu. Sonuçta Gorbaçev'in "yeni düşünce"sinin neden olduğu sorunlara

bir de SSCB'nin dağılması tehlikesi eklenmişti.

Kapitalizm yanlısı darbenin liderleri, sosyalizme son darbeyi vurmak için kastlı olarak oluşmasına yardım ettikleri büyüyen kitlesel hoşnutsuzluğu kullandılar. Parti içinde örgütlü bir darbeyi başarıyla tezgahlayıp, toplumsal düzeyde de ekonomik darbeyi gerçekleştirdikten sonra, Sovyet Devletini parçalama planıyla hükümet düzeyinde başka bir siyasi darbenin hazırlıklarına giriştiler. Önce Baltık Cumhuriyetleri Sovyetler Birliği'nden ayrıldı ve sonra Eylül 1990'da Yeltsin, Rusya Cumhuriyetinin SSCB'den çekildiğini açıkladı. Rusya'nın arkasından Ukrayna, Belarus ve Kazakistan da Sovyetler Birliği'nden ayrılma kararlarını açıkladılar. Sonuçsuz kalan Ağustos 1991 olaylarından sonra SBKP'nin bizzat kendisi Yeltsin tarafından "yasadışı" ilan edildi. Bütün mal varlığına el konuldu ve ülke çapında Parti

üyelerinin tutuklanmasına başlandı. Sonuçta SSCB'nin 1992'de yasal olmayan bir şekilde dağılmasıyla darbe liderleri nihai politik amaçlarına ulaşmış oldular.

Bu bağlamda, önceleri sosyalizmin gelişimini hızlandırmak için başlayan süreç, sosyalizmin yukarıdan çökertilmesi ve SSCB'deki sosyalist devletin nihai olarak yıkılması sürecine dönüştürüldü. Gus Hall, bu konuda şunları söylüyor:

"Perestroika'nın ikinci yılında sürecin ayrıntıları değil, genel yönelişi ilgimi çekmeye başladı. Bu süreçte eski yapılar, yerlerine hiçbir şey konulmaksızın dağıtılıyordu. Desantralizasyon aşırı noktalara vardırılmıştı. Fabrikalar ve sanayi kompleksleri hiçbir plan ve daha da önemlisi birbirleriyle hiçbir bağlantıları olmaksızın boşlukta bırakılmışlardı.

Birinci yılda binlerce fabrika kapandı. Eski ekonomik yapı, bütün zayıflıklarına rağmen Sovyetler Birliği'nin her yıl üretimi artırdığı bir temel oluşturmaktaydı. Sanayiler ile tarım ve aynı zamanda merkezi olarak kontrol ve koordine edilen nakliye sistemi olmak üzere

bu yapı tamamen dağıtıldı....Mevcut sistemin parçalanması kaosa ve ekonomide büyük sıkıntılara yol açtı.

Perestroika'nın amacından saptırıldığı sürece üretim yıldan yıla düşmeye devam etti.... Gorbaçev'in liderliği altında uygulanan politikalar Sovyet ekonomisinde yıkım yarattı. Ekonomi, sosyalist rayından çıktı. Kapitalizm yanlısı anti – sosyalist politikalar ve sağ kanat güçlerin propagandaları ciddi ideolojik hasar yarattı. İdeoloji, Komünist, Marksist-Leninist çizgiden koptu. Bu hatalar, yanlış hesaplama ve hatalı politikalar, insanların yaptığı yanlışların sonucuydu.

Sovyetler Birliği'nde hataların düzeltilmesi ve teori üzerine tartışmalar kontrolden çıktı. Anti – sosyalist unsurlar üstünlük kazanmayı başardılar. Beş yıllık bir süreç boyunca hiç kimse sosyalizmi –tarihini ve başarılarını, kendisini savunma hakkını ve sosyalist sistemin sürdürülmesini savunmadı. Sosyalist sistemin ve Komünist parti'nin karalanması ve kötülenmesi, büyük ölçüde cevapsız bırakıldı. Bu, kitlesel karışıklığa yol açtı. Komünizm karşıtı yozlaşmış kişiler ve suçlular, iktidar mevkilerine geldiler. Kitle medyasını ele geçirdiler. Sovyetler Birliği Komünist Partisi bir düşüşe geçti. Fakat artık kendisini bu düşüşten kurtarmak zordur.” (129)

Şunu belirtmek gerekir ki, bütün bu olanlar, Parti'nin devlet içerisindeki bürokratik ve teknokratik tabakalar tarafından ele geçirilmesinin doğrudan sonuçlarıydı.

Dipnotlar:

(112) Victor Perlo, Süper Kârlar ve Krizler: Modern ABD Kapitalizmi, International Publishers, New York 1988, s.503 – 510.

(113) “Radikal Reform Yolunda”, SSCB İstatistik Devlet Komitesi'nin 1987'deki Ekonomik

ve Sosyal Gelişme İçin SSCB Devlet Planı'nın Gerçekleştirdiği Sonuçlar Üzerine Bildirimi, Sovyet basınından alıntılar, Mart 1988, s.44.

(114) Sovyet basınından alıntılar, 30 temmuz – 15 Ağustos 1987, s.6 .

(115) Victor Perlo , “SSCB'de Ekonomik ve Politik Kriz”, Political Affairs, Ağustos 1991, s.14.

(116) aynı yerde.

(117) aynı yerde, s.12.

(118) aynı yerde.

(119) Gus Hall, “Sovyetler Birliği'ndeki Kriz”, ABD Komünist Partisi Ulusal Komitesi Özel Toplantısına Sunulan Yorum, 8 Eylül 1991, s.3.

(120) aynı yerde, s.6.

(121) Victor Perlo , “SSCB'de Ekonomik ve Politik Kriz”, Political Affairs, Ağustos 1991, s.13.

(122) Gus Hall, a.g.e, s.6.

(123) 7 Ekim 1977'de SSCB Yüksek Sovyeti'nin 9. Toplantısının Yedinci (Özel) Oturumunda Kabul edilen Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Anayasası, Novosti Press Agency Basımevi, Moskova, 197 , Madde 5, s.20.

(124) Victor Perlo , “SSCB'de Ekonomik ve Politik Kriz”, Political Affairs, Ağustos 1991, s.14

(125) aynı yerde.

(126) aynı yerde, s.16.

(127) aynı yerde

(128) İran, Tudeh Partisi yayın organı Nameh Mardom'un 3 Eylül 1991 tarihli 357. Sayısı, s. 4'den yapılan çeviri.

(129) Gus Hall, “Sovyetler Birliği'ndeki Kriz”, ABD Komünist Partisi Ulusal Komitesi Özel Toplantısına Sunulan Yorum, 8 Eylül 1991, s.6.

Çaldağı Mücadelesi Yükseliyor

Erdem Eren

Çaldağıyla ilgili eylem planımızın ilk etabı olan halkın bilinçlendirilmesi, uyandırılması çalışmalarını Sarıbey, Musulsalı v.b. Çaldağı etrafındaki köyleri dolaşarak, köylülerle yüz yüze sohbetler ederek başarıyla tamamladık. Bu çalışma sırasında köylülerde mücadele azmini, kararlılığı gördük.

İkinci etapta bu faaliyeti eylemsellikle birleştirme kararı aldık. Çalışmalarımızı

24 Mart 2013’ de köylülerin kitlesel olarak katıldığı eylemle sürdürdük. Köylüler eyleme traktörleri, tarım araçlarıyla katıldılar, mücadele kararlılığını ortaya koydular. Böylece Çaldağı mücadelesi, halkla bütünleşerek yeni bir döneme girdi.

Bu çalışmalar sırasında bilinçli ve örgütlenmiş bir halkın karşısında hiçbir gücün duramayacağını bir kez daha bilince çıkardık. İyi düşünülmüş, hazırlıkları yapılmış bir ön çalışmayla istediğimiz sonuçlara ulaşabileceğimizi gördük.

Eylem saat 14.00 başladı. Uzun bir yürüyüşün ardından eylem alanında toplandık. Yol boyunca sloganlar attık, mücadele kararlılığımızı dile getirdik. Eylemde söz alan konuş-

macılar mücadelenin köylülerin katılımıyla yeni bir evreye yükseldiğini, mücadelenin çetin olduğunu, ancak birlik, kararlılık ve eylemden geçtiğini, birliğimizi daha da büyütmemiz gerektiğini vurguladılar.

Eylem ve konuşmalar köy halkını derinden etkiledi. Köylüler tepkilerini ve kararlılıklarını farklı biçimde ortaya koydular. Söz alan yaşlı bir kadın töylerinde tarımsal verimin yaşam hakkını tehdit edecek ölçüde azaldığını göz yaşları içerisinde dile getirdi.

Yine köy halkından bir genç öfkesini, şirketin demir kapısını aşmaya çalışarak ortaya koydu. Artık köy halkı da uyandı. Kendi sorunlarına sahip çıkmakla kalmıyor, bunun için mücadele kararlılığını da ortaya koyuyorlar. Bu uyanışı yaratan ise Çaldağı eylem okulu oldu.

Bu okulda yetişen biz, Söz ve Eylem gençliği şimdi mücadeleye köylüleri de katarak zafere doğru yürüyeceğiz.

**Dost ve Düşman Bilsin ki,
Kazanacağız!**

Benim Dağım Çaldağım

Pırıl pırıldı Sinekli'nin Manastır'ın akışı
Zümrüt yeşil ormanları kamaştırıyordu bakışı
Pınar,davulka,kekik,palamut,çam idi nakışı
Katledilmeye layık gördüler Çaldağım seni

Hiç böyle görmeye alışamadım ben seni
Temmuz,Ağustos ayında çok ararız gölgeni
Sarkarkaya'n, Sudurmaz'ın böyle karaymış
yazın
Doğa katilleri sinende yapıyor durmadan
kazım

Yıllardır dosttuk sırtımız dayalıydı sana
Seni zalim eline bırakmak zor geliyor bana
Sen yok olursan hayal olur bağ, buzağı,
ova, dana

Demez mi gelecek nesil ne bıraktın sen bana?

Bu katil talancı, yok sayan fikir hangi kafadan
esti

Zalim yöneticiler gelecekte umudumuzu kesti

Ne kuyu kalacak, ne akarsu, ne de topraktan
testi

Zirvende bulut konaklar mı Çaldağım senin

Hor bakılmaz dağlar ile taşlara

Bağrında yuva verir kurtlar ile kuşlara

Geldin mi fani dünyada sona yakın yaşlara

Yanlışını anlarsın, değer verilmez gözündeki
yaşlara

Abdullah Aksu- (Çampınar Köyü)

Turgutlunun Kalbi Çaldağı

Turgay Tunç

Dünyanın 7 cennet vadisinden biri olan Gediz Vadisi, gelecekte tamamen çöle dönerek yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. 18 milyon ton sülfürik asit kullanacak ve dünyanın en büyük asit fabrikasından biri Turgutlu Çaldağı'nda kurulacak.

Çaldağı'ndaki maden işletmesi faaliyete geçerken 2 milyona yakın ağaç kesilerek, korkunç boyutta bir orman katliamı yaşanacak.

Bu bölgede erozyon ve heyelan tehlikesi ciddi bir tehdit haline gelecek. Geçmişte, erozyonu ve heyelanı önlemek için halkımız ağaç dikmiştir şimdi kapitalistlerin kâr hırsına bu ağaçlar feda edilecek, buna izin vermemek, emeğimizin alın terimizi korumak onurumuzdur.

Gelecekte susuz da kalacağız !!!
Başta Gediz nehri olmak üzere tüm su kaynakları da Çaldağı maden işletmesi ihtiyacı için kullanılacak. Bu yüzden dolayı insanımız içecek su bulamayacak, değişik hastalıklarla karşı karşıya geleceğiz. Bizlere destek olanlarla birlikte Gediz vadisi cinayeti karşısında sessiz kalmayacak, vahşi madenciliğe geçit vermeyecek, topraklarımızı sülfürik asitten geçirilmesine ve bir cennet vadinin çöle çevrilmesine izin ver-

meyeceğiz. Söz ve Eylem gençliği olarak biz bu kavgada yerimizi sonuna kadar alacağız. Çaldağı'nı kapitalist sistemin talan etmesine izin vermeyeceğiz. Mücadelemizi çoğalarak, çoğaltarak devam ettireceğiz.

Geçmişte gerilla savaşlarında bize kucak açan Çaldağı'na ihanet etmeyeceğiz. Bu gün sıra bize geldiğinin farkındayız. Bu borcu ne pahasına olursa olsun ödeyeceğiz. Kazanacağız !! başaracağız !!

Yaşam Kavgada, Kavgda Her Yerde

Fabrikada, Tarlada, Okulda...

“Tembellik Hakkı”

A.Kızıltoprak

Tembellik hakkı dediğimizde insanlar şöyle bir durup düşünüyor, yahu tembel insan kötü insandır, o zaman bu nasıl hak olur diye. Olur, hem de çok güzel olur.

Paul Lafargue kitabında konuyu tarihi ve felsefi tabanında çok güzel aydınlatmış. Kent soyluların çalışmayı kutsarken, ücretlilerin çalışmasının gerekliliği konusunda fetvalar verirken; kentsoyluların nasıl da yaratılan zenginlikleri tüketmek için tembelliği, yan gelip yatmayı kullandıklarını anlatıyor.

Tembellik hakkımızın insani olarak varlığı kadar temel düşüncesinin nereden geldiğini bilmiyoruz. Bunu bildiğimizde aslında tembelliği değil, uzun saatler çalışmayı, yığınlarca insan işsiz gezerken, az sayıda kişinin çok uzun süreler çalışmasının yanlışlığını daha iyi anlayacağız. Kapitalist sistemin gelişme dönemlerinde işçiler de çalışmayı kutsadılar. Hem de çok çalışmayı, iyi bir yaşam için çok çalışmanın gerektiğini düşünmeleri sağlandı patronlar tarafından. Çok çalışmanın mantıksal tersliğini Paul Lafargue kitabında detaylandırarak anlatıyor ve çarpıcı olarak “insan çalışması karşısında kazandıklarını yiyecek zaman bulamıyorsa, sorun büyüktür” diyor.

Kitapta çok basit şekilde örneklenmiş az çalışmanın maddi temelleri; o dönemde iyi (seri ve kusursuz çalışan kastediliyor) bir kadın işçi

iğne (tığ) ile bir dakikada ancak 5 ilmek atıyor. Yani ortalama olarak bir işçi saatte 300 ilmek, o günkü çalışma saatlerinin 12 olduğunu unutmazsak, günde 3600 ilmeklik iş yapıyor üretim alanından hiç ayrılmayıp, yemek yemese, tuvalete gitmezse. Ama hepimiz biliriz ki bir insanın 12 saat aynı işi, aynı yoğunlukta, dinlenmeden yapması imkânsız, çünkü biyolojik yapısına aykırı.

Ama bugünün dönüşümlü dokuma tezgâhları dakikada 30.000 ilmek atmaya müsait. Yani bir kadın işçinin, 10 günde yapabileceği bir işi, hem de molasız çalışabilirse, dönüşümlü bir dokuma tezgâhı 1 dakikada yapıyor. Bu durumda karşımıza çıkan somut durum patronların teknolojinin nimetleri sayesinde işçinin kendi ücreti için çalıştığı zamanı kısaltıp artık-değer yaratılan zamanı uzatmalarıdır. Bu da işçinin mislisiyle sömürülmesi anlamına gelir. Çünkü daha önce 12 saatlik iş gününde 6 saat kendisi için 6 saat işveren için çalışan işçi artık 2-3 saat bir süre kendi ücretini üretmek, 9-10 saat işverene artık-değer yaratmak için çalışacak.

Kapitalizmin, artık- değere el koyma üzerinde yükselen bir sistem olduğunu biliyoruz. Kapitalizmin yaşamasının tek kaynağının artık-değer (canlı emek) olduğundan da eminiz. O zaman işçi sınıfının ekonomik talepleriymiş gibi duran işgünü kısaltılsın, asgari ücret yük-

seltilsin taleplerinin doğru zeminde kavgasının verildiğinde politik talepler olduğunu unutmamalıyız.

Eğer ki makineler bu kadar seri çalışabiliyorsa ve yüzlerce insanın yaptığı işi daha seri yapabiliyorsa; neden insanlar işsiz, neden insanlar daha kısa çalışması gerekirken daha uzun saatler çalışmak zorunda? Bu iki temel soru bugün de karşımızda durmakta. Biz işçilerin yaptığı işleri makineler sayesinde daha seri yapıyorsak, bugün dünyada neden kalıcı işsizlikler oluşuyor ?

Kapitalizmde sermayenin üretim alanına soktuğu her yeni teknolojik gelişme ile daha çok ve daha ucuz üretme çabası kat ve kat artmaktadır. Sermayedar eskiden emek yoğun üretimle 100 birim işi 10 işçi ile 1 günde yaparken, teknolojik gelişmeden (makineleşmeden) sonra 1000 birim işi bir işçi ile yarım günde tamamlamaktadır. Bu üretimdeki bu bir işçi de makineye nezaret eden , onun bir parçası gibi çalışan işçidir. Tam da bu noktada biz bilinçli ve örgütlü işçiler olarak bilimsel teknolojik gelişmelerin sağladığı üretim süresindeki kısalmayı kendimiz için bir kazanıma nasıl çevirmeliyiz sorusunun cevabını bulmak durumundayız.

Dünyada neredeyse yüz yıldır devam etmekte olan 8 saatlik çalışma saatlerini düşürmek için haklı talebimizi her alanda yüksek sesle haykırmalıyız. Çalışmayı kutsayan patronlar sınıfına karşı tembellik hakkımızı savunmalıyız. Bugün toplumun içindeki her birey günde 2-3 saat toplumsal üretime katılsa, tüm dünyada ne açlık ne sefalet, ne de iyi koşullardan mahrum kalmış insanlar olur. O zaman yeryüzünde tüm bunu sağlayabilecek imkân varken, neden biz bu imkânlardan çalışanlar olarak faydalanmayalım ?

Bu şartların yarattığı en tehlikeli durum ise sokağa atılan işçilerin işsizliklerinin kalıcı şekilde değişmeye başlamasıdır. Çünkü bilimsel teknolojik gelişmelerle birlikte artık işçiler üretim alanından kalıcı olarak ayrılmaktadır.

Ve bu kitlesellik arz eden yığınlar, ya hizmet sektörüne kaymakta ya da yoksullukla baş başa kalmaktadır. Ancak bu geçici süreç de elbette bir yerde tıkanıyor ve işsizlik gitgide çözümsüz olarak karşımıza çıkıyor.

Özellikle lüks otellerdeki durum işsizliği hizmet sektöründe de önüne geçilemez ölçüde yaygınlaştırıyor. Almanya’da çalışanlar bilir, orada birçok otelde neredeyse otele girişten başlayarak çıkışa kadar hiçbir otel görevlisiyle karşılaşılmaz, tüm ihtiyaçlar manyetik bir kartla halledilir. Normal şartlarda zenginlerin direkt ruhlarına, egolarına hizmet eden bir çok alanda var olan insanlar bile artık işsizler ordusuna katılıyorlar.

İşsizleri açlığa mahkum ederek, yaşam haklarına doğrudan bir saldırı olan işsizlik sorunu çalışan işçilerin karşısına iki şekilde dikilmektedir. Ya patronun bir dayatması olarak “dışarıda yüzlerce aç gezen adam var, çalışıyorsan çalış”. Bu en kötüsüdür çünkü patronlar işsizliğe dayanarak, tüm insanlık dışı çalışma koşullarını, güvencesiz, güvenliksiz ve düşük ücretli çalışma koşullarını dayatabiliyor. İkinci olarak işsizlik milliyetçiliğin işçi sınıfına taşınmasının aracı olarak kullanılıyor. Göçmen işçilere karşı milliyetçi bir kampanyaya dönüştürülüyor. Çok tehlikeli bu iki durumu aşmanın çözümü biz bilinçli ve örgütlü işçiler için tektir.

İş saatlerinin kısaltılması kavgamızı yükseltelim

Güvenliksiz ve güvencesiz çalışmaya karşı örgütlenelim;

Tüm demokratik ekonomik taleplerimizi sonuna kadar savunalım.

Sömürüye dayalı bu kanlı sistemi alaşağı edelim.

VIETNAM, DEVRİM RUHUNU ATEŞLEMEDİ DEVAM EDİYOR!

“Sadece sosyalizm ve komünizm ezilen haklar ve emekçileri kurtarabilir”

“Düşman sanıldığı kadar güçlü değildir; yenmek için iyi düşünmek ve sabırlı olmak yeter”

Ho Chi Minh

3 0 Nisan 1975’te Vietnam halkı dünya kapitalizmine karşı verdiği yarım asrı aşkın mücadeleden zaferle çıktı.

Vietnam devrimi 60’lı ve 70’li yıllarda **“Bir, iki, üç / Daha fazla Vietnam!”** sloganıyla dünya halklarının ve işçi sınıfının esin kaynağı oldu. Düşmanın sahip olduğu olağanüstü askeri gücün, tankın, topun, uçağın ve bombanın; devrimci önderliğin, devasa yaratıcı gücünü harekete geçirdiği bir halkın önünde duramayacağını kanıtlayan Vietnam Devrimi, bugün de kapitalizme karşı mücadele eden işçi sınıfına, emekçilere ve mazlum halklara güç veriyor.

Bu ayın şiirinin başlığı Vietnam, konusu da Vietnam Devrimi.

1967 yılında, mazlum Vietnam halkının dünyanın en büyük, en azgın emperyalist gücüne karşı devrimci partisi Vietnam Komünist Partisi'nin yiğit ve bilge önderliği altında verdiği özgürlük ve sosyalizm mücadelesi, bizim ve tüm dünya gençliğinin devrimci kararlılığını besliyor, devrimci ruhunu ateşliyordu. Ve elbet bu mazlum halkın devasa kayıpları için büyük acı ve öfke duyuyorduk. O günlerde her fırsatta, gördüğümüz her boşluğa Fazıl Hüsni Dağlarcaa'dan ezberlediğimiz şu dörtlüğü y yazıyorduk:

Yeryüzü kör müsünüz,
Vietnam bunca uzak mı?
Bu Amerika ne ister bizden,
Suçumuz yaşamak mı?

Sonunda kahraman Vietnam halkı, Vietnam Komünist Partisi'nin önderliğinde, Amerika'yı dize getirdi ve topraklarından kovdu. Tıpkı daha önce Fransız emperyalistlerini ülkelerinden kovdukları gibi.

Vietnam Devrimi'nin devrimcileştirici etkisi, mazlum halkların, emekçilerin ve gençlerin yüreklerini tutuşturmaya devam ediyor.

VIETNAM

Vietnam için yazmadın dedi Akşit
Vietnam için şiir yazılmaz
Vietnam için dövüşülür
Vietnam için ölünür
Yapraktan kömür

Kirpikten kül
Gözlerin yandığı Vietnam

Dağ ol dağlarına katıl
Başak ol
Tüfek ol çatıl
Tuz ol ekmeğini bansın
Göreyim

Ağlamayı bilmiyor Vietnam
Şiir ne ki
Gözyaşı
Çocuklar doğmadan öldürülüyor
Git Vietnam'da ana ol

Arif Damar

